

J

From: [redacted] J </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[redacted] J @WET>
Sent: dinsdag 5 september 2023 09:39
To: [redacted] J
Cc: [redacted] J
Subject: RE: zienswijze [redacted] J over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Hallo [redacted] J

Dit antwoord is voor ons voldoende. We gaan de inhoud van dit document bijna 1 op 1 opnemen als antwoord op de zienswijze van de heer [redacted] J

Groet [redacted] J

Van: [redacted] J [redacted] J <[redacted] J @tauw.com>
Verzonden: donderdag 31 augustus 2023 11:59
Aan: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
CC: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: zienswijze [redacted] J over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Dag [redacted] J hebben jullie nog op of aanmerkingen op dit document? Willen jullie nog een PDF-versie ontvangen, of is het zo ok voor jullie?

Met vriendelijke groet,

[redacted] J
Projectadviseur, BU Leefomgeving

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer

M [redacted] J

werkdagen TAUW ma, di en do

From: [redacted] J
Sent: dinsdag 22 augustus 2023 14:09

To: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Subject: RE: zienswijze [redacted] over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Dag [redacted] en [redacted]

In de bijlage treffen jullie onze memo betreft de reactie op de binnengekomen Zienswijze.
Kunnen jullie hiermee verder?

[redacted] heeft op dit document de interne kwaliteitscontrole verricht. Ik kan, als jullie akkoord zijn met dit document komende week pas (ik ben rest van de week met verlof) de PDFversie verzenden van dit document, indien gewenst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Projectadviseur, BU Leefomgeving

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer

M [redacted]

werkdagen TAUW ma, di en do

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: dinsdag 22 augustus 2023 11:09
To: [redacted] <[redacted]@tauw.com>
Cc: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Subject: RE: zienswijze [redacted] over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Caution: This message was sent from an external source. Please do not click on links or open attachments unless you have verified the authenticity of the sender and know the content is safe. Please report all suspicious emails to the [Servicedesk](#).

Hallo [redacted]
Zojuist even gesproken met onze juridische adviseur die de reactie op de ingediende zienswijzen verzorgd. Hij is er op dit moment mee bezig.
Zijn vraag was wanneer we jullie reactie tegemoet kunnen zien. Lukt dat deze week zoals hieronder aangegeven?
Graag jullie reactie ook aan [redacted] sturen (in CC meegenomen).

Groet,
[redacted]
Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [redacted] [redacted]
E. [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl

Van: [redacted] [redacted]@tauw.com>
Verzonden: donderdag 17 augustus 2023 15:44
Aan: [redacted] [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: zienswijze [redacted] over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Dag [redacted] ok, mogelijk volgt reactie dan iets later vanuit ons 😊. Ik probeer alsnog einde komende week te leveren.

Met vriendelijke groet,

[redacted] [redacted]
Projectadviseur, BU Leefomgeving

TAUW bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer

M [redacted] [redacted]

werkdagen TAUW ma, di en do

From: [redacted] [redacted] <sdeboer@weterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 17 augustus 2023 15:31
To: [redacted] [redacted] [redacted]@tauw.com>
Subject: RE: zienswijze [redacted] over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Caution: This message was sent from an external source. Please do not click on links or open attachments unless you have verified the authenticity of the sender and know the content is safe. Please report all suspicious emails to the [ServiceDesk](#).

Hoi [redacted] [redacted],

Volgens mij had je nog niet gereageerd maar geen paniek. De verordening ligt nog tot en met 20 september ter inzage. Hierna komt er een reactie vanuit dagelijks bestuur naar algemeen bestuur. 17 oktober is de definitieve vaststelling gepland.

Groet [redacted] [redacted]

Van: [redacted] [redacted]@tauw.com>
Verzonden: donderdag 17 augustus 2023 14:14

Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: RE: zienswijze [redacted] over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Dag [redacted] ik was even kwijt of ik al gereageerd had, maar anders ter overvloedde:

Ik probeer vanmiddag, en anders maandag, de reactie op zienswijze naar jullie te verzenden [redacted] kijkt mee ter borging kwaliteit.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Projectadviseur, BU Leefomgeving

TAUW bv

Handelskade 37

Postbus 133

7400 AC Deventer

M [redacted]

werkdagen TAUW ma, di en do

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Sent: dinsdag 15 augustus 2023 11:29

To: [redacted] <[redacted]@tauw.com>; [redacted] <[redacted]@tauw.com>

Cc: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted]

[redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted]

[redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Subject: RE: zienswijze [redacted] over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Caution: This message was sent from an external source. Please do not click on links or open attachments unless you have verified the authenticity of the sender and know the content is safe. Please report all suspicious emails to the [ServiceDesk](#).

Hallo [redacted]

Er is (voorlopig) één zienswijze ingediend tegen de kostentoedeling zoals die op dit moment ter inzage ligt. Het bezwaar spitst zich toe op de berekening van de oppervlakte wegen die is gebruikt in de kostentoedeling. De indiener is van mening dat er te weinig oppervlakte wegen in de berekening is meegenomen, vooral als gevolg van het, naar zijn mening, niet meenemen van dienstbaarheden van de wegen. Kunnen jullie een nadere toelichting schrijven ten aanzien van dit punt wat wij kunnen gebruiken als reactie op de zienswijze?

Mijn idee: Bij TOP10 benadering was er een erg grove benadering van de wegen en daaroverheen kwam dan nog een correctiefactor voor de dienstbaarheden (middenbermen, bermsloten etc.) aan de wegen. De grove benadering gaf een groot oppervlak aan wegen omdat de dienstbare gronden vaak al voor een groot gedeelte in de kale oppervlakte waren meegenomen. Door de correctiefactor voor de dienstbare gronden toe te passen op de grove

benadering werd een gedeelte van de dienstbare gronden eigenlijk dubbel geteld. Eén keer inde grove benadering en daarna nogmaals via de correctiefactor.

Bij BGT wordt het kale weggoppervlak nauwkeuriger benaderd. Daarna wordt de correctiefactor voor de dienstbaarheden nog toegepast. De indiener verkeert volgens ten onrechte in de veronderstelling dat middenbermen e.d. niet worden meegenomen. Dit gebeurt wel degelijk maar is niet zichtbaar in het rapport.

In de bijlage een aantal knipsels uit kostentoedelingsonderzoek 2014 waarin twee tabellen zijn opgenomen. Eén met de kale oppervlakte wegen en één met de gecorrigeerde oppervlakte wegen.

Wellicht kan een tabel met de correctiefactoren waaruit blijkt dat er wel degelijk rekening wordt gehouden met de aan de weg dienstbare gronden deel uit maken van de toelichting.

Het geven van adviezen op eventuele zienswijzen maakte geen deel uit van de door TAUW uitgebrachte offerte voor de kostentoedeling 2024. Ik ga ervan uit dat deze additionele werkzaamheden zullen worden uitgevoerd tegen de in de offerte met kenmerkO001-1290490XWT-V01-pws-NL aangegeven uurtarieven voor additionele werkzaamheden.

Met vriendelijke groeten,

 J
Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;
M J
E. J @weterskipfryslan.nl
Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Van: J J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: maandag 14 augustus 2023 14:35
Aan: J < J @weterskipfryslan.nl>
CC: J J @weterskipfryslan.nl>; J J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: zienswijze J over de ontwerp kostentoedelingsverordening

Hallo J

Ik neem aan dat J nog niet op de hoogte is van de jurisprudentie over het niet mogen meereken voor de heffing van wegen en dat deze louter van toepassing is op het verharde deel van die wegen.

Bermen, bermsloten en overige onroerende zaken mogen zoals jij weet volgens een arrest van Hof Leeuwarden-Arnhem niet worden meegerekend. ECLI:NL: GHARL:2017:10902.

Mogelijk even schakelen met Tauw voor een goede beantwoording van de zienswijze en dan even contact.

Zijn er al meer zienswijzen ingediend?

Met vriendelijke groet,

Senior juridisch adviseur

Wetterskip Fryslân M | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E @wetterskip Fryslan|

www.wetterskipfryslan.nl

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

J

From: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Sent: woensdag 6 september 2023 14:47
To: [redacted] J
Cc: [redacted] J [redacted] J [redacted] J [redacted] J [redacted] J
Subject: stukken voor DB van 12 september a.s - kostentoedelingsverordening 2024 en legesverordening 2024

Dag [redacted] J n andere collega's,

Naar aanleiding van het PO FB van gisteren wordt druk gewerkt aan de bovengemelde voorstellen.
Deadline van donderdag 10 uur wordt niet gehaald.
Het streven is erop gericht de stukken a.s. vrijdag om 12.00 uur te kunnen aanleveren.

Met vriendelijke groet,

[redacted] J

Senior juridisch adviseur
Wetterskip Fryslân M [redacted] J Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted] J @weterskip Fryslan|
www.weterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] J [redacted] J @wetterskipfryslan.nl>
Sent: woensdag 6 september 2023 17:33
To: [redacted] J [redacted] J
Subject: RE: kostentoedelingsverordening 2024

Ik heb de stukken bekeken en een paar komma's en harde enters aangepast. Niets aan de inhoud.

Groet,

J

Van: [redacted] J [redacted] J @wetterskipfryslan.nl>
Verzonden: woensdag 6 september 2023 16:10
Aan: [redacted] J [redacted] J @wetterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @wetterskipfryslan.nl>
Onderwerp: kostentoedelingsverordening 2024

M

Graag nog een laatste controlerende blik van jullie.

Graag akkoord dan gaat het voorstel naar het DB.

Groeten,

J

J

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 7 september 2023 10:39
To: [redacted] [redacted]
Subject: RE: zienwijze kostentoedeling

Is toegevoegd aan de stukken.

Ga nu sein geven aan secretariaat dat dit voorstel door kan naar het DB.

Het wachten is nu op [redacted] die de scenario's voor de legesverhoging moet aanpassen van 10 jaar naar 4 jaar zoals aangegeven op bijlage 1. Heeft het druk met de begroting.
Als ze er niet uitkomt dan graag hulp en bijstand.

Groeten,

J

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:18
Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: zienwijze kostentoedeling

Dit is een letterlijke kopie van die van [redacted] Haar woonadres is Drachten, maar bij de datering heeft ze per ongeluk nog Feanwâlden laten staan ;-)

J

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:13
Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: zienwijze kostentoedeling

Ik zie dat er een soortgelijke zienswijze is binnengekomen van [redacted] te Drachten ontvangen.
Ik zet die in de reactienota.

Met vriendelijke groet,

J

Senior juridisch adviseur
Weterskip Fryslân M [redacted] | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted]@weterskip Fryslan|
www.weterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] J </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[redacted] J@WET>
Sent: donderdag 7 september 2023 10:43
To: [redacted] J [redacted] J
Subject: RE: zienwijze kostentoedeling

Hallo,

Ik denk dat deze zienwijze afkomstig is van onze oud-collega [redacted] J

Groet [redacted] J

Van: [redacted] J <[redacted] J@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:18
Aan: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: zienwijze kostentoedeling

Dit is een letterlijke kopie van die van [redacted] J Haar woonadres is Drachten, maar bij de datering heeft ze per ongeluk nog Feanwâlden laten staan ;-)

J

Van: [redacted] J <[redacted] J@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:13
Aan: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J <[redacted] J@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: zienwijze kostentoedeling

Ik zie dat er een soortgelijke zienwijze is binnengekomen van [redacted] J te Drachten ontvangen.
Ik zet die in de reactienota.

Met vriendelijke groet,

J

Senior juridisch adviseur
Wetterskip Fryslân M [redacted] J Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted] J @weterskip Fryslan|
www.wetterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] <[redacted]@wetterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 7 september 2023 13:20
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Re: Bijlage 1 scenario's

Hallo [redacted]

Bedankt voor de actie. Toch nog gelukt op donderdag. Stuk is naar het DB.
[redacted] ook bedankt voor de indexering.

Groeten en goed weekend,

[redacted]

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: [redacted] <[redacted]@wetterskipfryslan.nl>
Verzonden: Thursday, September 7, 2023 12:13:33 PM
Aan: [redacted] <[redacted]@wetterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Bijlage 1 scenario's

Hallo [redacted],

De tabellen heb ik nu aangepast naar een opbouwperiode van 4 jaar tot 50%, 70% of 100% kostendekking.

Jij bent er al druk mee aan het actualiseren zie ik 😊

De tarieventabel bij de verordening heb je al omgezet naar het scenario "4 jaar 50% kostendekking" voor het jaar 2024.

Hier hebben we nog wat verschillen, afhankelijk van de categorie "beperkt of multidisciplinair" overleg en onderzoek: Tijdens de commissievergadering kwam de vraag op of er wel 100% kostendekkendheid van leges moet worden nagestreefd. Ter illustratie. Voor een vergunning die zonder overleg of onderzoek kan worden afgehandeld zou 100% kostendekkendheid leiden tot een tariefverhoging van € 385,00 in 2023 naar een tarief van € 1280,00 **1.280** over 4 jaar. Voor vergunningen waarmee beperkt intern overleg en of onderzoek is gemoeid zou 100% kostendekkenheid leiden tot een tariefverhoging van € 1852**752**,00 in 2023 naar een tarief van € 2498,00 **2.498** over vier jaar.

Berekening heb ik zelf gecheckt, klopt wel met de nieuwe uitgangspunten.

Wat mij betreft rijp voor het DB.

Groeten

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@wetterskipfryslan.nl>
Verzonden: dinsdag 5 september 2023 19:13
Aan: [redacted] <[redacted]@wetterskipfryslan.nl>
Onderwerp: Bijlage 1 scenario's

M

Hallo

Vanochtend is er PO Financiën en Belastingen geweest.

Bestuurders Van Maurik en Jorna willen dat er binnen de huidige bestuursperiode van 4 jaar (2024, 2025, 2026 en 2027) 50% kostendekking wordt bereikt in plaats van in 10 jaar.

Wil jij de drie scenario's van 50%, 70% en 100% op deze gewijzigde termijn aanpassen in bijlage 1.

Alvast bedankt. Zo nodig spreken we morgen nog even met elkaar.

Groeten,

J

From: [redacted] J </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[redacted] J @WET>
Sent: donderdag 7 september 2023 15:30
To: [redacted] J [redacted] J
Subject: RE: zienwijze kostentoedeling

Hallo [redacted] J

In de reactienota moet volgens mij nog iets worden aangepast:

Pagina 1:

Het waterschap heeft twee drie zienswijzen ontvangen van de heer [redacted] J te Feanwâlden en van [redacted] J [redacted] J en [redacted] J uit Drachten.

Het reactie op de zienswijze van [redacted] J uit Drachten staat als laatste opmerking in Bijlage 1. Dit lijkt mij niet de juiste plaats. Zou deze zienswijze opnemen na de conclusie over de zienswijze van de [redacted] J

Ik kan het niet aanpassen in het document omdat dit een alleen lezen document is.

Groet [redacted] J

Van: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:39
Aan: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: zienwijze kostentoedeling

Is toegevoegd aan de stukken.

Ga nu sein geven aan secretariaat dat dit voorstel door kan naar het DB.

Het wachten is nu op [redacted] J die de scenario's voor de legesverhoging moet aanpassen van 10 jaar naar 4 jaar zoals aangegeven op bijlage 1. Heeft het druk met de begroting.

Als ze er niet uitkomt dan graag hulp en bijstand.

Groeten,

[redacted] J

Van: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:18
Aan: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: zienwijze kostentoedeling

Dit is een letterlijke kopie van die van [redacted] J Haar woonadres is Drachten, maar bij de datering heeft ze per ongeluk nog Feanwâlden laten staan ;-)

[redacted] J

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:13

Aan: [REDACTED] [REDACTED]@weterskipfryslan.nl>; [REDACTED] [REDACTED]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: zienwijze kostentoedeling

Ik zie dat er een soortgelijke zienwijze is binnengekomen van [REDACTED] te Drachten ontvangen.
Ik zet die in de reactienota.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Senior juridisch adviseur

Weterskip Fryslân M [REDACTED] | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [REDACTED]@weterskip Fryslan|

www.weterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 7 september 2023 17:40
To: [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Re: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

J

Wil jij dat doen.

Groet,

J

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag, september 7, 2023 5:11 PM
Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Kunnen jullie de aangepaste versies toesturen per email?

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 16:49
Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: Re: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Voorstel en reactienota is vanmiddag nog door [redacted] aangepast. Indien mogelijk de oude versie door de nieuwste versie vervangen.

Groeten,

J

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: Thursday, September 7, 2023 12:25:01 PM
Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Bedankt [redacted] staat erop.

Van: [redacted] <[redacted]@wetherskipfryslan.nl>

Verzonden: donderdag 7 september 2023 11:55

Aan: [redacted] <[redacted]@wetherskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@wetherskipfryslan.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@wetherskipfryslan.nl>

Onderwerp: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Urgentie: Hoog

Bovengemeld bestuursvoorstel is gereed en kan worden verzonden naar het DB van 1209.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Senior juridisch adviseur

Wetherskip Fryslân M [redacted] | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted]@wetherskip Fryslan|

www.wetherskipfryslan.nl

J

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 7 september 2023 16:24
To: [redacted]
Subject: RE: zienwijze kostentoedeling

Hallo,

Ik kon het wel aanpassen, en heb dat ook gedaan. Ook heb ik het AB voorstel aangepast op het feit dat er drie zienswijzen zijn.

Groet,

J

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 15:30
Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: zienwijze kostentoedeling

Hallo [redacted]

In de reactienota moet volgens mij nog iets worden aangepast:

Pagina 1:

Het waterschap heeft twee drie zienswijzen ontvangen van de heer [redacted] te Feanwâlden en van [redacted] en [redacted] uit Drachten.

Het reactie op de zienswijze van [redacted] uit Drachten staat als laatste opmerking in Bijlage 1. Dit lijkt mij niet de juiste plaats. Zou deze zienswijze opnemen na de conclusie over de zienswijze van de [redacted]

Ik kan het niet aanpassen in het document omdat dit een alleen lezen document is.

Groet [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:39
Aan: [redacted] <groom@[redacted]>
[redacted] kostentoedeling

Is toegevoegd aan de stukken.

Ga nu sein geven aan secretariaat dat dit voorstel door kan naar het DB.

Het wachten is nu op [redacted] die de scenario's voor de legesverhoging moet aanpassen van 10 jaar naar 4 jaar zoals aangegeven op bijlage 1. Heeft het druk met de begroting.
Als ze er niet uitkomt dan graag hulp en bijstand.

Groeten,

J

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:18

Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: RE: zienwijze kostentoedeling

Dit is een letterlijke kopie van die van [redacted] Haar woonadres is Drachten, maar bij de datering heeft ze per ongeluk nog Feanwâlden laten staan ;-)

J

Van: [redacted] <hderoode@weterskipfryslan.nl>

Verzonden: donderdag 7 september 2023 10:13

Aan: [redacted] <sdeboer@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <groom@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: zienwijze kostentoedeling

Ik zie dat er een soortgelijke zienwijze is binnengekomen van [redacted] te Drachten ontvangen.
Ik zet die in de reactienota.

Met vriendelijke groet,

[redacted] J

Senior juridisch adviseur

Weterskip Fryslân M [redacted] Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted]@weterskip Fryslan|
www.weterskipfryslan.nl

J

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: donderdag 7 september 2023 10:13
To: [redacted]
Subject: zienwijze kostentoedeling
Attachments: Zienwijze ontwerp kostenberekening watersysteembeheer.pdf

Ik zie dat er een soortgelijke zienwijze is binnengekomen van [redacted] te Drachten ontvangen.
Ik zet die in de reactienota.

Met vriendelijke groet,

J

Senior juridisch adviseur
Weterskip Fryslân M [redacted] Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted]@weterskip Fryslan|
www.weterskipfryslan.nl

Bestuur Wetterskip Fryslân
postbus 36
8900 AA Leeuwarden

betreft: zienswijze ontwerp kostentoerekening watersysteembeheer

Feanwâlden, 3 september 2023

Geacht bestuur,

Hierbij geef ik mijn zienswijze op het ontwerp kostentoerekening watersysteem.

Positief is dat de kostentoerekening ook buiten de vakantieperiode ter inzage ligt. Ook positief is dat het percentage voor ingezetenen op het minimumpercentage van 20% is gesteld. Juist de ingelanden met een woning met een lage WOZ waarde zullen hiervan profiteren.

Wel is er bij gerede twijfel aan de juistheid van de wijziging binnen de categorie ongebouwd. De waarde van de ongebouwde onroerende zaken is ingevolge artikel 6.3 van het Besluit de som van de waarden in het economische verkeer van a. agrarische gronden, b. openbare landwegen, inclusief kunstwerken, c. banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken d. bouwpercelen en e. overige ongebouwde onroerende zaken. Ik deel het in voor wegen en spoor enerzijds en landbouw en bouwgrond anderzijds. Overige ongebouwde onroerende zaken komen niet in de TAUW-berekening voor en hou ik dus buiten beschouwing. Hiervan geef ik de volgende verdeling

Overzicht percentages belastingcategorieën met uitsplitsing ongebouwd:

categorie		2018	2022	verschil
Wegen en spoor	A1, A3	15,7%	10,9%	-4,8%
Landbouw ,bouwgrond	A2+ A4	8,3%	8,2%	-0,1%
Totaal ongebouwd	A	24,0%	19,1%	-4,9%
natuur	B	0,4%	0,3%	-0,1%
Woningen en bedrijven	C	49,3%	60,6%	11,3%
ingezetenen	D	28,0%	20,0%	-8,0%

Hieruit blijkt het verschil voornamelijk te komen door de vermindering van de wegen en spoor. Behalve een prijsverschil van de waarde componenten komt dit in hoofdzaak doordat TAUW in de berekeningen veel minder oppervlakte heeft meegenomen dan in vorige berekeningen van de oppervlakten in wegen en spoor. Ik laat dat zien in de volgende tabel.

Oppervlakte wegen en spoorwegen in hectares

	Cat.	2012	2018	2022
Autosnelwegen	A1.1	1143	1143	1028
hoofd/reg. wegen	A1.2	9497	7663	2214
Lokale wegen+ beb.kom	A1.3	7625	8184	6068
Overige verharde wegen	A1.4	1122	1189	2385
spoorwegen	A3	369	375	143
totaal		19756	18554	11838

Zijn er dan wegen in Fryslân verdwenen? Zijn er spoorwegen opgeheven? Nee, TAUW verklaart het als een nieuwe rekentechniek en afwaardering van wegen. In het onderzoek van TAUW (bladzijden 9 en 10 en bijlage 2) is de oppervlakte autosnelwegen gedaald met 10,1 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte hoofd en regionale wegen daalt met 71,1 %. De oppervlakte lokale wegen + bebouwde kom daalt met 25,9 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte overige verharde wegen stijgt met 100,6 %. Het oppervlak spoorwegen daalt met 61,9 %. Tauw verklaart dit door een ander bronbestand, nauwkeurige opmetingen en verschuiving tussen de categorieën. De vraag is dat zoiets kan en volgens de wetgeving zoals hierboven is gememoreerd is bedoeld door de wetgever. Bij voorbeeld gaat TAUW in het rapport tussenbermen niet tot snelwegen rekenen (plaatje B2.3 en 2.4), kunstwerken niet tot snelwegen rekenen (B2.5 en B2.6) en afwaarderen (B2.5 en B2.6). Bij spoorwegen gaat TAUW

apart onderscheid maken tussen gebouwd, ongebouwd en spoorwegen, terwijl de wetgever dit onderscheid in deze categorie niet kent.

In de toelichting op artikel 6.6, eerste lid, van het Waterschapsbesluit (Besluit van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van 29 november 2007, Stb 207, 497, is opgemerkt:

“Bij de waardebeoordeling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken, zoals bruggen, viaducten en tunnels, betrokken. Delen van het kadastrale perceel buiten de rijbanen, die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg, worden tot de weg gerekend. Het gaat hierbij om grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg. Dit betekent dat ook tussenbermen, obstakelvrije zones buiten de verharding, die worden aangehouden met het oog op de verkeersveiligheid, geluidswerende voorzieningen en bermsloten die een functie vervullen bij de afvoer van hemelwater, bij de waardebeoordeling in aanmerking dienen te worden genomen. Voor stroken grond langs spoorbanen die dienstbaar zijn aan het verkeer over het spoor geldt mutatis mutandis hetzelfde.”

Ik meen dat de berekening van TA UW op dit punt niet juist is. Bij wegen kun je niet de kunstwerken rekenen tot onderliggende wegen als deze kunstwerken bij een snelwegen behoren, doorgaande wegen niet afwaarderen omdat zij door een bebouwde kom lopen, tussenbermen niet meetellen terwijl zij ook dienen voor de verkeersveiligheid. Er is gereede twijfel aan de juistheid van deze werkwijze en de toetsing van deze werkwijze aan de wet- en regelgeving. Denk ook de ruimten bij rotondes, opritten en klaverblad in welke mate deze zijn meegenomen in de berekeningen. Bij spoorwegen telt niet alleen twee spoorstaven en een biels er tussen maar ook de gehele ruimte die een spoorweg in beslag neemt, van spoorput tot spoorput. Ook remiseterreinen, wissels en rangeerterreinen horen er bij. De wetgever heeft met een bedoeling de wegen en spoorwegen, met alles wat daarmee annex is, geplaatst in het deel ongebouwd als grondslag voor de kostentoedeling en als grondslag voor onbebouwd.

Verder merk ik op dat ik het vreemd vind dat er geen digitale zienswijze kan worden ingediend.

M

Opmerking:

Gh wil graag kopie van
ontvangststontvanger.

J

From: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Sent: vrijdag 8 september 2023 08:06
To: [redacted] J [redacted] J
Cc: [redacted] J [redacted] J
Subject: RE: Bestuursvoorstel legesverordening 2024
Attachments: Voorstel AB Kostentoedeling.pdf; Reactienota zienswijzen ontwerp kostentoedelingsverordening 2024.pdf; Kostentoedelingsverordening 2024.pdf; Brief 5 juli [redacted] aan AB DB Weterskip_.pdf; Zienswijze [redacted] J ontwerp kostenberekening watersysteem.pdf; Zienswijze ontwerp kostenberekening watersysteembeheer [redacted] J

Hierbij de aangepaste stukken. Deze graag in iBabs voor het DB van 12 september plaatsen en de oude weghalen.

Groet,

J

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 17:11
Aan: [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
CC: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Kunnen jullie de aangepaste versies toesturen per email?

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: donderdag 7 september 2023 16:49
Aan: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
CC: [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: Re: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Voorstel en reactienota is vanmiddag nog door [redacted] J aangepast. Indien mogelijk de oude versie door de nieuwste versie vervangen.

Groeten,

J

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Verzonden: Thursday, September 7, 2023 12:25:01 PM
Aan: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Bedankt [redacted] J staat erop.

Van: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Verzonden: donderdag 7 september 2023 11:55

Aan: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>

Onderwerp: Bestuursvoorstel legesverordening 2024

Urgentie: Hoog

Bovengemeld bestuursvoorstel is gereed en kan worden verzonden naar het DB van 1209.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Senior juridisch adviseur

Wetterskip Fryslân M [redacted] Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted]@weterskip Fryslan|

www.weterskipfryslan.nl

Voorstel Algemeen Bestuur 17 oktober 2023

Onderwerp	Kostentoedelingsverordening 2024
Bijlagen	1. Zienswijze ☐ J 2. Brief ☐ J 3. Zienswijze ☐ J
Steller	☐ J
Opgavemanager	☐ J

Het dagelijks bestuur stelt voor:

1. Kennis te nemen van ingediende zienswijzen.
2. In te stemmen met de reactienota.
3. De Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024 vast te stellen.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân 17 oktober 2023

L.M.B.C. Kroon
Dijkgraaf

O. Bijlsma
Secretaris-directeur

Inleiding

In overeenstemming met de Waterschapswet moet in 2023 de procedure voor de vaststelling van de Kostentoedelingverordening 2024 worden doorlopen. Op 18 juli jl. is door het algemeen bestuur de ontwerp-kostentoedelingsverordening vastgesteld. Vervolgens heeft de ontwerp kostentoedelingsverordening in het kader van de inspraak van 19 juli tot en met 20 september jl. ter inzage gelegen.

Gedurende de periode van de ter inzagelegging zijn drie zienswijzen ingediend. In bijgaande reactienota wordt ingegaan op de zienswijzen.

Wij stellen u voor kennis te nemen van de ingediende zienswijzen, in te stemmen met de reactienota met betrekking tot deze zienswijzen en over te gaan tot vaststelling van de Kostentoedelingverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024.

Beoogd resultaat

Het voldoen aan wat er in de Waterschapswet is bepaald over het vaststellen van een kostentoedelingsverordening en het per 1 januari 2024 kunnen beschikken over een kostentoedelingsverordening op basis van actuele kostenaandelen.

Onderbouwing beslispunten

1. *Kennis te nemen van ingediende zienswijzen.*

De zienwijzen zijn als bijlage toegevoegd aan dit voorstel. Het betreft een brief van de heer [REDACTED] uit Feanwâlden en de heer [REDACTED] uit Drachten. De heren [REDACTED] en [REDACTED] vinden dat de oppervlakte en daarmee de waardebeoordeling van de wegen niet op een juiste wijze is geschied. In de bijgevoegde reactienota wordt hier op ingegaan.

Verder heeft [REDACTED] een brief geschreven waarin o.a. aandacht wordt gevraagd voor de waardebeoordeling van Natuur. In de bijgevoegde reactienota wordt hier eveneens op ingegaan.

De zienswijzen geven geen aanleiding om de inhoud van de ontwerp kostentoedelingsverordening zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 juli jl. te wijzigen.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

2. In te stemmen met de reactienota.

In de reactienota zijn de ingediende zienswijzen weergegeven en de reactie daarop. De zienswijzen geven geen aanleiding om de inhoud van de ontwerp kostentoedelingsverordening zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 juli jl. te wijzigen. De indieners van de zienswijzen zullen antwoord ontvangen overeenkomstig de inhoud van de reactienota.

3. De Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024 vast te stellen

In de vast te stellen kostentoedelingsverordening zijn de volgende verdelingspercentages over de verschillende categorieën betreffende de kosten van het watersysteem opgenomen alsmede de hier na te noemen tariefdifferentiaties.

Uitgaande van een percentage van 20% voor de categorie ingezetenen zijn de kostenaandelen van gebouwd, ongebouwd en natuur op grond van de waardeverhoudingen rekenkundig bepaald. Daarbij is de waarde voor natuur wettelijk bepaald op 20% van de waarde van agrarische grond. Dit resulteert in de volgende percentages:

<u>Categorie</u>	<u>Huidig</u>	<u>Nieuw</u>
Ingezetenen	28,0%	20,0%
Gebouwd	47,6%	60,6%
Ongebouwd	24,0%	19,1%
Natuur	0,4%	0,3%
TOTAAL	100,0%	100%

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Binnendijks onbemalen:	100% van het tarief
Wegen	200% (100% +100% wegen)
Binnendijks bemalen:	150% (100% + 50% bemalen)
Wegen	250% (100% + 50% bemalen + 100% wegen)
Buitendijks onbemalen:	25% (100% - 75% buitendijks)
Wegen	125% (100% - 75% buitendijks + 100% wegen)
Buitendijks bemalen:	75% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen)
Wegen	175% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen + 100% wegen)

De vast te stellen kostentoedelingsverordening is bestemd voor de komende vijf jaar. Momenteel loopt het proces om het belastingstelsel voor de waterschappen aan te passen. De verwachte ingangsdatum van dit nieuwe belastingstelsel is 1-1-2025 en dit kan leiden tot een eerdere aanpassing van de kostentoedeling dan de genoemde termijn van vijf jaar.

Alternatief

N.V.T.

Risico's

N.V.T.

Financiën en capaciteit

Het vaststellen van deze kostentoedelingsverordening heeft geen consequenties voor de financiën van het waterschap. De gewijzigde verdeling van de belastingopbrengst van de taak watersysteembeheer over de belastingplichtige categorieën heeft wel consequenties voor de individuele belastingplichtigen. Door het hogere kostenaandeel van de categorie gebouwd zal het tarief voor deze categorie, bij een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, stijgen bij een gelijkblijvende WOZ-waarde. De tarieven van de categorie ongebouwd zullen, door een lager kostenaandeel en een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, dalen ten opzichte van de tarieven in 2023. De tarieven worden elk jaar bij de behandeling van de begroting op basis van de werkelijk begrote netto-lasten berekend en vastgelegd in de belastingverordeningen. De belastingverordeningen en de daarin opgenomen tarieven worden in de november vergadering aan het algemeen bestuur ter vaststelling voorgelegd.

Uitvoering

Na de definitieve vaststelling van de kostentoedelingsverordening wordt de inhoud daarvan betrokken bij de voorstellen betreffende de begroting en de vaststelling van de belastingtarieven.

Communicatie

Na vaststelling van de Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024 zal de verordening worden gepubliceerd in het waterschapsblad op www.overheid.nl.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Reactienota zienswijzen ontwerp kostentoedelingsverordening 2024

Inleiding

Op 18 juli 2023 heeft het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân de ontwerp kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing 2024 vastgesteld.

De ontwerp kostentoedelingsverordening heeft van 19 juli 2023 tot en met 20 september 2023 ter inzage gelegen.

Het waterschap heeft drie zienswijzen ontvangen van de heer [redacted] te Feanwâlden, de heer [redacted] te Drachten en van [redacted] afd. Fryslân.

De ingediende zienswijze van [redacted] luidt als volgt:

Kostentoedeling:

In de LC van 27 juni lazen we: *Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren*. Echter hier had moeten staan: *Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren. De grootste financiële winst is echter voor de geleding Natuur*.

Een analyse:

Categorie Per hectare	Tarief 2023	Tarief 2024	"Korting"	Voordeelpercentage Natuur tov binnendijks bemalen	Voordeelpercentage natuur tov binnendijks onbemalen
Binnendijks bemalen (boeren)	108,86	86,63	20,4 %		
Binnendijks onbemalen (boeren)	72,57	57,75	20,4 %		
Natuur	8,67	6,50	25 %	7,5 %	11,25 %

Echter in artikel 6.9 vh Waterschapsbesluit m.b.t. de waardebeoordeling gronden staat dat natuurgrond gewaardeerd moet worden tegen 20% van de waarde van de agrarische grond in deze. Oftewel het ene perceel met agrarische bestemming kent een 100% waardering, terwijl het naastliggende perceel met een natuurbestemming een waardering kent van 20% van de 100% waarde bij agrarische bestemming. Je zou verwachten dat "de natuur" dan 20% moet betalen van het tarief ingeval het een agrarische bestemming zou betreffen. Dat is dus niet waar. Zie rode percentages.

Het is ridicuul dat de geleding Natuur op deze wijze wordt bevoordeeld en wel om de volgende redenen:

1. Natuur heeft een vergelijkbaar belang bij de waterhuishouding (o.a. stabiel peil) dan Landbouw.
2. De samenleving roept dat natuur erg waardevol is. Prima kun je zeggen, echter we zien als het op betalen van waterschapslasten aankomt natuur weinig waarde wordt toegekend. Bizar. Natuur hoort het volle pond te betalen, want zij profiteert net als elke ingelanden van de gereguleerde drooglegging in onze provincie.
3. Natuur zal door de voorliggende plannen in de toekomst steeds meer land verwerven. Met de huidige tarief stelling loopt het Wetterskip op tegen teruglopende inkomsten. 5000 ha meer NNN betekent voor het Wetterskip een aderlating van zo'n slordige 400.000 euro.
4. De geluiden uit de natuurorganisaties dat zij geen geld hebben om reële waterschapslasten te betalen is een drogreden. Kwestie van goed financieel beleid en de landelijke overheid er van te overtuigen dat het niet reëel is dat de ingelanden per waterschap opdraaien voor de "goedkope" positie van de Natuur.

Wordt het niet eens tijd dat de geleding Natuur uit haar beschermde positie in deze wordt gehaald?

Antwoord van het waterschap op de zienswijze

In de Waterschapswet is bepaald hoe de kostentoeedeling, de wijze waarop de kosten van de taak watersysteembeheer verdeeld worden over de vier betalende categorieën, uitgevoerd moet worden. Eens in de vijf jaar moet het algemeen bestuur van een waterschap een kostentoeedelingsverordening vaststellen.

In artikel 120 van de Waterschapswet is bepaald dat eerst een keuze gemaakt moet worden welk aandeel de ingezetenen moeten bijdragen. In dit artikel is een bandbreedte bepaald op basis van inwonerdichtheid van het beheergebied. In het nieuwe voorstel (dat ingaat op 1-1-2024) wordt gerekend met een percentage voor ingezetenen van 20%. Dit betekent dat de overige drie categorieën (100-20) nog 80% moeten opbrengen. In de wet is bepaald dat dit gebeurt op basis van de waarde in het economisch verkeer. Voor de categorie Gebouwd wordt daarvoor de WOZ-waarde gebruikt. Voor de categorie Ongebouwd wordt daarvoor de waarde per hectare gebruikt. Daarvoor is door een extern onderzoeksbureau (in het geval van WF: TAUW) een gemiddelde hectareprijs bepaald op basis van transacties van agrarische gronden die plaats hebben gevonden. In de wet is bepaald dat de waarde van een hectare Natuur op 20% van de waarde van agrarische grond wordt berekend. Hier hebben wij als Wetterskip Fryslân geen invloed op. Vervolgens worden de WOZ-waarden voor gebouwd opgeteld, wordt het aantal hectares Ongebouwd vermenigvuldigd met de gemiddelde waarde die door onderzoek is berekend en wordt de waarde voor Natuur berekend door het aantal hectares te vermenigvuldigen met de prijs voor Ongebouwd maal 20%. Dit levert een totale economische waarde op. En vervolgens wordt daarna het aandeel van Gebouwd in deze totale economische waarde bepaald (75,7%), het aandeel van

Ongebouwd in de totale economische waarde (23,9%) en Natuur (0,4%). Deze percentages worden toegepast op de 80% van de kosten die door deze drie categorieën moet worden opgebracht. Dit resulteert in de volgende toedelingspercentages: Gebouwd 60,6%, Ongebouwd 19,1% en Natuur 0,3%.

In uw brief benoemt u een viertal stellingen rondom natuur in en geeft aan dat u het ridicuul vindt dat de geleding Natuur wordt bevoordeeld. Wij hebben daar geen mening over. Wij bepalen de kostentoedeling op de wijze zoals de Waterschapswet dat voorschrijft en kunnen daar niet van afwijken. En dat willen we ook niet. Wellicht is het nog goed te benoemen dat deze kostentoedeling voor het jaar 2024 geldt en dat hoogstwaarschijnlijk met ingang van 2025 het nieuwe belastingstel voor de waterschappen operationeel zal zijn.

Zienswijze van de heer [REDACTED] en van de heer [REDACTED]

Zienswijze:

De indieners van de gelijkkluidende zienswijzen zijn van mening dat er te weinig oppervlakte wegen in de berekening is meegenomen, vooral als gevolg van het, naar hun mening, niet meenemen van dienstbaarheden van de wegen.

Antwoord van het waterschap op de zienswijze.

Het waterschap heeft gelet op de complexiteit van de ingediende zienswijze voor de beantwoording van deze zienswijze aan TAUW gevraagd om een nadere toelichting te schrijven, die het waterschap kan gebruiken ter beantwoording van deze zienswijze.

Het antwoord van Tauw luidt als volgt.

Ter beantwoording van de vraag wordt eerst een extra uitleg gegeven van het gebruik van 2 verschillende bronbestanden (Basisregistratie Topografie (BRT) (hierna TOP10nl) in 2018 en Basisregistratie Grootchalige Topografie (hierna BGT) in 2024).

De BRT bevat objectgerichte bestanden en topografische kaarten op diverse schaalniveaus: 1:10.000, 1:50.000, 1:100.000, 1:250.000, 1:500.000 en 1:1.000.000. Deze bestanden, ook wel de TOPNL-bestanden, zijn uniform en consistent beschreven en bovendien landsdekkend.

De BGT is een grootschalige, digitale kaart: schaal 1:500 tot 1:5000. Het is een belangrijk onderdeel van het stelsel van basisregistraties. Deze geobasisregistratie beheert de inrichting van onze leefomgeving. Alle fysieke objecten zoals gebouwen, wegen, water en groen zijn hierin eenduidig vastgelegd. Zoals in bovenstaande schaalniveaus al is te zien, is de BGT een stuk nauwkeuriger dan de TOP10nl. Hierna wordt de keuze voor het gebruik van BGT toegelicht, wat mede zorgt voor een nauwkeurigere intekening van de wegen, maar ook voor een verschuiving in oppervlak.

Uitleg verschil in bronbestand voor berekening oppervlakte wegen.

Voor de oppervlaktebepaling van KTO 2024 van (spoor)wegen is de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) gebruikt met peildatum 1 januari 2022. Dit is een ander bronbestand dan de Top10NL en het basisbestand bodemgebruik (BBG), die bij het vorige kostentoedelingsonderzoek (2018) zijn gehanteerd. Hiermee wordt afgeweken van de richtlijnen van Geowijzer (definitie zie bijlage 1). Er zijn verschillende redenen waarom voor deze verandering is gekozen:

- In artikel 23 van de Wet basisregistratie grootchalige topografie staat dat een bestuursorgaan bij de vervulling van zijn publiekrechtelijke taak in beginsel gebruik maakt van de BGT als bron wanneer deze authentieke gegevens bevat
- De BGT is het meest nauwkeurige landelijke topografisch bestand dat op dit moment beschikbaar is.
- De BGT wordt ook als bron gebruikt voor de belastingheffing voor de tariefdifferentiatie wegen. Daarbij is voor andere bestuursorganen het gebruik van de BGT als bron ook duidelijk dat de belastingheffing van de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen is gebaseerd op een basisregistratie waarvan zij ook zelf bronhouder zijn. Deze zogeheten wegenheffing wordt vooral aan wegbeheerders opgelegd.

Door het gebruik van een ander bronbestand zijn de (netto) oppervlaktes van de (spoor)wegen categorieën significant gewijzigd. De verschillen die ontstaan zijn als volgt te verklaren:

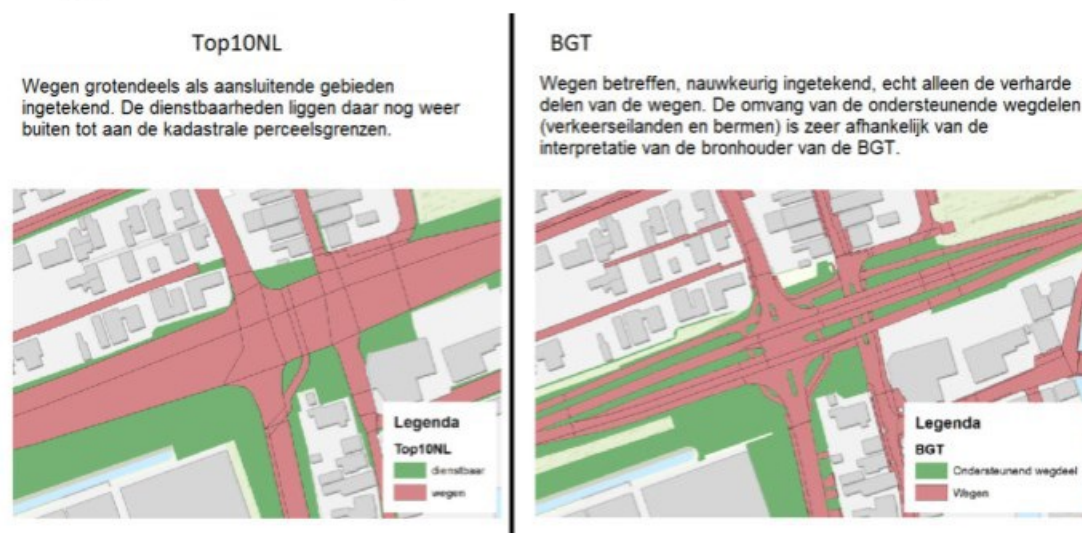
- De BGT is nauwkeuriger dan Top10NL. De wegbreedtes zijn bij de BGT beter ingetekend dan bij Top10NL. Ook heeft de BGT een hoger detail niveau van intekening waarbij onder andere verharde voetpaden en fietspaden nu in de afbakening worden meegenomen die bij de Top10NL soms achterwege werden gelaten. Verder zit er een verschil in de manier waarop ondersteunende wegdelen, zoals opritten, worden geclassificeerd in beiden bronbestanden. Als laatste is de BGT een bronbestand dat in recente jaren is ontwikkeld, en zal het in de komende jaren nog verder geactualiseerd worden. De BGT is daarmee een bestand in continue ontwikkeling
- Er vindt een verschuiving plaats tussen wegenclassificatie tussen Top10NL en BGT. Een nauwkeurigere afbakening betekent ook een betere classificatie van de wegen. Zo vindt bijvoorbeeld een verschuiving plaats tussen regionale wegen en lokale wegen
- Naast de feitelijke oppervlakte van de wegen worden dienstbaarheden meegerekend in het areaal wegen, om het bestaan van bijvoorbeeld berm en vangrails correct mee te nemen in berekeningen. Per wegen categorie verschilt de grootte van dienstbaarheden, voor autosnelwegen en hoofd- en regionale wegen is deze groter dan voor lokale wegen en overige wegen. Hierdoor wordt het effect van de functieverhuizing, zoals besproken in bovenstaande punt, verder versterkt

Samengevat vormt het gebruik van bronbestand BGT ter bepaling van de netto oppervlakte wegen dus tot een nauwkeuriger oppervlak, zo dicht mogelijk bij de realiteit.

Gebruik vermenigvuldigingsfactor bij oppervlak wegen.

Daarnaast wordt een zogeheten vermenigvuldigingsfactor gebruikt om het kale oppervlak van de weg te corrigeren voor de dienstbaarheden. Met dienstbaarheid wordt bedoeld: de grens van de netto verharding tot aan de kadastrale perceelsgrens.

TAUW heeft eerder een analyse uitgevoerd met een afbakening op basis van de BGT en TOP10nl. De BGT kent een scherper onderscheid tussen verharding en het directe gebied daarom heen, de "ondersteunende weggedelen" (bermen en verkeerseilanden). Daarnaast kent de BGT een hoger detailniveau en een mindere mate van generalisatie. Als gevolg hiervan is de feitelijke verharde oppervlakte veel kleiner dan in de Top10NL, wat visueel is weergegeven in onderstaande figuur:

Figuur 1 - Visuele vergelijking Top10NL met BGT

De grovere benadering bij het gebruik van TOP10nl gaf een groot oppervlak aan wegen, enerzijds omdat de dienstbare gronden vaak al voor een groot gedeelte in de kale oppervlakte waren meegenomen en anderzijds door het gebruik van de vermenigvuldigingsfactor voor de dienstbare gronden toe te passen op de grove benadering. Hierdoor kon het zijn dat een gedeelte van de dienstbare gronden eigenlijk dubbel werd geteld: Eén keer in de grovere benadering en daarna nogmaals via de vermenigvuldigingsfactor.

Bij het gebruik van BGT als bronbestand wordt het kale wegoppervlak nauwkeuriger benaderd. Daarna wordt de vermenigvuldigingsfactor voor de dienstbaarheden nog toegepast.

Deze situatie is weergegeven in onderstaande figuur:

1. bepalen oppervlakten		Unie van Waterschappen		
watersysteemheffing		heffingsgebied		
	categorie	netto ha	factor	opvl in ha
	A1.1 autosnelwegen	411	2,5	1.028
	A1.2 hoofd- en regionale wegen	671	3,3	2.214
	A1.3 lokale wegen + beb.kom	4.045	1,5	6.068
	A1.4 overige verharde wegen	2.385	1,0	2.385
A1	openbare landwegen		subtotaal	11.694

De oppervlakte is per weg categorie vermenigvuldigd met een factor tussen 1,0 en 3,3 om per categorie te komen tot een oppervlakte die overeenkomt met de wettelijke definitie van verhard. Om de dienstbaarheden toch nauwkeurig mee te nemen heeft de Unie van Waterschappen de zogeheten dienstbaarheidsfactoren (vermenigvuldigingsfactor) berekend om te komen tot een zo realistisch mogelijk oppervlak wegen. Door TAUW wordt dus uiteraard rekening gehouden met bovenstaande vermenigvuldigingsfactoren (en dus met aan de weg dienstbare gronden zoals bijvoorbeeld middenbermen), maar dit is niet zichtbaar in de rapportage. TAUW schrijft in haar rapportage alleen het oppervlak inclusief vermenigvuldigingsfactor op (zie onderstaande figuur, kolom 2022: dit zijn dezelfde waarden als de laatste kolom van bovenstaande figuur).

Tabel 3.3 Oppervlakte per belangencategorie(ha)

Categorie		2018	2022
A1.1	Autosnelwegen	1.143	1.028
A1.2	Hoofd- en regionale wegen	7.663	2.214
A1.3	Lokale wegen + bebouwde kom	8.184	6.068
A1.4	Overige verharde wegen	1.189	2.385

Conclusie:

Als beantwoording op de zienswijzen (de indieners van de zienswijze zijn van mening dat er te weinig oppervlakte wegen in de berekening is meegenomen, vooral als gevolg van het, naar zijn mening, niet meenemen van dienstbaarheden van de wegen.) kan geconcludeerd worden dat bij de berekening van het oppervlakte wegen wel degelijk rekening is gehouden met het meenemen van de dienstbaarheden van de wegen, volgens de hierboven vermelde methode.

Zienswijze [redacted] te Drachten

Deze zienswijze is gelijkloënd als die van de heer [redacted]

Antwoord van het waterschap op de zienswijze.

Het antwoord op deze zienswijze kan gelijkloënd zijn aan het antwoord dat aan de heer [redacted] wordt gegeven.

BGT:

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) is een grootschalige, digitale kaart: schaal 1:500 tot 1:5000. Het is een belangrijk onderdeel van het stelsel van basisregistraties. Deze geobasisregistratie beheert de inrichting van onze leefomgeving. Alle fysieke objecten zoals gebouwen, wegen, water en groen zijn hierin eenduidig vastgelegd.

TOP10nl:

De Basis Registratie Topografie (BRT, hierna bekend onder de nieuwe naam TOP10nl) bevat objectgerichte bestanden en topografische kaarten op diverse schaalniveaus: 1:10.000, 1:50.000, 1:100.000, 1:250.000, 1:500.000 en 1:1.000.000. Deze bestanden, ook wel de TOPNL-bestanden, zijn uniform en consistent beschreven en bovendien landsdekkend.

Geowijzer:

De Geowijzer van de Unie van Waterschappen (2008) beschrijft welke bronnen gebruikt kunnen worden voor de berekening van de oppervlakte per (opgebouwde) belangencategorie

Kostentoedelingsonderzoek (KTO):

De kosten van het watersysteembeheer worden aan de belastingplichtige categorieën toegedeeld. Het zijn er vier in totaal, te weten: ingezetenen, eigenaren of anderszins zakelijk gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterrein zijn, eigenaren of anderszins zakelijk gerechtigden van natuurterreinen en eigenaren of anderszins zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken. De wijze waarop de kostentoedeling over deze categorieën plaatsvindt, is in artikel 120 van de Waterschapswet geregeld, en wordt onderzocht middels een kostentoedelingsonderzoek. Schematisch ziet de kostentoedeling er als volgt uit:

Kostentoedelingsverordening:

De kostentoedelingsverordening (KTV) moet ten minste eenmaal in de vijf jaren worden herzien (artikel 120, vijfde lid, Waterschapswet). De basis voor een KTV is een KTO.

De kostentoedelingsverordening geeft aan welke heffingsplichtige categorie (ingezetenen, eigenaren of anderszins zakelijk gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, eigenaren of anderszins zakelijk gerechtigden van natuurterreinen en eigenaren of anderszins zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken -in het vervolg van deze toelichting worden eigenaren en anderszins zakelijk gerechtigden gemakshalve aangeduid met de term eigenaren-) welk deel van de netto-kosten van het watersysteembeheer moet opbrengen. Deze KTV wordt vastgesteld door het bestuur van het waterschap en vormt de basis voor de waterschapsbelastingen.

Het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân;

Gelet op de artikelen 120 en 122 van de Waterschapswet;

Gelet op het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 12 september 2023;

Besluit:

Vast te stellen de Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing.

Begripsbepalingen

Artikel 1

Deze verordening verstaat onder:

- a. kosten voor het watersysteembeheer: netto kosten van de kostendrager watersysteembeheer zoals opgenomen in de begroting van het waterschap en die gedekt worden met behulp van de watersysteemheffing;
- b. gebied van het waterschap: het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart waarin het waterschap bevoegd is het watersysteembeheer uit te oefenen;
- c. ingezetenen: onder ingezetenen worden verstaan degenen die blijkens de basisregistratie personen bij het begin van het kalenderjaar woonplaats hebben in het gebied van het waterschap en aldaar gebruik hebben van een woonruimte.
- d. zakelijk gerechtigden ongebouwd, niet zijnde natuurterreinen: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn in het gebied van het waterschap;
- e. zakelijk gerechtigden natuurterreinen: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht in het gebied van het waterschap het genot hebben van natuurterreinen;
- f. zakelijk gerechtigden gebouwd: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap;
- g. buitendijks gelegen onroerende zaken: onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen;
- h. bemalen gebieden: delen van het gebied van het waterschap die niet vrij afwateren en delen van het gebied van het waterschap waarin uit lager gelegen gebieden water wordt opgemaal.

Kostentoedeling watersysteemheffing

Artikel 2

1. De kosten van het watersysteembeheer worden als volgt aan de heffingplichtige categorieën toegeedeeld:
 - a) 20,0% aan de ingezetenen;
 - b) 19,1% aan de zakelijk gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
 - c) 0,3% aan de zakelijk gerechtigden van natuurterreinen;
 - d) 60,6% aan de zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.
2. De waarde van de onroerende zaken bedoeld in het vorige artikellid, onderdelen b, c en d wordt bepaald naar de waarde die de onroerende zaken op de waardepeildatum hebben naar de staat en hoedanigheid waarin zij op die datum verkeren.
3. De waardepeildatum is 1 januari 2022.

Kosten van heffing en invordering en van de verkiezingen

Artikel 3

De kostentoedelingspercentages genoemd in artikel 2, eerste lid, zijn bepaald op basis van de uitgangspunten van artikel 120 van de Waterschapswet.

Tariefdifferentiatie

Artikel 4

1. Voor buitendijks gelegen ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor buitendijks gelegen gebouwde onroerende zaken wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 75% lager is dan het tarief dat blijktens de verordening op de watersysteemheffing voor elk van deze categorieën geldt.
2. Voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn die in bemaalen gebieden zijn gelegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 50% hoger is dan het tarief dat blijktens de verordening op de watersysteemheffing voor deze categorie geldt.
3. Voor verharde openbare wegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 100% hoger is dan het tarief dat blijktens de verordening op de watersysteemheffing voor ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, geldt.
4. De tariefdifferentiaties, genoemd in de leden 1, 2 en 3 worden naast elkaar toegepast.

Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeerartikel

Artikel 5

1. De kostentoedelingsverordening Wetterskip Fryslân 2019, vastgesteld op 11 december 2018, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid van deze bepaling genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.
2. Deze verordening treedt in werking op de achtste dag na die van haar bekendmaking.
3. Deze verordening vindt voor het eerst toepassing in het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2024.
4. Deze verordening wordt aangehaald als kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân op 17 oktober 2023.

L.M.B.C. Kroon,
Dijkgraaf

O. Bijlsma
Secretaris-directeur

Toelichting op de kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Wetterskip Fryslân

Algemeen

1. Wettelijke basis

Ingevolge artikel 120, eerste lid, van de Waterschapswet moet het algemeen bestuur van een waterschap ten behoeve van de watersysteemheffing een verordening vaststellen, waarin voor elk van de categorieën van heffingplichtigen de toedeling van het kostenaandeel is opgenomen. Het waterschap kan via deze verordening bepalen dat de kosten van heffing en invordering en de kosten van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur rechtstreeks worden toegerekend aan de betrokken categorieën van heffingplichtigen.

Het waterschap kan op grond van artikel 122 van de wet ook gebruik maken van de mogelijkheid om belastingtarieven hoger of lager vast te stellen, d.w.z. te differentiëren.

Omdat tariefdifferentiatie een verfijning is van de kostentoedeling moet zij in de verordening worden geregeld. De verordening wordt ten minste éénmaal in de vijf jaren herzien.

2. Kostentoedelingsmethode Delfland wettelijk voorgeschreven

De wijze waarop de kosten van de taakuitoefening aan de categorieën van heffingplichtigen worden toegedeeld, is wettelijk vastgelegd. Ingevolge het tweede lid van artikel 120 wordt de toedeling van het kostenaandeel aan de categorieën ingezetenen bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap.

De toedeling van kosten aan de overige drie heffingplichtige categorieën geschiedt ingevolge het vierde lid van deze bepaling aan de hand van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer.

Deze wijze van kostentoedeling staat bekend als de methode Delfland en is bij de Wet modernisering waterschapsbestel (Stb. 2007, nr. 208) als verplichte kostentoedelingsmethode voorgeschreven.

3. Toedelen van kosten aan de categorieën ingezetenen

De eerste stap in het toedelingsproces is de toedeling van kosten aan de categorie ingezetenen. Dit gebeurt aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap. De toedeling is als volgt:

- bij een gemiddeld aantal inwoners van 500 of minder, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 20% en maximaal 30%;
- bij een gemiddeld aantal inwoners van meer dan 500 maar niet meer dan 1000, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 31% en maximaal 40%;
- bij een gemiddeld aantal inwoners van meer dan 1000, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 41% en maximaal 50%.

Het behoort tot de bestuurlijke vrijheid van het waterschap om binnen de aangegeven bandbreedte te bepalen wat het exacte ingezetenenaandeel wordt.

4. Toedelen van de resterende kosten aan de specifieke categorieën

Nadat het aandeel van de ingezetenen in de kostentoedeling is bepaald, worden de resterende kosten van de taakuitoefening aan de categorieën ongebouwd niet zijnde natuurterreinen, natuurterreinen en gebouwd toegedeeld. Deze toedeling vindt op basis van het bepaalde in artikel 120, vierde lid, Waterschapswet, plaats uitgaande van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer. In het Waterschapsbesluit (Stb 2007, 497) zijn over de waardebepaling nadere regels gesteld. De onderlinge waardeverhouding tussen de categorieën is bepalend voor de kostentoedeling.

5. Waardebepaling en waardepeildatum

De waarde van de onroerende zaken moet worden bepaald naar de hoedanigheid en de staat van die zaken op de waardepeildatum. In artikel 6.10, eerste lid, van het Waterschapsbesluit is dit voor natuurterreinen en voor andere ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, uitdrukkelijk bepaald. Voor gebouwde onroerende zaken bevat het Waterschapsbesluit een dergelijke expliciete regeling niet. Dit is ook niet nodig omdat voor de waardebepaling van deze categorie wordt aangesloten bij de WOZ-gegevens en in de wet WOZ al geldt dat de waarde naar de hoedanigheid en de staat van de onroerende zaken op de waardepeildatum moet worden bepaald. Ingevolge artikel 6.11, eerste lid, van het Waterschapsbesluit, ligt de waardepeildatum maximaal twee jaar voor het begin van het eerste kalenderjaar waarop de verordening betrekking heeft. Als peildatum is gekozen voor 1 januari 2022. De taxatiewijzer die wordt gebruikt voor de waardebepaling van de (spoor)wegen is geactualiseerd naar de situatie per 1 januari 2022. De waarde van de gebouwde eigendommen is verstrekt door Noordelijk Belastingkantoor met peildatum 1 januari 2022.

In het proces van kostentoedeling wordt geen rekening gehouden met wijzigingen die zich in de staat of de hoedanigheid van de onroerende zaken hebben voorgedaan of nog zullen voordoen tussen de waardepeildatum (1 januari 2022) en het begin van het eerste belastingjaar waarop de verordening betrekking heeft (1 januari 2024). Zo zullen bouwpercelen die na de waardepeildatum zijn bebouwd, voor de kostentoedeling als ongebouwde onroerende zaken worden aangemerkt en zal landbouwgrond die na de waardepeildatum is omgevormd tot natuur of tot bouwgrond, nog wel als landbouwgrond in de waardebepaling worden meegenomen.

6. Natuurterreinen

Natuurterreinen vormen voor de kostentoedeling en de belastingheffing een aparte categorie. Ingevolge artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet is een natuurterrein een ongebouwde onroerende zaak, waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam is afgestemd op het behoud en de ontwikkeling van natuur. De feitelijke situatie (en niet de toekomstige situatie of de situatie volgens het bestemmingsplan) bepaalt dus of sprake is van een natuurterrein. Bossen, al dan niet bedrijfsmatig geëxploiteerd en open wateren worden bij wetsfictie mede als natuurterreinen aangemerkt. Voorwaarde is wel dat deze objecten een oppervlakte van tenminste één hectare hebben.

Gronden die meedoen aan SN, subsidie natuurbeheer, zijn ingedeeld in de categorie natuur. Deze gronden zijn ruimtelijk bestemd als natuur. Hier is sprake van particulier natuurbeheer.

Dat is niet het geval met gronden die meedoen aan SAN, subsidie agrarisch natuurbeheer.

De primaire functie blijft namelijk agrarisch. Deze gronden behoren daarom tot de categorie ongebouwd. De waarde van de categorie Natuur is in artikel 6.9 van het Waterschapsbesluit voorgeschreven en gebaseerd op 20% van de waarde van de agrarische gronden per hectare.

7. De watersysteemtaak

De watersysteemtaak wordt in artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet genoemd en omvat de taken van het waterschap op het gebied van het waterkeringsbeheer, het waterkwantiteitsbeheer en het kwaliteitsbeheer van oppervlaktewateren, voor zover laatstgenoemde activiteiten niet vallen onder het transporteren en/of behandelen van afvalwater.

De zorg voor het watersysteem is een samenhangende taak die het waterschap in het gehele waterschapsgebied uitoefent. Onder het waterschapsgebied moet het reglementaire gebied worden verstaan, de buitengrenzen van het beheersgebied. De kaart behorend bij het reglement van het waterschap en vastgesteld door provinciale staten is leidend. Omdat de watersysteemtaak in het gehele waterschapsgebied wordt uitgeoefend, komen gebieden zonder enig belang in de nieuwe situatie niet voor. De grenzen van het beheersgebied van Wetterskip Fryslân vallen – met uitzondering van een deel dat in de provincie Groningen is gelegen - samen met de provinciale grenzen. Dat betekent dat het waterschap ook buiten de primaire waterkering de

watersysteemtaak uitoefent en derhalve de buiten die waterkeringen gelegen onroerende zaken in de heffing zal betrekken.

Uitgangspunt van het nieuwe systeem is dus dat alle ingezetenen en onroerende zaken binnen het beheergebied worden aangeslagen.

In de Memorie van toelichting valt hierover het volgende te lezen:

"Met de integratie van de watersysteemtaken wordt de mogelijkheid om taakgebieden in te stellen goeddeels irrelevant. De zorg voor het watersysteembeheer wordt immers gezien als één samenhangende taak die het waterschap, uitzonderingen daargelaten, in zijn hele beheersgebied uitoefent"

en

"Degenen die tot deze categorieën behoren, hebben per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap".

De toelichting op het Waterschapsbesluit zegt hierover:

"Degenen die tot deze categorieën behoren, hebben per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap en dienen om die reden allen bij te dragen aan de bekostiging van de taakuitoefening door het waterschap".

Uit het feit dat de wetgever expliciet in de wet de mogelijkheid heeft opgenomen van een tariefdifferentiatie voor buitendijks gelegen onroerende zaken met een maximale reductie van 75%, kan worden afgeleid dat de wetgever van oordeel is dat buitendijkse onroerende zaken altijd een belang hebben en minimaal 25% van het tarief moeten betalen.

Niet in de heffing zullen worden betrokken de gebieden binnen het beheergebied van Wetterskip Fryslân waar het Rijk krachtens de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving is belast met het watersysteembeheer namelijk de Waddenzee en het deel van het IJsselmeer, gelegen in het beheergebied. Blijkens het provinciaal reglement strekt de taak van het waterschap zich niet uit tot de gebieden waar de taak aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen. Deze wateren worden niet in de heffing betrokken.

8. Relatie met de begroting van het waterschap

In het traject van belastingheffing (kostentoedeling-tariefbepaling-aanslagvervaardiging- heffing en invordering) zijn de kosten van de watersysteemtaken van het waterschap bepalend. De kosten worden in de begroting van het waterschap geraamd en in de jaarverslaggeving verantwoord. Gelet op het belang van de belastingheffing voor de waterschappen en gelet op het feit dat inzicht moet bestaan in de lasten voor de belastingplichtigen, vormt een specificatie van de bedragen die uiteindelijk tot lasten van de belastingplichtigen leiden, een apart onderdeel van de begroting (de begroting naar kostendragers). Een en ander is in de verslaggevingsvoorschriften van het Waterschapsbesluit vastgelegd. Het gaat in deze verordening om de kostendrager watersysteembeheer.

Eveneens op grond van de verslaggevingsvoorschriften wordt in de begroting naar kostendragers voor iedere taak allereerst op basis van de netto kosten, het bedrag voor onvoorzien, de bedragen die voor kwijtschelding en oninbaarverklaring worden geraamd, verwachte dividenden en overige algemene opbrengsten een saldo berekend, het resultaat. Daarna wordt aangegeven hoe het begrote resultaat zal worden gedekt of bestemd. In de regel wordt er eerst onttrokken of toegevoegd aan reserves en ontstaat daarna het bedrag dat het waterschap door middel van belastingheffing zal moeten ontvangen. Dit laatste bedrag is het startpunt van de kostentoedeling.

9. Tariefdifferentiaties

In artikel 122 van de wet wordt de mogelijkheid van tariefdifferentiatie geboden. Blijkens de Memorie van Toelichting heeft de wetgever deze regeling opgenomen omdat zij niet voorbij heeft willen gaan aan het feit dat het belang bij de watersysteemtaak voor bepaalde onroerende zaken

duidelijk anders kan liggen dan dat van andere onroerende zaken. De wetgever heeft nadrukkelijk aangegeven dat de waterschappen op dit punt een bestuurlijke vrijheid hebben. Het algemeen bestuur is – anders dan bij de vroegere classificatie (voor het jaar 2009) – niet tot differentiëren verplicht. Zie de Memorie van Toelichting bij de Wet modernisering waterschapsbestel, TK 30601, nr. 3, blz. 26.

Het uitgangspunt dat in artikel 121, eerste lid, onderdelen b, c en d, van de Waterschapswet is neergelegd, is dat het tarief van de belasting per heffingsmaatstaf voor elke categorie gelijk is. De regeling van de tariefdifferentiatie brengt hierin verandering. Indien voor differentiatie wordt gekozen, is binnen de betreffende belastingcategorie geen sprake meer van een gelijk tarief, maar van tarieven die naar gelang de situatie hoger of lager zijn. Bij tariefdifferentiatie gaat het om een beperkt aantal in de wet limitatief opgesomde mogelijkheden.

Tariefdifferentiatie is ingevolge artikel 122 uitsluitend in de volgende gevallen en tot de volgende maxima mogelijk:

1. buitendijks gelegen onroerende zaken: maximaal 75% lager tarief.
2. onroerende zaken die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt: maximaal 75% lager tarief.
3. onroerende zaken gelegen in bemalen gebieden: maximaal 100% hoger tarief.
4. onroerende zaken die in hoofdzaak bestaan uit glasopstanden als bedoeld in artikel 220d, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet: maximaal 100% hoger tarief.
5. verharde openbare wegen: maximaal 100% hoger tarief indien het waterschap voor 1 juli 2012 nog geen tariefdifferentiatie wegen toepaste.
6. verharde openbare wegen: maximaal 400% hoger tarief indien het waterschap voor 1 juli 2012 al tariefdifferentiatie wegen toepaste.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

In artikel 1 zijn enkele begrippen, die in de verordening voorkomen, nader gedefinieerd.

Onderdeel a: De kosten die in de kostentoedeling een rol spelen zijn de netto-kosten die in de begroting van het waterschap zijn opgenomen en die met behulp van de watersysteemheffing worden gedekt.

Onderdeel b: Het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart behalve de gebieden waar het Rijk krachtens de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving is belast met het watersysteembeheer. Tot het gebied van het waterschap behoren ook buiten de primaire waterkeringen gelegen gebieden.

Onderdelen c: Hierin wordt een omschrijving gegeven van het begrip ingezetene. Om als ingezetene aangemerkt te worden, moet de persoon in het gebied van het waterschap woonplaats hebben en er gebruik hebben van woonruimte.

Woonplaats hebben in het gebied van het waterschap: de wet koppelt dit aan de inschrijving in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens aan het begin van het kalenderjaar. Gebruik van een woonruimte: uit een uitspraak van het Gerechtshof 's Hertogenbosch van 27 maart 2013, 12/00369, LJN BZ7181 blijkt het volgende: een structureel en frequent verblijf in een woning kan tot de conclusie leiden dat sprake is van gebruik van een woonruimte. Deze uitspraak betrof de gemeentelijke afvalstoffenheffing en rioolrechten, maar is ook relevant voor de ingezetenenheffing. Van een woonruimte is blijkens het arrest van de Hoge Raad van 26 juni 1996, Belastingblad 1996, blz. 431, sprake als de ruimte over zelfstandige voorzieningen (keuken, douche, sanitair) beschikt. De gebruiker van de ruimte mag dus niet meer dan bijkomstig afhankelijk zijn van voorzieningen elders in het gebouw. Is dat wel het geval, dan is geen sprake van een woonruimte en kan van de gebruiker geen ingezetenenheffing worden geheven.

Onderdeel d tot en met f: Deze onderdelen bevatten een beschrijving van de begrippen, zakelijk gerechtigden ongebouwd niet zijnde natuurterreinen, zakelijk gerechtigden natuurterreinen en zakelijk gerechtigden gebouwd. Dit zijn de heffingplichtige categorieën. Voor de omschrijvingen is aangesloten bij artikel 116, onder a en artikel 117 onder b t/m d van de Waterschapswet. De beperkte rechten die tot belastingplicht leiden zijn:

- appartementsrecht
- erfpachtrecht
- recht van opstal
- recht van vruchtgebruik
- recht van beklemming
- recht van gebruik en bewoning
- de beklemde meier en
- het beperkt recht in de zin van artikel 5, derde lid, onderdeel b, van de Belemmeringenwet privaatrecht

Ingevolge artikel 119, eerste lid, van de Waterschapswet moet voor het antwoord op de vraag wie heffingplichtig is, van de basisregistratie kadaster worden uitgegaan:

heffingplichtig is degene die bij het begin van het jaar als rechthebbende in deze basisregistratie is vermeld, tenzij het tegendeel blijkt. Indien er naast eigendom ook sprake is van een beperkt recht of indien sprake is van meer dan één beperkt recht, is de vraag wie van de zakelijk gerechtigden in de heffing moet worden betrokken. Artikel 119, tweede en derde lid, geven voor deze situaties de rangorde aan.

Onderdeel g geeft aan wat onder buitendijks gelegen onroerende zaken moet worden verstaan. Buitendijks gelegen onroerende zaken zijn omschreven als onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen.

Onderdeel h geeft aan wat onder onroerende zaken die in bemalen gebieden zijn gelegen moet worden verstaan. Bemaling kan plaatsvinden door polderbemaling, boezembemaling en/of opmaling.

Artikel 2 Kostentoedeling watersysteembeheer

In artikel 2 is aangegeven op welke wijze de kosten van de taakuitoefening over de vier heffingplichtige categorieën worden verdeeld. Artikel 2 vormt daarmee het kernartikel van de verordening. De kostentoedeling geschiedt in twee stappen. In de eerste stap wordt het kostenaandeel van de categorie ingezetenen bepaald en in de tweede stap worden de resterende kosten van de taakuitoefening over de categorieën ongebouwd niet zijnde natuur, natuur en gebouwd verdeeld.

Stap 1 - kostentoedelingsproces; toedelen aan de categorie ingezetenen.

De eerste stap in het kostentoedelingsproces is het toedelen van kosten aan de categorie ingezetenen. Dit gebeurt op basis van de gemiddelde inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Voor het bepalen van de gemiddelde inwonerdichtheid wordt uitgegaan van het totaal aantal inwoners zoals dat uit de GBA-gegevens van de in het waterschapsgebied liggende gemeenten blijkt en de totale oppervlakte van het waterschap. Het minimum kostenaandeel voor de categorie ingezetenen bedraagt 20% en het maximum – indien van de mogelijkheid van de verhoging als bedoeld in artikel 120, lid 3, van de Waterschapswet gebruik wordt gemaakt – 60%. Bij een gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap van 500 of minder bedraagt het kostenaandeel minimaal 20% en maximaal 30%.

De inwonerdichtheid in het gebied van Wetterskip Fryslân is ongeveer 200 inwoners per vierkante kilometer. Bij deze inwonerdichtheid hoort een percentage van minimaal 20% en maximaal 30% kostenaandeel voor de categorie ingezetenen. In 2013 is besloten om het ingezetenen percentage

vast te stellen op 28%. Bij de vaststelling van dit percentage is rekening gehouden met de inwonerdichtheid en de specifieke kosten van verkiezingen en heffing en invordering. De meer algemene kosten voor wonen, werken en recreëren binnen het gebied van Wetterskip Fryslân zijn eveneens verdisconteerd. Uit een eerste doorrekening met dit percentage van 28% bleken er echter grote verschuivingen plaats te vinden tussen de verschillende categorieën belastingbetalers. Door het percentage voor de categorie ingezetenen vast te stellen op 20% worden de verschuivingen enigszins gedempt en wordt een goede evenwichtige opbouw van de belastingdruk over de verschillende categorieën belastingbetalers verkregen.

Stap 2 - kostentoedelingsproces; toedelen van de resterende kosten aan de specifieke categorieën.

Nadat is bepaald welk aandeel in de kosten van het watersysteembeheer aan de ingezetenen wordt toegedeeld, vindt in stap 2 de toedeling van de resterende kosten van de taakuitoefening aan de categorieën ongebouwd niet zijnde natuur, natuur en gebouwd plaats. Dit gebeurt op basis van hun onderlinge waardeverhouding. In verband hiermee moet de waarde in het economisch verkeer van deze categorieën worden bepaald. In het Waterschapsbesluit is aangegeven hoe de waardebepaling dient te geschieden en welke regels daarbij gelden.

Tauw b.v. heeft een kostentoedelingsrapport dd. 26 juni 2023 opgesteld waarin voor Wetterskip Fryslân de kostenaandelen zijn berekend. Hierna wordt beschreven hoe de bepaling van de waarden van de categorieën plaatsvindt.

Waardebepaling categorie ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen.

Deze categorie valt in het kader van de kostentoedeling uiteen in 'subcategorieën' (groepen) van typen grondgebruik, te weten:

1. Agrarische gronden;
2. Openbare landwegen en spoorwegen, inclusief kunstwerken;
3. Bouwpercelen en
4. Overige ongebouwde onroerende zaken.

Ingevolge het Waterschapsbesluit is een onderverdeling in groepen noodzakelijk, omdat tussen de groepen zowel de wijze van waardebepaling als de waarde per hectare verschilt. Van elke groep moet de waarde worden bepaald. Dit gebeurt globaal, hetgeen in dit geval betekent dat het waterschap niet van elk individueel object dat tot de betreffende groep behoort een exacte waarde behoeft te bepalen, maar dat kan worden volstaan met het bepalen van de waarde van het geheel van de onroerende zaken van de betreffende groep. Het product van de oppervlakte in hectare en de gemiddelde waarde per hectare vormt dan de waarde van de betreffende subcategorie. De optelsom van de waarden van de subcategorieën is de totale waarde van de categorie ongebouwd, niet zijnde natuur.

Ad 1 - Waardebepaling 'subcategorie' agrarische gronden

Onder agrarische grond wordt ingevolge artikel 6.1, onder a, van het Waterschapsbesluit de ten behoeve van de landbouw als bedoeld in artikel 312 van Boek 7 van het BW, bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond verstaan, voor zover deze niet de ondergrond vormen van gebouwde eigendommen. Natte veenweidegebieden behoren tot de agrarische gronden. Bossen worden gerekend tot de categorie natuur. De gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden wordt bepaald op basis van of afgeleid uit verkooptransacties van deze gronden in het gebied van het waterschap. In het tweede lid van artikel 6.5 van het Waterschapsbesluit is neergelegd dat de waarde wordt bepaald op de waarde die aan de gronden moet worden toegekend indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan zou kunnen worden overgedragen en de gronden als agrarische gronden in gebruik zouden blijven. Dit betekent dat transacties waarbij geen marktconforme prijs tot stand is gekomen niet in de berekeningen mogen worden betrokken. Verder dient bij de

waardebepaling van gronden die zijn bezwaard met beperkte rechten of die worden verpacht, te worden geabstraheerd van de waarde drukkende invloed die hiervan uitgaat. Voor de waarde van agrarische grond is gebruik gemaakt van gegevens die zijn aangeleverd door het Kadaster. Deze gegevens bevatten de kengetallen van de verhandelde agrarische percelen in de jaren 2021, 2022 en 2023. Deze percelen zijn op de volgende kenmerken geselecteerd:

- Koper heeft een landbouwbedrijf
- Grasland, bouwland, snijmaïs
- Soort overdracht is koop-verkoop
- Zakelijk recht is volle eigendom
- Geen opstallen
- Geen reguliere pachtovereenkomst of erfpacht
- Geen familierelatie
- Oppervlak perceel groter dan 0,25 hectare
- De koopsom is groter dan 1 EUR

Ad 2 - Waardebepaling 'subcategorieën' openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken.

In feite is voor de kostentoedeling sprake van twee afzonderlijke subcategorieën. Omdat de wijze waarop de waarde van deze subcategorieën moet worden bepaald aan elkaar gelijk is, worden ze in deze toelichting gezamenlijk besproken.

Bij de waardebepaling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken betrokken. Bij verkeersvoorzieningen moet worden gedacht aan grond die dienstbaar is aan het verkeer over de weg (grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg), zoals tussenbermen, geluidswerende voorzieningen, obstakelvrije zone's, bermsloten, e.d. Voorbeelden van kunstwerken zijn bruggen, viaducten en tunnels.

De gemiddelde waarde per hectare wordt ingevolge het Waterschapsbesluit gesteld op de vervangingswaarde. Dit is het bedrag dat met de herbouw van een identiek vervangend object gepaard zou gaan, waarbij tevens rekening moet worden gehouden met een correctiefactor voor technische en functionele veroudering. Om te voorkomen dat de waterschappen van geval tot geval steeds zelf de component voor de technische en functionele veroudering van de onroerende zaken moeten bepalen, heeft de wetgever de correctiefactor in het Waterschapsbesluit zelf vastgelegd. Deze bedraagt 25%. De door Tauw bv opgestelde Taxatiewijzer voor de waardebepaling van openbare wegen en spoorwegen is toegepast.

Ad 3 - Waardebepaling 'subcategorie' bouwpercelen

Bouwpercelen zijn ongebouwde, al dan niet bouwrijp gemaakte percelen, waarop gebouwd mag worden (artikel 6.1, onder b, Waterschapsbesluit). Hoewel bouwpercelen (tot het moment waarop bouwactiviteiten aanvangen) ongebouwde onroerende zaken zijn, moeten de gemeenten er wel een WOZ-waarde voor bepalen. Bouwpercelen zijn immers niet opgenomen in de uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ (Regeling van 23 december 1994, Stct. 1994, 252, zoals laatstelijk gewijzigd op 20 december 2007, Stct. 2007, 251). Voor de waarde van bouwpercelen wordt dan ook uitgegaan van de vastgestelde WOZ-waarden (artikel 6.7, Waterschapsbesluit).

Ad 4 - Waardebepaling 'subcategorie' overige ongebouwde onroerende zaken.

De subcategorie overige ongebouwde onroerende zaken is een restcategorie waartoe onder andere volkstuinen, begraafplaatsen, openbare parken en plantsoenen en recreatie- en sportterreinen behoren, voor zover zij althans niet op grond van artikel 118, lid 2, van de wet deel uitmaken van een gebouwd eigendom. De gemiddelde waarde per hectare wordt ingevolge het Waterschapsbesluit gesteld op de gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden in het gebied van het waterschap. De wetgever heeft om redenen van eenvoud hiervoor gekozen. Dit blijkt uit de toelichting op artikel 6.8 van het Waterschapsbesluit.

Waardebepaling categorie natuurterreinen

Ook voor de categorie natuurterreinen moet in het kader van de kostentoedeling een waarde worden vastgesteld. Natuurterreinen zijn in artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet gedefinieerd als "ongebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Onder natuurterreinen worden mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare". Tot de categorie natuurterreinen behoren onder andere heidevelden, moerassen, zandverstuivingen en duingebieden. Stadsparken, plantsoenen, e.d. zullen wegens hun recreatieve functie niet als natuurgebied worden aangemerkt. Bij open wateren moet worden gedacht aan vennen, meren, plassen en daarmee vergelijkbare wateren met een open en weids karakter. De gemiddelde waarde per hectare van natuurterreinen bedraagt 20% van de gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden in het gebied van het waterschap.

Over de vraag wat wel en niet als natuurterrein in de zin van de Waterschapswet moet worden aangemerkt, bestaan in de praktijk in een aantal gevallen verschillen van inzicht tussen waterschappen en grondeigenaren. De verschillen van inzicht concentreren zich voornamelijk rond graslanden en akkers die in de praktijk (mede) agrarisch worden gebruikt, of waar agrarische beheersmaatregelen worden ingezet. De vraag in deze gevallen is meestal of de inrichting en het beheer van het betreffende perceel geheel of nagenoeg geheel is afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur.

Om hierover duidelijkheid te krijgen, hebben de Unie van Waterschappen en het Bosschap in het verleden in gezamenlijk overleg enkele proefprocedures gevoerd. In 2014 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan (ECLI:NL:HR:2014:3118) waarin uitleg wordt gegeven over het begrip natuurterrein. Deze uitspraak is sindsdien bepalend voor de afbakening van natuurterreinen.

Waardebepaling categorie gebouwde onroerende zaken

Voor het bepalen van de waarde van de gebouwde onroerende zaken moet worden aangesloten bij de waarden, zoals die voor deze objecten in het kader van de wet WOZ door de gemeenten zijn vastgesteld. Wat onder een gebouw object moet worden verstaan, is in artikel 118, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet geregeld. Op grond van deze regeling wordt een samenstel van ongebouwde en gebouwde onroerende zaken als één gebouwde onroerende zaak aangemerkt. Het ongebouwde eigendom verliest in deze gevallen zijn ongebouwde karakter en wordt samen met het gebouwde object één gebouwde onroerende zaak. Als het ongebouwde eigendom echter een object is waarvoor de gemeente op basis van artikel 18, vierde lid, wet WOZ in combinatie met de Uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ, geen waarde hoeft vast te stellen, dan vormt dit ongebouwde eigendom geen samenstel met een gebouwde eigendom. In deze gevallen blijft het ongebouwde eigendom dus gewoon ongebouwd.

Waardepeildatum

Artikel 6.11 van het Waterschapsbesluit bepaalt dat de waardepeildatum van de categorie ongebouwde onroerende zaken en van de categorie natuurterreinen plaatsvindt naar de hoedanigheid en de staat van deze onroerende zaken op de waardepeildatum. De waardepeildatum ligt ingevolge het eerste lid van deze bepaling maximaal twee jaren voor het begin van het eerste kalenderjaar waarop de verordening betrekking heeft. De waardepeildatum is in het onderhavige geval dus op 1 januari 2022 vastgesteld. Deze waardepeildatum is ook gehanteerd in bovengenoemde taxatiewijzer wegen.

Artikel 3 Kosten van heffing en invordering en van de verkiezing

Het waterschap kan ervoor kiezen om de kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing en de kosten van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur

rechtstreeks aan de betrokken categorieën toe te rekenen. Maar zij is hiertoe niet verplicht. Indien gekozen wordt voor rechtstreekse toerekening van kosten, moet deze methodiek integraal worden toegepast. Dit betekent dat dit principe ten aanzien van alle categorieën ten behoeve waarvan de betreffende kosten worden gemaakt, moet worden toegepast.

Bij kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing kan met name worden gedacht aan kwijtscheldingskosten en kosten voor het verkrijgen van WOZ- gegevens. Kwijtscheldingskosten hebben met name betrekking op de categorie ingezetenen en WOZ-kosten op de categorie gebouwd. Een deel van de kwijtscheldingskosten moet met andere woorden ten laste van de zuiveringsheffing worden gebracht. Binnen deze kostentoedelingsverordening worden geen kosten rechtstreeks aan betrokken categorieën toegerekend.

Artikel 4 Tariefdifferentiaties

Het algemeen bestuur van een waterschap kan besluiten de belastingtarieven, zoals die voor de categorieën ongebouwd, natuur en gebouwd in de verordening op de watersysteemheffing zijn vastgesteld, te differentiëren. Het gaat hier om een facultatieve bevoegdheid van het waterschapsbestuur en niet om een verplichting. Differentiatie is slechts toegestaan in een beperkt aantal gevallen die in artikel 122 van de Waterschapswet met zoveel woorden zijn genoemd. Ook de maximale omvang van de tariefdifferentiatie (de verhogingen en de verlagingen) is in de wet geregeld. De hoofdregel die uit artikel 121, eerste lid, onderdelen b, c en d van de Waterschapswet voortvloeit, is dat het tarief van de belasting per eenheid van de heffingmaatstaf gelijk is. De regeling van de tariefdifferentiatie maakt het mogelijk om van deze hoofdregel af te wijken. Indien tarieven worden gedifferentieerd zal voor de betreffende belastingcategorieën geen sprake meer zijn van gelijke tarieven per heffingsmaatstaf.

De wet schrijft in artikel 122 voor dat de tariefdifferentiatie in de verordening moet worden geregeld. De wetgever heeft gewild dat de waterschappen in hun verordening de situaties aangeven waarin tariefdifferentiatie zal plaatsvinden alsook de mate waarin dit zal geschieden. Omdat de verordening geen bepaling over de tarieven bevat (deze staan in de verordening op de watersysteemheffing), is het nodig om in deze verordening een verwijzing naar de verordening op de watersysteemheffing op te nemen.

Zoals zojuist is opgemerkt, worden in artikel 122 van de Waterschapswet maximale tariefafwijkingen genoemd. Voor welke percentages in specifieke gevallen precies wordt gekozen, behoort tot de bestuurlijke vrijheid van het waterschap.

Het waterschap heeft gekozen voor de tariefdifferentiaties buitendijks- binnendijks, bemalen-onbemalen en wegen. De tariefdifferentiatie buitendijks heeft betrekking op alle onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen.

De tariefdifferentiatie bemalen geldt alleen voor ongebouwde onroerende zaken.

De tariefdifferentiatie wegen geldt voor alle openbare verharde wegen. Hierna worden de tariefdifferentiaties toegelicht.

Tariefdifferentiatie buitendijks voor gebouwde en ongebouwde onroerende zaken

Als buitendijkse onroerende zaken worden aangemerkt de onroerende zaken gelegen buiten de primaire waterkering (zie artikel 1, onder g).

Motieven voor tariefdifferentiatie buitendijks:

1. De buitendijks gelegen onroerende zaken hebben aanzienlijk minder belang bij de taken van het waterschap;
2. In het stelsel voor 2009 waren de buiten de primaire waterkering gelegen onroerende gebouwde en ongebouwde onroerende zaken - uitgezonderd de bemalen gebieden in het IJsselmeergebied - in de nulklasse opgenomen.

De verlaging met 75%.

Omdat de gebieden voor het jaar 2009 in de niet betalende klasse waren opgenomen is gekozen voor de maximaal mogelijke verlaging van 75%. Dat betekent dat de gebouwde en ongebouwde onroerende zaken buiten de primaire waterkering 25% betalen van het tarief voor gebouwd respectievelijk voor ongebouwd.

Tariefdifferentiatie bemalen voor ongebouwde onroerende zaken

Alle ongebouwde onroerende zaken op het vasteland achter de primaire waterkeringen zijn bemalen. Al deze bemalen gronden hebben hetzelfde hogere tarief. Anders dan in het vroegere systeem dat gold voor 2009 kan in het huidige systeem geen rekening worden gehouden met de omstandigheid dat er verschil is in soort bemaling (boezembelang, polderbemaling, opmaling) of intensiteit van bemaling. Op het vasteland zijn alle gronden bemalen doordat zij in ieder geval belang hebben bij de boezembemaling. Van die gronden heeft een aanzienlijk deel daarnaast ook nog belang bij de polderbemaling of opmaling. Onbemalen (vrij afwaterend naar buitenwater) is alleen een deel van de buiten de primaire waterkering gelegen gronden en gronden (buitendijks en binnendijks) op de Waddeneilanden.

Motief voor tariefdifferentiatie bemalen

Motief is dat de bemalen onroerende zaken ongebouwd duidelijk meer belang bij de taken van het waterschap hebben.

De tariefdifferentiatie heeft alleen betrekking op het ongebouwd. Er is geen reden om de tariefdifferentiatie bemalen ook van toepassing te laten zijn op het gebouwd. In het oude stelsel (voor 2009) was geen sprake van omslagklassen binnen de categorie gebouwd (behoudens de nulklasse). Er werd dus geen onderscheid gemaakt tussen gebouwd in bemalen en gebouwd in onbemalen gebied. Dit had te maken met de hoogte van de vervangingsinvesteringen van de waterhuishoudkundige voorzieningen. Binnen de categorie ongebouwd zijn de vervangingsinvesteringen voor bemalen gebieden aanmerkelijk hoger dan voor boezemgronden. Binnen de categorie gebouwd is dat verschil kleiner omdat de hoofdwatgangen en bergingsgebieden een relatief groot deel van de totale kosten vormen (als gevolg van de hoge grondprijs van bebouwd gebied). De bemalingskosten vormen binnen bebouwd gebied dus een relatief klein deel van de totale waterbeheersingskosten. Om die reden heeft het bestuur er in het verleden voor gekozen om binnen het gebouwd geen onderscheid te maken tussen bemalen gronden en andere gronden.

Omdat in het nieuwe systeem niet meer het voorzieningenniveau maar alleen de bemaling een reden kan zijn voor differentiatie, is er in het nieuwe systeem nog minder reden voor het maken van onderscheid binnen de categorie gebouwd dan in het oude systeem. Bovendien zijn bemalingsgrenzen in bebouwd gebied bijzonder arbitrair door het ontbreken van oppervlaktewater in combinatie met afwatering via rioolstelsels.

De tariefdifferentiatie bemalen heeft daarom alleen betrekking op de ongebouwde onroerende zaken. Voor de gebouwde onroerende zaken geldt dus één tarief behalve voor gebouwde eigendommen die buitendijks zijn gelegen.

De verhoging met 50%

Voor wat betreft bemaling is gekozen voor een verhoging van 50%. De verhoging wegens bemalen is voor onroerende zaken buitendijks en binnendijks op hetzelfde percentage gesteld. Er is niet gekozen voor de maximale verhoging van 100% hoewel de wet voor bemalen gebieden een verhoging met maximaal 100% mogelijk maakt. Bij de maximale verhoging van 100% zou het verschil in tarief tussen bemalen en onbemalen gronden onnodig groot zijn. Anders dan in het oude systeem van omslagklassen zijn de tariefverschillen in het nieuwe systeem immers niet meer gebaseerd op verschillen in kosten voor te maken waterstaatkundige voorzieningen.

Tariefdifferentiatie voor openbare verharde wegen

De tariefdifferentiatie heeft betrekking op in beginsel alle verharde openbare wegen in het beheergebied. Het betreft de autosnelwegen in beheer bij het Rijk, de hoofd- en regionale wegen in beheer bij provincies en gemeenten en de lokale wegen, de wegen in de bebouwde kom en overige verharde wegen in beheer bij gemeenten. Onverharde delen die dienstbaar zijn aan de verkeersfunctie van de verharde weg mogen als gevolg van een uitspraak van het Hof Arnhem-Leeuwarden (ECLI:NL:GHARL:2017:10902) niet onder de reikwijdte van de tariefdifferentiatie voor wegen vallen.

Motief voor de tariefdifferentiatie wegen

De tariefdifferentiatie kan worden toegepast in verband met de zgn. "weeffout". Bij de introductie van het belastingstelsel dat per 1 januari 2009 is ingevoerd werd verwacht dat agrariërs een kleiner deel van de kosten zouden gaan betalen dan voor het jaar 2009. Bij veel waterschappen was dit ook het geval. Bij een aantal waterschappen gingen zij echter meer betalen. Dat bleek te komen doordat de waarde van grond met daarop infrastructuur werd meegenomen bij de bepaling van het kostenaandeel ongebouwd. Dat leidde tot een hoog kostenaandeel ongebouwd en daardoor tot hoge tarieven ongebouwd. De Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) duidde dit aan als een weeffout.

Een aantal waterschappen paste in 2009 de tariefdifferentiatie wegen toe om daarmee aan het agrarisch ongebouwd tegemoet te komen. Een hoger tarief voor wegen betekende immers lagere tarieven voor het agrarisch ongebouwd. De mogelijkheid voor de tariefdifferentiatie wegen werd hiermee gebruikt om andere redenen dan waarvoor het was ingevoerd. Aanvankelijk was deze nl bedoeld voor de situatie dat wegen meer belang zouden hebben bij de watersysteemtaak dan andere ongebouwde onroerende zaken.

Er zijn de afgelopen jaren voorstellen gedaan voor een nieuw belastingstelsel waarmee de zogenaamde weeffout zou worden hersteld en hogere kosten evenredig over de belastingplichtigen zouden kunnen worden verdeeld.

In afwachting van definitieve beslissingen over een nieuw belastingstelsel heeft de wetgever, om de waterschappen waar de weeffout als een probleem werd ervaren tegemoet te komen, met de Wet van 13 september 2012 (Kamerstukken 33097) en is de tariefdifferentiatie wegen verruimd van maximaal 100% naar maximaal 400%. Hiermee wordt dus bereikt dat het tarief voor het agrarisch ongebouwd nog verder kan worden verlaagd. De verruiming tot 400% geldt alleen voor de waterschappen die de tariefdifferentiatie op 1 juli 2012 al toepasten. Wetterskip Fryslân kan dus niet gebruik maken van de verruiming.

Zoals ook blijkt uit de titel van de Wet ("het bieden van ruimte voor verlaging van onevenredige waterschapshellingen voor agrarische grondeigenaren") kan het instrument tariefdifferentiatie wegen nu niet alleen gebruikt worden in verband met de omstandigheid dat wegen meer belang zouden hebben bij het waterbeheer maar ook om het tarief voor het agrarisch ongebouwd te verlagen.

De verhoging met 100%

Door een verhoging van het tarief voor wegen met 100% dalen de tarieven voor het agrarisch ongebouwd met een kleine 4%. Een verhoging met een lager percentage heeft een te gering effect op de tarieven voor agrarisch ongebouwd.

Cumulatie van tariefdifferentiaties

In artikel 4, lid 4 is dit bepaald dat de tariefdifferentiaties naast elkaar worden toegepast. Door cumulatie ontstaan acht tarieven ongebouwd nl.

Binnendijks onbemalen:	100% van het tarief
Wegen	200% (100% +100% wegen)
Binnendijks bemalen:	150% (100% + 50% bemalen)
Wegen	250% (100% + 50% bemalen + 100% wegen)
Buitendijks onbemalen:	25% (100% - 75% buitendijks)
Wegen	125% (100% - 75% buitendijks + 100% wegen)
Buitendijks bemalen:	75% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen)
Wegen	175% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen + 100% wegen)

Geen tariefdifferentiatie voor natuur, waterbergingsgebieden en glasopstanden

Hoewel de wet het mogelijk gemaakt is afgezien van tariefdifferentiatie voor deze onderdelen.

Natuurterreinen

In verband met het zeer lage tarief is afgezien van tariefdifferentiatie.

Waterbergingsgebieden

Indien deze gronden – vaak natuurgebieden – worden ingezet is een schadevergoedingsregeling van toepassing. Voor een lager tarief is daarom geen aanleiding.

Glasopstanden

De wetgever heeft m.n. de situatie in het Westland in beschouwing genomen waar omvangrijke investeringen zijn uitgevoerd om de berging te vergroten. In Fryslân is van een dergelijke situatie geen sprake. Indien er al van enige concentratie van glastuinbouw sprake is, heeft het waterschap geen omvangrijke investeringen gedaan of hebben de bedrijven zelf voorzieningen getroffen om versnelde afvoer te beperken.

Artikel 5 Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeerartikel

Lid 1

Dit lid bepaalt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2024. De ingetrokken verordening blijft gelden voor de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.

Lid 2

Artikel 73, eerste lid, van de Waterschapswet bepaalt dat besluiten van het waterschap die algemeen verbindende regels inhouden, niet verbinden dan wanneer zij zijn bekendgemaakt.

Deze regel is ook van toepassing op deze verordening. De bekendgemaakte besluiten treden conform artikel 74 van de Waterschapswet in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in deze besluiten een ander tijdstip is aangewezen.

Lid 3

De onderhavige kostentoedelingsverordening wordt voor het eerst toegepast op het belastingjaar 2024. De verordening moet tenminste éénmaal in de vijf jaar worden herzien. Het noemen van een einddatum is daarom niet wenselijk.

Lid 4

In dit lid wordt de verordening voorzien van een citeerartikel. De naam van het waterschap en het jaartal 2024 zijn hiervan een onderdeel.

Aan : Bestuur Wetterskip Fryslân

Postbus 36

8900 AA Leeuwarden

Van : [REDACTED] J

Datum : 21 juli 2023

Thema : Reactie op reactienota en kostentoedeling.

Geachte Bestuursleden,

Sinds kort heeft ons Wetterskip een nieuw bestuur, waarvan we hopen dat zij in staat zijn het Wetterskip te ontdoen van de onnodige ecologische hobby vanuit het ambtenarenapparaat. Het recent aangenomen amendement m.b.t. de BOVI is een prima eerste aanzet. Wellicht is het aan te raden om elke door het ambtenarenapparaat aanbevolen beleidslijn eerst te laten factchecken door externe onafhankelijke deskundigen, want waarheidsvinding is binnen een deel het ambtelijk apparaat van het Wetterskip niet het sterkste punt; men verschuilt zich te gemakkelijk achter rekenmodellen, normen en aannames en doet schijnbaar mee aan de milieu- en natuurwaan van de dag. Praktische veldkennis is ondergeschikt aan theoretische veronderstellingen. We hebben behoefte aan boerenverstand en er is geen plaats voor ideologisch geneuzel.

We hebben kennis genomen van de documenten welke gehanteerd werden in uw vergadering van 4 juli jongsteleden.

In de eerste plaats onze dank voor het becommentariëren van onze zienswijze m.b.t. "De BOVI" / Klimaatbestendig Friesland 2050+.

Gelet op de wijze waarop ons Wetterskip bij monde van onze dijkgraaf om wenst te gaan met "participatie van de ingelanden" (verwijzing naar haar uitspraken tijdens de recente landbouwmiddag in het Landbouwmuseum) voelen we ons genoodzaakt om schriftelijk te reageren op genoemde thematiek.

Kostentoedeling:

In de LC van 27 juni lazen we: ***Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren.*** Echter hier had moeten staan: ***Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren. De grootste financiële winst is echter voor de geleding Natuur.***

Een analyse:

Categorie Per hectare	Tarief 2023	Tarief 2024	"Korting"	Voordeelpercentage Natuur tov binnendijks bemalen	Voordeelpercentage natuur tov binnendijks onbemalen
Binnendijks bemalen (boeren)	108,86	86,63	20,4 %		

Binnendijks onbemalen (boeren)	72,57	57,75	20,4 %		
Natuur	8,67	6,50	25 %	7,5 %	11,25 %

Echter in artikel 6.9 vh Waterschapsbesluit m.b.t. de waardebeoordeling gronden staat dat natuurgrond gewaardeerd moet worden tegen 20 % van de waarde van de agrarische grond in deze. Oftewel het ene perceel met agrarische bestemming kent een 100% waardering, terwijl het naastliggende perceel met een natuurbestemming een waardering kent van 20% van de 100% waarde bij agrarische bestemming. Je zou verwachten dat "de natuur" dan 20 % moet betalen van het tarief ingeval het een agrarische bestemming zou betreffen. Dat is dus niet waar. Zie rode percentages.

Het is ridicuul dat de geleding Natuur op deze wijze wordt beoordeeld en wel om de volgende redenen:

1. Natuur heeft een vergelijkbaar belang bij de waterhuishouding (o.a. stabiel peil) dan Landbouw.
2. De samenleving roept dat natuur erg waardevol is. Prima kun je zeggen, echter we zien als het op betalen van waterschapslasten aankomt natuur weinig waarde wordt toegekend. Bizar. Natuur hoort het volle pond te betalen, want zij profiteert net als elke ingelanden van de gereguleerde drooglegging in onze provincie.
3. Natuur zal door de voorliggende plannen in de toekomst steeds meer land verwerven. Met de huidige tarief stelling loopt het Wetterskip op tegen teruglopende inkomsten. 5000 ha meer NNN betekent voor het Wetterskip een aderlating van zo'n slordige 400.000 euro.
4. De geluiden uit de natuurorganisaties dat zij geen geld hebben om reële waterschapslasten te betalen is een drogreden. Kwestie van goed financieel beleid en de landelijke overheid er van te overtuigen dat het niet reëel is dat de ingelanden per waterschap opdraaien voor de "goedkope" positie van de Natuur.

Wordt het niet eens tijd dat de geleding Natuur uit haar beschermde positie in deze wordt gehaald?

Reactienota Fryslân Klimaatbestendig 2050+:

401710

10, 16, 39, 57, 69, 112, 116, 129, 130, 139, 152

T.a.v. no 10:

U stelt: *Hoe meer het midden van Fryslân zakt, hoe sneller we het zoute water aantrekken. Dit is een erg langzaam proces, maar heeft op den duur invloed op onze zoetwatervoorraad en onze drinkwaterwinningen. Hier zijn buitendijks prima oplossingen voor te realiseren. De natuur mag in deze best ondergeschikt zijn aan de leefomgeving.*

U stelt: *Het is van belang hierbij op te merken dat het tegengaan van de instroom van zout grondwater niet de belangrijkste reden is om de peilen in het veenweidegebied te verhogen. Belangrijke redenen om peilen te verhogen, zijn het verminderen van de CO2 uitstoot, het beheersbaar houden van kosten van het waterbeheer en het tegengaan van schade aan infrastructuur en bebouwing. Een andere belangrijke reden is dat tegengaan van maaiveld daling in het veengebied voorkomt dat het zandgebied te veel zoet grondwater verliest richting het lage midden van Fryslân. Daarnaast heeft het veen een belangrijke hydrologische functie van "deksel op de*

pan". Veengrond van een bepaalde dikte voorkomt dat kwel vanuit de ondergrond en kwel vanuit de boezem toeneemt. 1. Peil verhogen om zgn. CO2 uitstoot te verminderen is een discutabel argument daar in de Veenvisie al is aangegeven dat het toegepaste rekenmodel in deze NIET voldoet. Tevens is in de bij deze visie horende reactienota aangegeven dat CO2 opname door de boerengrond niet meetelt in de zgn. uitstootberekening. Peilverhoging op veen betekent meer methaanproductie door het veen, want u gelooft ook zelf niet dat het natuurlijke oxidatieproces van veen is te stoppen. Daarnaast ligt het door u genoemde zandgebied meters! hoger dan het veenweidegebied. Het is niet reëel om dan te denken dat een peilverhoging binnen de termen van HAKLAM de uitzijging uit het zandgebied substantieel zal beïnvloeden. In het verleden is er door de landbouw meermaals op gewezen dat de toenmalige waterschappen veel te grote peilvakken nastreefden met alle gevolgen van dien. Men had met veel meer stuwen kunnen/moeten werken (in boeren beheer) gelet op het reliëf van het veenweidegebied. Ook nu weer wordt de landbouw weer geconfronteerd "deskundigen" die menen het gebied beter te kennen dan de daar al decennia werkende agrariërs. DE oplossing naast voorgenoemde is de aanleg van een groot zoetwaterbekken op de hoge zandgronden (je houdt het water vast waar je het nodig hebt) en het herstellen van de gemaakte fout bij de aanleg van de Noordoostpolder. Deze had nooit vast gemogen aan het vaste land. Men heeft door dit wel te doen "de stop uit de Friese veenweidebadkuip getrokken". We snappen dat het voor de "deskundigen" lastig is om fouten toe te geven, maar dat is voor ons minder interessant. We hebben behoefte aan echte oplossingen welke verschoond zijn van elke vorm van ecologisch hobbyïsme, zoals de hype rondom het Fochteloerveen waar Natuurmonumenten verzuimd heeft onderhoud te plegen aan de waterkerende damwand constructie rondom dit gebied. (Men wil water vast houden op hoog gelegen gebied). Nu de constructie verrot is, heeft Natuurmonumenten "bestuurders" ertoe kunnen verleiden om hun verzuim in het zgn. stikstofdossier op te nemen en herstelmaatregelen op kosten van de samenleving uit te voeren met een dikke vingerwijzing naar de landbouw. Doen de ambtenaren van het Wetterskip ook aan waarheidsvinding of is men deels bezig met het in beeld brengen van de "eigen waarheid" zonder zich rekenschap te geven dat men een dienende functie heeft? Zo maar een vraag.

No 16:

U stelt: *We hebben met acht gebiedsbijeenkomsten, twee webinars en drie bijeenkomsten voor zowel PBOW als PCLG getracht een zo breed mogelijke groep belanghebbenden en geïnteresseerden mee te laten denken. De praktische expertise van de landbouw willen we ook zeker gaan benutten in de uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak. Een deel van deze bijeenkomsten hebben we bijgewoond en kunnen worden getypeerd als grotendeels eenrichtingverkeer. Veel zenden en weinig ontvangen. We wachten nog steeds op het overzicht van de ingebrachte ideeën van de ingelanden. Voor ons bevestigd genoemde werkwijze de eenzijdige blik in deze bij het Wetterskip. U meent kennelijk "autoriteit" uit te moeten stralen, terwijl uw werkelijke positie een dienende hoort te zijn aan de ingelanden verschoond van elke vorm van ecologische ideologie. Het aan en afvoeren van water leent zich niet voor ecologisch wensdenken in de waterlopen. De groene en blauwe dooradering wordt een drama in waterrijk Friesland.*

No 39:

U stelt: *1. Er is door de waterbeheerders in Nederland in beeld gebracht waar verschillen in normen tussen landen in grensoverschrijdende wateren tot problemen leiden in Nederland. Voor ons gebied vormt dit geen knelpunt; wij ontvangen geen water (rechtstreeks) vanuit Duitsland en België. Het water dat wij inlaten vanuit het IJsselmeer is schoner dan het eigen boezem- en polderwater. Voor waterschappen die water ontvangen vanuit België en Duitsland vormt dit echter wel een knelpunt. Naar aanleiding hiervan is het rapport 'Vergelijking KRW-normen Nederland en buurlanden' uit 2022*

opgesteld. Het beeld hierbij is dat voor stromende wateren met name België, en in mindere mate Duitsland, ruimere normen voor N en P hanteert. De normen voor bijvoorbeeld polderwateren en meren liggen heel dicht bij elkaar. Conform de werkwijze van de KRW kunnen de waterbeheerders waarvoor dit relevant is, de buurlanden hierop aanspreken.

De kaart is duidelijk. Het water in het IJsselmeer komt, naast regenwater ter plekke, uit de Rijn! En hoe schoon water is, wordt bepaald door de verschillende gehanteerde normen, los van de werkelijkheid. Volgens de Nederlandse norm is het Rijnwater vervuild en daarmee het IJsselmeerwater. Al eens met vissers (de praktische waterkwaliteitsdeskundigen bij uitstek) gesproken? De gehanteerde normen zijn zalig voor de bureaucraten en natuuractivisten, maar missen de realiteit. Neem bijv. de waterkwaliteit van De Scheene (Zuid-Friesland); geheel ingesloten door natuur en totaal vervuild door nutriënten (op basis van de door “deskundigen” vastgestelde NORMEN) geproduceerd door diezelfde natuur; Neem de Rottige Meenthe & Brandemeer welke hun inlaatwater krijgen uit de boezem (De Linde en of De Tjonger). Het afgevoerde water van dit gebied wordt “verrijkt” met nutriënten van rottende plantenresten en dierlijke uitwerpselen (bijv. ganzen; is heeft Waardenburg een haarscherp veldonderzoeksrapport in opdracht van de provincie over gemaakt) en komt vervolgens terecht in boerenslootjes (deze liggen namelijk lager dan het natuurgebied) en dat geeft de ecologen weer de gelegenheid om schreeuwerig de “vervuilingsfactor” bij de landbouw te leggen. Hoezo waarheidsvinding? En dan te bedenken dat in het Natuurstelprogramma 2021 van de provincie letterlijk staat aangegeven dat men subsidie heeft verstrekt aan Staatsbosbeheer om duizenden liters ijzeroplossing in o.a. de Brandemeer te storten om het hoge fosfaatgehalte in de petgaten, veroorzaakt door o.a. ganzenuitwerpselen, te binden en terug te dringen. E.e.a. nog afgezien van het periodiek “doorspoelen” van deze petgaten welk spoelsel in het “boerenwater” terecht komt en zo de “schuldvraag” bij de boeren deponiert.

U stelt: 2. Via de afvalwaterketen komen inderdaad de genoemde microverontreinigingen zoals medicijnresten en bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater terecht. De grootste knelpunten qua toxiciteit zien we van bestrijdingsmiddelen (deels vanuit de stedelijke afvalwaterketen en deels vanuit gewasbeschermingsmiddelen-gebruik). We werken aan het terugdringen van deze verontreinigingen.

Dat doen we onder andere via het KRW-maatregelenpakket, en daarbij is zowel aandacht voor de stedelijke bronnen als de agrarische sector.

De Stichting Agrifacts heeft onomstotelijk aangetoond dat wat de deskundigen boerenwater noemen vervuild wordt met meetpunten midden in stedelijk gebied. Met andere woorden het hele waternormenbeleid is op zich twijfelachtig en ontbeert waarheidsvinding. Ook hier is weer sprake van schijndeskundigheid om de wens van de ecologen te dienen. Uit persoonlijke ervaring is mij inmiddels duidelijk dat het hekkelbeleid van het Wetterskip wordt gedomineerd door ecologische overwegingen. Ronduit belachelijk in een land dat onder de zeespiegel ligt. Water aan- en afvoer is best te combineren met water vasthouden mits je werkt met kleine peilvakken wat de ecologie in de kern ten goede komt. De toxiciteit wordt grotendeels gedomineerd door Pfas en PAKS in het water en wat doet het Wetterskip? Men wijst vooral op de stikstof- en fosfaatnorm in het boerenwater, terwijl dat juist de bouwstenen zijn voor plantaardig en dierlijk eiwit. Uiteraard zijn wij tegenstander van moedwillige vervuiling, maar o.i. zal de inzet gericht moeten zijn op stoffen welke niet of slecht natuurlijk afbreekbaar zijn. De meeste troep wordt nog steeds aangeleverd via de rioolzuiveringsinstallaties en riool overstorten in het buitengebied. Oftewel het stedelijk gebied veroorzaakt de hoofdstroom van vervuiling en wentelt haar probleem grotendeels af op de landbouw. Breng dit eens voor het voetlicht in de media!

U stelt: *4. De gezonde basis voor waterkwaliteit leggen we in Fryslân door de uitvoering van het KRW-maatregelenpakket. Voor de agrarische sector voorzien we maatregelen op basis van een aantal vrijwillige sporen: het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, de maatregelen op het vlak van o.a. kennisontwikkeling, samenwerking en innovatie binnen de delta-aanpak agrarisch waterbeheer en de verschillende regelingen voor een bijdrage voor fysieke investeringen in bedrijven voor milieuvriendelijker landbouwpraktijken. Bij al deze maatregelen werken we op basis van vrijwilligheid en gebiedsgericht maatwerk. Het rijk en Europa hebben de bevoegdheid om verdergaande verplichtingen op te leggen, niet Wetterskip en provincie. **Hoe beter we de gezonde basis gezamenlijk in Fryslân weten te realiseren, hoe minder aanleiding er is voor verdergaande verplichtingen.** We vinden de uitspraken zoals 'lastig vallen' en 'op hun bordje droppen' dan ook allesbehalve herkenbaar.*

Hoe beter we de gezonde basis gezamenlijk in Fryslân weten te realiseren, hoe minder aanleiding er is voor verdergaande verplichtingen. Juist deze zin riekt naar vooringenomenheid. De basis zou niet gezond zijn? Deze opmerking toont het doelloos volgen van normen en rekenmodellen. Het waterleven moet voldoen aan normen en rekenmodellen, terwijl nu al duidelijk is dat het leven in boerenslootjes afneemt wegens gebrek / te kort aan leven voorwaardelijke nutriënten in dat water. Let wel, in de vissenkom kun je de vis mooi zien rondzwemmen, echter wanneer je de vis niet voert, gaat deze dood wegens gebrek aan voeding in het water. We horen de ecologen al roepen; wij gaan voor kwaliteit en niet voor kwantiteit! Het zijn juist hun onheuse kwaliteitsdoelen die het leven in het water beïnvloeden. Het is te gek voor woorden dat de mainstream zonder afdoende kennis rücksichtsloos achter de ecologische hype aanrent zonder oog te hebben welke sociaal economische gevolgen dit heeft voor de leefomgeving.

No 57:

U stelt: *Voor de hooggelegen gebieden zetten we inderdaad in op het vertragen van de afvoer en het langer vasthouden van water. Zo wordt benedenstrooms de boezem minder belast in natte perioden en stijgen de grondwaterstanden in de hooggelegen gebieden. Het hele zandgebied moet eigenlijk een ondergrondse opslag zijn van water, om in droge perioden voldoende voorraad te houden. Er wordt dus niet gezocht naar ruimte voor bovengrondse opslag van water.*

Op zich helder. Echter ondanks het vertragen van de afvoer en het langer vasthouden van water, zal er water afstromen naar de lager gelegen gebieden. De suggestie dat het hele zandgebied een

ondergrondse opslag van water zou moeten zijn is ecologisch wensdenken wat in de praktijk niet gaat werken. Het suggereert dat grondwater daar blijft waar het de grond in is gegaan. Het wegzijgingseffect van de Noordoostpolder toont uw ongelijk. Aanleg bovengrondse waterreservoirs met stuwen in de bovenloop van de water aanleverende vaarten e.d., zorgen voor directe beschikbaarheid van oppervlakte water daar waar je het nodig hebt en vermijden buitensporige kosten van de aanleg van meanderende vaarten en sloten.

No 152:

U stelt: *Wij zijn voornemens nauw samen te werken met de gebiedspartners, waaronder ook de terrein beherende organisaties, om de uitwerking van de geschetste visie te bewerkstelligen. Binnen deze samenwerking onderzoeken wij gezamenlijk waar bijvoorbeeld toename van biodiversiteit in de bodem gewenst en mogelijk is en hoe dat kan worden bewerkstelligd. Meer ruimte voor water en natuur maakt hier onderdeel van uit. Over het algemeen is de bijdrage van watervogels aan de nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater vrij beperkt. Op specifieke locaties kan dit wel een knelpunt zijn. In bijvoorbeeld de Deelen zal bekeken moeten worden hoe omgegaan wordt met de N2000 doelen m.b.t. (water)vogels in relatie tot de waterkwaliteitsdoelen van de KRW. N2000 gebieden hebben een speciale status binnen de KRW als beschermde gebieden. Met betrekking tot de biodiversiteit binnen de door de TBO's beheerde gebieden dragen de TBO's de verantwoordelijkheid voor de biodiversiteit; men kan in alle redelijkheid aannemen dat die verantwoordelijkheid wordt opgepakt. De genoemde relatie tussen de natuurgebieden en de oppervlakte waterkwaliteit in de omgeving bestaat uit ganzen die overnachten in het natuurgebied en foerageren in de omliggende landbouwgronden en via hun fecaliën mogelijk invloed hebben op de waterkwaliteit. Voor dergelijke relaties heeft de provincie Fryslân separaat beleid uitgewerkt; dit valt niet onder de werking van een op klimaatbestendig gerichte uitwerking van water en bodem in Fryslân.*

Als reactie verzoeken we u om onderstaande artikel tot u te nemen:

Tegen het waanidee dat kunstmest en intensieve landbouw de bodem dood maken, lijkt geen kruid gewassen

Door [Arnout Jaspers](#)

22 juli 2023

Geplaatst in [LandbouwLandschapStikstof](#)

Deel dit artikel:

De Nederlandse stikstofobsessie maakt deel uit van een bredere vorm van verstandsverbijstering die in heel West-Europa voorkomt. Die betreft het 'biologische' of 'organische' evangelie, waarin alle kunstmest, en alle moderne herbiciden (tegen onkruid) en pesticiden (tegen plaagdieren) taboe zijn.

In dit regressieve denken is elk middel des te verwerpelijker, naarmate het effectiever en moderner is. Hoe beter iets werkt, hoe onnatuurlijker, dus fouter. Het antieke kopersulfaat is een schimmelbestrijder die giftiger is, persistenter in het milieu en minder effectief dan moderne middelen. Maar kopersulfaat mag wel gebruikt worden in de biologische landbouw, en die moderne middelen niet.

Met name onder mensen die geen benul hebben van landbouw en zelf nog geen volkstuintje vrij hebben hoeven houden van onkruid en slakken, is het geloof wijdverbreid dat de moderne landbouw tot in de wijde omtrek de natuur vernietigt en de grond vergiftigt en 'uitput'.

Sterker nog, velen van hen geloven dat boeren dit nodeloos doen, uit luiheid en slechtheid; omgekocht of gehersenspoeld, of allebei, door Big Agro. Landbouw kan immers net zo goed – nee,

béter – zonder kunstmest en al dat gif. Ik heb zelf-verklaarde linkse mensen na een paar borrels in de kroeg over boeren horen praten zoals neo-nazis over joden praten.

Een oproep van D66 tot eigenrichting tegen boeren

Dit voorjaar deed Tjeerd de Groot, landbouwwoordvoerder van D66, een nauwelijks verhulde oproep tot eigenrichting tegen boeren die glyfosaat gebruiken voor hun groenbemester. Terwijl een groenbemester juist een gewas is dat wordt aangeplant om de bodem te verbeteren en minder kunstmest te hoeven gebruiken.

Maar om te voorkomen dat die groenbemester vervolgens je oogstgewas overwoekert, moet die wel tijdig dood. Glyfosaat is daarvoor zeer geschikt, omdat je relatief heel weinig van het middel nodig hebt, en omdat dit in de bodem snel afbreekt. Je kunt dan al snel weer je oogstgewas op die natuurlijk bemeste akker inzaaien. Heel organisch dus.

De Groot riep vanuit de Tweede Kamer iedereen op zulke gele velden te fotograferen en de foto's naar de minister van Landbouw te sturen. Natuurlijk wist De Groot precies hoe dat zou uitpakken: als een virtuele pogrom. Onwetenden zetten hun foto's van gele 'velden des doods' op social media met felle aanklachten erbij, alsof ze een geval van satanisch kindermisbruik ontdekt hadden.

De sfeer werd zo grimmig, dat LTO Nederland boeren adviseerde om bespoten groentebemesters voortaan maar [onder te ploegen voordat ze geel werden](#).

Veel mensen schijnen werkelijk niet te weten, dat 'gif' een hoogst relatief begrip is: glyfosaat is zeer giftig voor een bepaalde groep planten, maar totaal niet giftig voor zoogdieren. Kwestie van bio-chemie: glyfosaat blokkeert enzymen die planten wel hebben, maar zoogdieren niet. Ook hebben die mensen blijkbaar geen idee dat moderne herbiciden – in tegenstelling dus tot dat kopersulfaat waar niemand zich druk over maakt – biologisch afbreekbaar zijn.

Een paar maanden na het doodspuiten van een veld met glyfosaat, is 99,99 procent van dat gif verdwenen. Niet in de omgeving, maar in het niets, omdat het uiteen gevallen is in onschadelijke componenten.

En weer ging de ecolobby los

De nanogrammen glyfosaat die sommige laboratoria claimen gevonden te hebben in menselijk voedsel zijn volstrekt verwaarloosbaar. Je kunt dat spul bij wijze van spreken op je brood smeren. Maar zelfs de notie dat de dosis bepalend is voor de giftigheid van een chemische stof, wordt door vrijwel alle journalisten die zich met 'gif' bezig houden doelbewust genegeerd.

Recent ging de ecolobby los op de herkeuring van glyfosaat. Elk bestrijdingsmiddel moet periodiek opnieuw de Europese toelatingsprocedure doorlopen, om de nieuwste wetenschappelijk inzichten over het effect en de bijwerkingen van zo'n middel mee te nemen. Het Europese agentschap dat daar over gaat, de EFSA, gaf in 2021 al [voorlopig groen licht](#), en de slepende procedure heeft nu geresulteerd in [een definitief positief advies](#) aan de Europese Commissie en de lidstaten, die daar voor het eind van het jaar over moeten stemmen.

Glyfosaat is al decennia over de hele wereld in gebruik, de effecten zijn uit en te na op vijf continenten onderzocht, en al die kennis is nu opnieuw door de EFSA geëvalueerd. Zelfs in de VS boeken letselschade-advocaten nu de ene nederlaag na de andere in rechtszaken als ze proberen glyfosaat de schuld te geven van de kanker waar hun cliënten aan lijden. The science is settled, zeg je dan.

Desondanks vindt de ecolobby, bij monde van hun club van betaalde lobbyisten in Brussel, het Pesticide Action Network, dat glyfosaat verboden moet worden. Behalve de regelrechte desinformatie die zulke clubs verspreiden, wordt vaak ook nog het wonderlijk feitenvrije voorzorgsbeginsel aangeropen.

Het voorzorgsbeginsel is de woke-pest. Het eist honderd procent zekerheid op risico nul, dus kan je er alles mee verbieden wat je niet bevalt. Het is een toverstok waarmee je decennia wetenschappelijk onderzoek van tafel denkt te kunnen vegen wegens een vaag gevoel dat er toch iets niet klopt.

Het is bijzonder ironisch, dat het dogmatisch afwijzen van glyfosaat doorgaat voor 'links', terwijl dat neerkomt op hetzelfde soort wetenschapsontkenning waar 'rechtse' antivaxxers en corona-ontkenners door 'links' voor worden afgefakkeld.

Regenwormen met stress

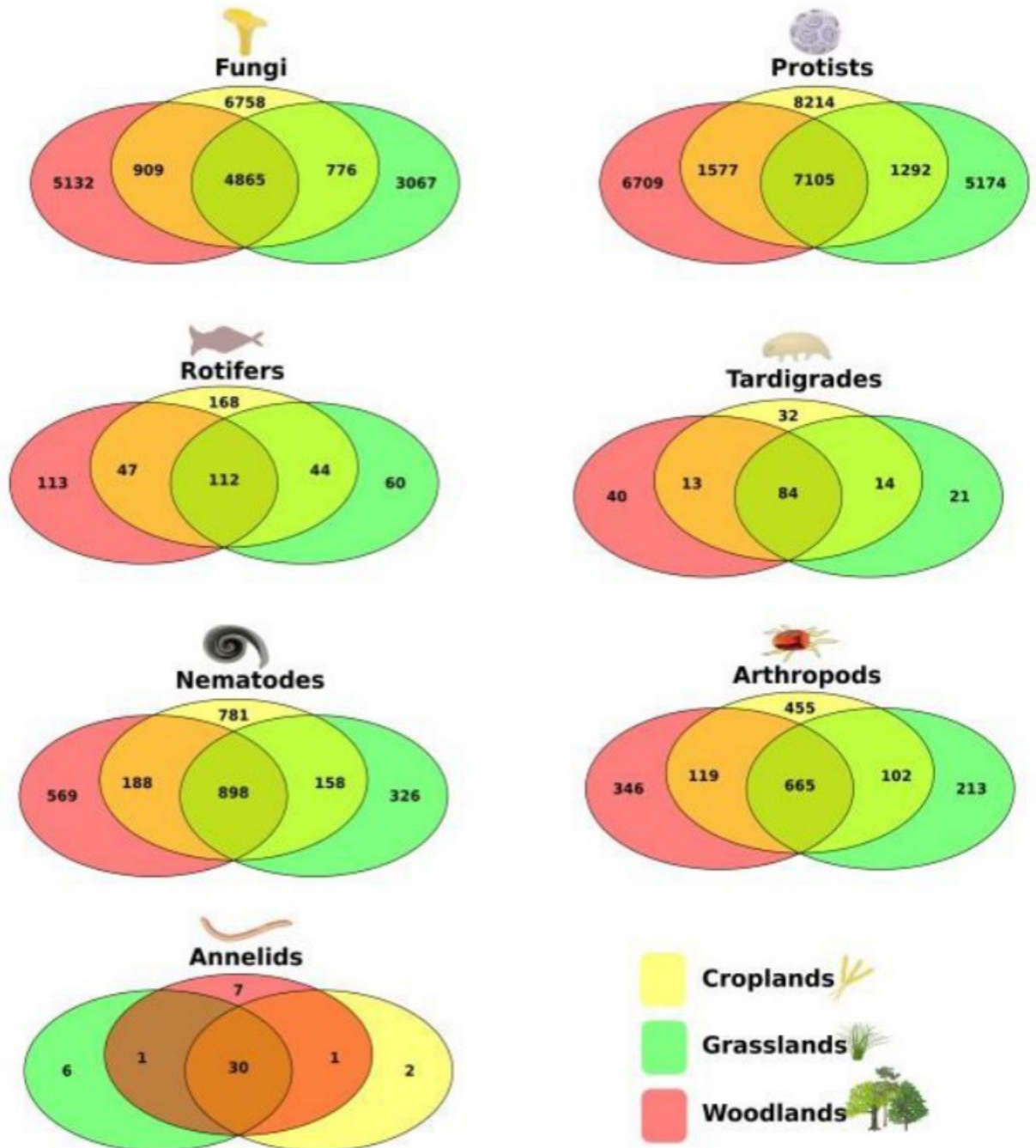
In het 'biologische' evangelie van de modale bakfietsouder is de Nederlandse bodem op sterven na dood: een vergaarbak van landbouwgif die ook nog eens 'uitgeput' is door decennia kunstmestgebruik. In die dode grond zouden met name de knuffeldieren van de biologische landbouw, de regenwormen, het loodje gelegd hebben.

Het was hilarisch, in welke bochten Tjeerd de Groot zich moest wringen toen uit onderzoek bleek, dat in landbouwgrond juist meer regenwormen zitten dan in de grond onder natuurgebieden: ja maar, dat telt niet, want die landbouw-regenwormen zitten permanent in de stress vanwege de mest!

*De mythe van de door intensieve landbouw uitgeputte bodem wordt ook breed uitgemeten in *Uit de shit*, een door De Correspondent uitgebracht boekje dat wel wordt aanbevolen als het 'constructieve antwoord op De Stikstoffuik'.*

De auteur, bioloog Thomas Oudman, beschrijft lyrisch de netwerken van schimmels, bacteriën en kleine bodemdiertjes die in symbiose met de wortels van planten zorgen voor een duurzaam ecosysteem dat ook de mens in principe alles zal geven wat die nodig heeft. De intensieve landbouw met zijn tractoren en bestrijdingsmiddelen, daarentegen, maakt dat bodemleven kapot en maakt de grond 'verslaafd aan kunstmest'.

Werkelijk? Laten we eens kijken naar de recente, tot nu toe [grondigste inventarisatie van het bodemleven in Europa](#). In onderstaande afbeelding is voor diverse groepen bodemleven grafisch voorgesteld hoeveel soorten er voorkomen in akkerland, weidegrond en bosgrond, gebaseerd op DNA-analyse.

Bron: [Ecosystem type drives soil eukaryotic diversity and composition in Europe, Julia Köninger e.a.,](#)

Als het verhaal van de dode landbouwbodem klopte, zouden in de gele ovaal veel lagere getallen moeten staan dan in de groene en paarse ovaal. Het tegendeel is het geval. Bekijk bijvoorbeeld de schimmels (fungi), die het volgens Oudman juist het moeilijkst hebben ('Door kunstmest verdwijnen grote schim[1]melnetwerken in de bodem als sneeuw voor de zon'). Onder akkerland komen in totaal 13.308 soorten schimmels voor (6758+909+4865+776), onder bos 10.906 (5132+909+4865) en onder weide 8708 (4865+776+3067).

Ook de andere groepen organismen laten zien dat de biodiversiteit onder akkers zeker niet minder is dan onder bos of weidegrond.

Onderzoek naar bodemleven is ingewikkeld en onoverzichtelijk

De nuchtere feiten zijn, dat momenteel ongeveer de helft van de wereldbevolking zijn voedsel te danken heeft aan het gebruik van kunstmest in de landbouw, en dat het bodemleven in Europa ook na decennia van intensieve landbouw nog steeds floreert. Er is evenmin sprake van een neerwaartse trend in de, internationaal gezien, spectaculaire oogsten die van de Nederlandse landbouwgrond af komen.

Onderzoek naar bodemleven is ingewikkeld en onoverzichtelijk, en invloed op de bodem heeft landbouw zeker, dus daar valt voor iedereen wat te shoppen. Maar het idee dat kunstmest en intensieve landbouw de bodem uitputten of dood maken is al meermaals weerlegd.

Tot slot

We moeten het in het veld doen met de opmerking dat er veel autonome en klimatologische ontwikkelingen op ons afkomen. Dat deze voornamelijk gebaseerd zijn op rekenmodellen en normen zonder degelijke onderbouwing met veldonderzoek zegt u er niet bij. Daarnaast zijn veel zaken, mocht er een vorm van waarheid in zitten, alleen te bestrijden met mondiale maatregelen! De hype rondom stikstof wordt al steeds kleiner vanwege feitelijke zaken welke boven water komen en de natuuractivisten in de hoek zetten. Nu worden door dezelfde groeperingen, ook ons Wetterskip lijkt daar "hartstochtelijk" aan mee te doen, water en bodem als issue naar voren geschoven om de inrichting en het gebruik van het platte land te ontwrichten. Zonder met de ogen te knippen meent men het eigendomsrecht van de individu geweld aan te kunnen doen onder het mom van vrijwilligheid, maar met op de achtergrond het dwingende aspect van de WILG of de dreiging van herziening van beleid. Een sociaal economische impactanalyse met betrekking tot voorliggende plannen ontbreekt natuurlijk, omdat men kennelijk vreest dat uit zo'n analyse de gigantische kaalslag van het platte land blijkt. Alleen de groene en blauwe dooradering is al een utopie en legt een negatieve erfenis neer voor onze kinderen en kleinkinderen. En waarom? Om de linkse hype van extensivering te dienen, terwijl de armoede onder ons volk toeneemt?

Ondanks dat onze dijkgraaf moeite heeft met een open dialoog voeren met de landbouw, vragen we u als Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur hier toch voor open te staan. Het zal in de nabije toekomst meer dan nodig zijn om juist via de dialoog elkaar te zoeken i.p.v. met de zogenaamde "mienskiptafel" waarbij het boerenbelang bij voorbaat al is verdund tot een kleine minderheid, wat volstrekt onacceptabel is.

Met vriendelijke groet,

Namens

[Redacted signature] J

[Redacted signature] J

11 AUG. 2023

J

Bestuur Wetterskip Fryslân
postbus 36
8900 AA Leeuwarden

betreft: zienswijze ontwerp kostentoerekening watersysteembeheer

Feanwâlden, 10 augustus 2023

Geacht bestuur,

Hierbij geef ik mijn zienswijze op het ontwerp kostentoerekening watersysteem.

Positief is dat de kostentoerekening ook buiten de vakantieperiode ter inzage ligt. Ook positief is dat het percentage voor ingezetenen op het minimumpercentage van 20% is gesteld. Juist de ingelanden met een woning met een lage WOZ waarde zullen hiervan profiteren.

Wel is er bij gereede twijfel aan de juistheid van de wijziging binnen de categorie ongebouwd. De waarde van de ongebouwde onroerende zaken is ingevolge artikel 6.3 van het Besluit de som van de waarden in het economische verkeer van a. agrarische gronden, b. openbare landwegen, inclusief kunstwerken, c. banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken d. bouwpercelen en e. overige ongebouwde onroerende zaken. Ik deel het in voor wegen en spoor enerzijds en landbouw en bouwgrond anderzijds. Overige ongebouwde onroerende zaken komen niet in de TAUW-berekening voor en hou ik dus buiten beschouwing. Hiervan geef ik de volgende verdeling

Overzicht percentages belastingcategorieën met uitsplitsing ongebouwd:

categorie		2018	2022	verschil
Wegen en spoor	A1, A3	15,7%	10,9%	-4,8%
Landbouw ,bouwgrond	A2+ A4	8,3%	8,2%	-0,1%
Totaal ongebouwd	A	24,0%	19,1%	-4,9%
natuur	B	0,4%	0,3%	-0,1%
Woningen en bedrijven	C	49,3%	60,6%	11,3%
ingezetenen	D	28,0%	20,0%	-8,0%

Hieruit blijkt het verschil voornamelijk te komen door de vermindering van de wegen en spoor. Behalve een prijsverschil van de waarde componenten komt dit in hoofdzaak doordat TAUW in de berekeningen veel minder oppervlakte heeft meegenomen dan in vorige berekeningen van de oppervlakten in wegen en spoor. Ik laat dat zien in de volgende tabel.

Oppervlakte wegen en spoorwegen in hectares

	Cat.	2012	2018	2022
Autosnelwegen	A1.1	1143	1143	1028
hoofd/reg. wegen	A1.2	9497	7663	2214
Lokale wegen+ beb.kom	A1.3	7625	8184	6068
Overige verharde wegen	A1.4	1122	1189	2385
spoorwegen	A3	369	375	143
totaal		19756	18554	11838

Zijn er dan wegen in Fryslân verdwenen? Zijn er spoorwegen opgeheven? Nee, TAUW verklaart het als een nieuwe rekentechniek en afwaardering van wegen. In het onderzoek van TAUW (bladzijden 9 en 10 en bijlage 2) is de oppervlakte autosnelwegen gedaald met 10,1 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte hoofd en regionale wegen daalt met 71,1 %. De oppervlakte lokale wegen + bebouwde kom daalt met 25,9 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte overige verharde wegen stijgt met 100,6 %. Het oppervlak spoorwegen daalt met 61,9 %. TAUW verklaart dit door een ander bronbestand, nauwkeurige opmetingen en verschuiving tussen de categorieën. De vraag is dat zo iets kan en volgens de wetgeving zoals hierboven is gememoreerd is bedoeld door de wetgever. Bij voorbeeld gaat TAUW in het rapport tussenbermen niet tot snelwegen rekenen (plaatje B2.3 en 2.4), kunstwerken niet tot snelwegen rekenen (B2.5 en B2.6) en afwaarderen (B2.5 en B2.6). Bij spoorwegen gaat TAUW

apart onderscheid maken tussen gebouwd, ongebouwd en spoorwegen, terwijl de wetgever dit onderscheid in deze categorie niet kent.

In de toelichting op artikel 6.6, eerste lid, van het Waterschapsbesluit (Besluit van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van 29 november 2007, Stb 207, 497, is opgemerkt:

“Bij de waardebeoordeling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken, zoals bruggen, viaducten en tunnels, betrokken. Delen van het kadastrale perceel buiten de rijbanen, die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg, worden tot de weg gerekend. Het gaat hierbij om grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg. Dit betekent dat ook tussenbermen, obstakelvrije zones buiten de verharding, die worden aangehouden met het oog op de verkeersveiligheid, geluidswerende voorzieningen en bermsloten die een functie vervullen bij de afvoer van hemelwater, bij de waardebeoordeling in aanmerking dienen te worden genomen. Voor stroken grond langs spoorbanen die dienstbaar zijn aan het verkeer over het spoor geldt mutatis mutandis hetzelfde.”

Ik meen dat de berekening van TAUW op dit punt niet juist is. Bij wegen kun je niet de kunstwerken rekenen tot onderliggende wegen als deze kunstwerken bij een snelwegen behoren, doorgaande wegen niet afwaarderen omdat zij door een bebouwde kom lopen, tussenbermen niet meetellen terwijl zij ook dienen voor de verkeersveiligheid. Er is gereede twijfel aan de juistheid van deze werkwijze en de toetsing van deze werkwijze aan de wet- en regelgeving. Denk ook de ruimten bij rotondes, opritten en klaverblad in welke mate deze zijn meegenomen in de berekeningen. Bij spoorwegen telt niet alleen twee spoorstaven en een biels er tussen maar ook de gehele ruimte die een spoorweg in beslag neemt, van spoorput tot spoorput. Ook remiseterreinen, wissels en rangeerterreinen horen er bij. De wetgever heeft met een bedoeling de wegen en spoorwegen, met alles wat daarmee annex is, geplaatst in het deel ongebouwd als grondslag voor de kostentoedeling en als grondslag voor onbebouwd.

Verder merk ik op dat ik het vreemd vind dat er geen digitale zienswijze kan worden ingediend.

Met vriendelijke groet,

07 SEP 2023

Bestuur Wetterskip Fryslân
postbus 36
8900 AA Leeuwarden

betreft: zienswijze ontwerp kostentoerekening watersysteembeheer

Feanwâlden, 3 septembar 2023

Geacht bestuur,

Hierbij geef ik mijn zienswijze op het ontwerp kostentoerekening watersysteem.

Positief is dat de kostentoerekening ook buiten de vakantieperiode ter inzage ligt. Ook positief is dat het percentage voor ingezetenen op het minimumpercentage van 20% is gesteld. Juist de ingelanden met een woning met een lage WOZ waarde zullen hiervan profiteren.

Wel is er bij gerede twijfel aan de juistheid van de wijziging binnen de categorie ongebouwd. De waarde van de ongebouwde onroerende zaken is ingevolge artikel 6.3 van het Besluit de som van de waarden in het economische verkeer van a. agrarische gronden, b. openbare landwegen, inclusief kunstwerken, c. banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken d. bouwpercelen en e. overige ongebouwde onroerende zaken. Ik deel het in voor wegen en spoor enerzijds en landbouw en bouwgrond anderzijds. Overige ongebouwde onroerende zaken komen niet in de TAUW-berekening voor en hou ik dus buiten beschouwing. Hiervan geef ik de volgende verdeling

Overzicht percentages belastingcategorieën met uitsplitsing ongebouwd:

categorie		2018	2022	verschil
Wegen en spoor	A1, A3	15,7%	10,9%	-4,8%
Landbouw ,bouwgrond	A2+ A4	8,3%	8,2%	-0,1%
Totaal ongebouwd	A	24,0%	19,1%	-4,9%
natuur	B	0,4%	0,3%	-0,1%
Woningen en bedrijven	C	49,3%	60,6%	11,3%
ingezetenen	D	28,0%	20,0%	-8,0%

Hieruit blijkt het verschil voornamelijk te komen door de vermindering van de wegen en spoor. Behalve een prijsverschil van de waarde componenten komt dit in hoofdzaak doordat TAUW in de berekeningen veel minder oppervlakte heeft meegenomen dan in vorige berekeningen van de oppervlakten in wegen en spoor. Ik laat dat zien in de volgende tabel.

Oppervlakte wegen en spoorwegen in hectares

	Cat.	2012	2018	2022
Autosnelwegen	A1.1	1143	1143	1028
hoofd/reg. wegen	A1.2	9497	7663	2214
Lokale wegen+ beb.kom	A1.3	7625	8184	6068
Overige verharde wegen	A1.4	1122	1189	2385
spoorwegen	A3	369	375	143
totaal		19756	18554	11838

Zijn er dan wegen in Fryslân verdwenen? Zijn er spoorwegen opgeheven? Nee, TAUW verklaart het als een nieuwe rekentechniek en afwaardering van wegen. In het onderzoek van TAUW (bladzijden 9 en 10 en bijlage 2) is de oppervlakte autosnelwegen gedaald met 10,1 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte hoofd en regionale wegen daalt met 71,1 %. De oppervlakte lokale wegen + bebouwde kom daalt met 25,9 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte overige verharde wegen stijgt met 100,6 %. Het oppervlak spoorwegen daalt met 61,9 %. Tauw verklaart dit door een ander bronbestand, nauwkeurige opmetingen en verschuiving tussen de categorieën. De vraag is dat zoiets kan en volgens de wetgeving zoals hierboven is gememoreerd is bedoeld door de wetgever. Bij voorbeeld gaat TAUW in het rapport tussenbermen niet tot snelwegen rekenen (plaatje B2.3 en 2.4), kunstwerken niet tot snelwegen rekenen (B2.5 en B2.6) en afwaarderen (B2.5 en B2.6). Bij spoorwegen gaat TAUW

apart onderscheid maken tussen gebouwd, ongebouwd en spoorwegen, terwijl de wetgever dit onderscheid in deze categorie niet kent.

In de toelichting op artikel 6.6, eerste lid, van het Waterschapsbesluit (Besluit van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van 29 november 2007, Stb 207, 497, is opgemerkt:

“Bij de waardebeoordeling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken, zoals bruggen, viaducten en tunnels, betrokken. Delen van het kadastrale perceel buiten de rijbanen, die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg, worden tot de weg gerekend. Het gaat hierbij om grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg. Dit betekent dat ook tussenbermen, obstakelvrije zones buiten de verharding, die worden aangehouden met het oog op de verkeersveiligheid, geluidswerende voorzieningen en bermsloten die een functie vervullen bij de afvoer van hemelwater, bij de waardebeoordeling in aanmerking dienen te worden genomen. Voor stroken grond langs spoorbanen die dienstbaar zijn aan het verkeer over het spoor geldt mutatis mutandis hetzelfde.”

Ik meen dat de berekening van TA UW op dit punt niet juist is. Bij wegen kun je niet de kunstwerken rekenen tot onderliggende wegen als deze kunstwerken bij een snelwegen behoren, doorgaande wegen niet afwaarderen omdat zij door een bebouwde kom lopen, tussenbermen niet meetellen terwijl zij ook dienen voor de verkeersveiligheid. Er is gereede twijfel aan de juistheid van deze werkwijze en de toetsing van deze werkwijze aan de wet- en regelgeving. Denk ook de ruimten bij rotondes, opritten en klaverblad in welke mate deze zijn meegenomen in de berekeningen. Bij spoorwegen telt niet alleen twee spoorstaven en een biels er tussen maar ook de gehele ruimte die een spoorweg in beslag neemt, van spoorput tot spoorput. Ook remiseterreinen, wissels en rangeerterreinen horen er bij. De wetgever heeft met een bedoeling de wegen en spoorwegen, met alles wat daarmee annex is, geplaatst in het deel ongebouwd als grondslag voor de kostentoedeling en als grondslag voor onbebouwd.

Verder merk ik op dat ik het vreemd vind dat er geen digitale zienswijze kan worden ingediend.

M

Opmerking:

Gh wil graag kopie van
ontvangst en ontvangst

J

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: vrijdag 8 september 2023 13:23
To: [redacted] [redacted] [redacted]
Cc: [redacted]
Subject: Re: aanvulling informatiemarkt 26 september

Kostendekkenheid van leges en differentiatie van de legestarieven voor peilbesluiten vergt een politieke discussie. De politieke discussie over de kostentoedeling is al geweest. Zou mooi zijn dat [redacted] daarbij zou kunnen zijn voor het eventueel beantwoording van technische vragen. Voor het onderwerp over de gemeenschappelijke regeling is [redacted] ook aan de beurt.

Groeten,

J

Verzonden vanuit [Outlook voor iOS](#)

Van: [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl
Verzonden: Friday, September 8, 2023 11:25:16 AM
Aan: [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl; [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl; [redacted] [redacted]@weterskipfryslan.nl
CC: [redacted]@weterskipfryslan.nl
Onderwerp: aanvulling informatiemarkt 26 september

Da [redacted] en [redacted]

Ik merk nu dat ik de kostentoedelingsverordening over het hoofd heb gezien bij mijn eerdere versies voor de informatiemarkt.

Daar zal ook een tafel voor worden neergezet, 26 september tussen 17:00 en 18:00

Omdat er een andere tafel is met de legesverordening, is het denk ik verstandig dat jullie er alletwee zijn op 26 september, zodat de aandacht beter verdeeld kan worden.

J

Heb jij een rol en ben je aanwezig bij de informatiemarkt voor dit onderwerp?

En in het algemeen: ik hou u geen rekening met een presentatie hiervan voor de groep. Vragen stellen aan de tafel lijkt me genoeg, verder is het een politiek gesprek voor in de commissie en het AB lijkt me. Klopt die inschatting? Past dat ook bij de verwachtingen van Remco?

Groet

J

Adviseur algemeen bestuur

Vakgroep Bestuursadvisering, Communicatie en Omgeving

Werkdagen: ma | di | wo | do | vr

Weterskip Fryslân

Fryslânplein 3, 8914 BZ Leeuwarden | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

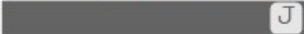
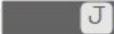
M [REDACTED]
E [REDACTED]@weterskipfryslan.nl | www.weterskipfryslan.nl

J

Assistent bestuur en directie

Werkdagen: ma | di | wo | do

Wetterskip Fryslân T 06-12479852 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

E J@wetterskipfryslan.nl | J@wetterskipfryslan.nl | www.wetterskipfryslan.nl

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print

De informatie opgenomen in dit bericht kan vertrouwelijk zijn en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n). Wetterskip Fryslân staat niet in voor een correcte, tijdige overbrenging van dit bericht. E-mail wordt door Wetterskip Fryslân niet gebruikt voor het aangaan van verplichtingen, tenzij dit expliciet schriftelijk is overeengekomen. Aan persoonlijke opvattingen van medewerkers kunnen geen rechten worden ontleend.

J

From: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Sent: woensdag 27 september 2023 10:17
To: [redacted] J [redacted] J [redacted] J
Cc: [redacted] J [redacted] J [redacted] J [redacted] J
Subject: RE: Oppervlakte wegen in rapport kostentoedeling 2024

Hallo [redacted] J en anderen,

De stukken moeten uiterlijk in de loop van vrijdag naar de Adviescommissie van het algemeen bestuur. De commissie vergadert maandag 2 oktober as. Dus graag met hoge prioriteit de vraag van [redacted] J behandelen, zodat de stukken nog deze week gereed kunnen worden gemaakt.

Met vriendelijke groet,

J

Senior juridisch adviseur
Weterskip Fryslân M [redacted] J | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden E [redacted] J @weterskip Fryslan|
www.weterskipfryslan.nl

Van: [redacted] J [redacted] J @tauw.com>
Verzonden: woensdag 27 september 2023 10:07
Aan: [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @tauw.com>
CC: [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J <[redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
<[redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: RE: Oppervlakte wegen in rapport kostentoedeling 2024

Sommige personen die dit bericht hebben ontvangen, ontvangen niet vaak e-mail van [redacted] J @tauw.com. [Meer informatie over waarom dit belangrijk is](#)

Beste [redacted] J

We gaan ons best doen om deze week antwoord te geven op jullie vraag.

Met vriendelijke groet,

J

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht

M [redacted]

[LinkedIn](#)

From: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Sent: woensdag 27 september 2023 09:52
To: [redacted] <[redacted]@tauw.com>; [redacted] <[redacted]@tauw.com>
Cc: [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>; [redacted] <[redacted]@weterskipfryslan.nl>
Subject: Oppervlakte wegen in rapport kostentoedeling 2024

Caution: This message was sent from an external source. Please do not click on links or open attachments unless you have verified the authenticity of the sender and know the content is safe. Please report all suspicious emails to the [Servicedesk](#).

Hallo [redacted]

Gister is er een informatiemarkt gehouden voor algemeen bestuur leden. Tijdens deze informatiemarkt is over de kostentoedeling nog een inhoudelijke vraag gesteld. Deze vraag ligt in de lijn van de zienswijze van de heer [redacted] en [redacted]

Het gaat over de oppervlakte van de wegen en dan in het bijzonder de afname van het areaal Hoofd- en regionale wegen. In 2018 bedroeg de bruto oppervlakte, na toepassing van de correctiefactor voor dienstbaarheden, van de hoofd- en regionale wegen 7.663 hectare. Deze oppervlakte is het huidige rapport afgenomen naar 2.214 hectare. De vragensteller begrijpen dat door een gewijzigd, nauwkeuriger bronbestand de oppervlakte afneemt maar zetten grote vraagtekens bij de afname van 7.663 naar 2.214 hectare. Dit is een afname van ruim 70%.

Kunnen jullie deze afname nog specifiek onderbouwen, of nog beter de nu berekende oppervlakte onderbouwen met een detailberekening op basis van de BGT?

De kostentoedeling komt in de vergadering van de adviescommissie Dijken Steden en Financiën van 2 oktober 2023 aan de orde. De vraag over de oppervlakte zal dan hoogst waarschijnlijk aan de orde komen.

Lukt het jullie om voor die tijd een onderbouwde reactie te verzorgen?

Met vriendelijke groeten,

[redacted]
Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;
M. [redacted]
E. [redacted]@weterskipfryslan.nl
Werkdagen: di | wo | do | vr

WeterskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden
www.weterskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Dit bericht is alleen bestemd voor de geadresseerden. Aan dit bericht kunnen geen rechten worden ontleend.

J

From: [redacted] J </CN=RECIPIENTS/CN=C879F47F18A84C479A7C4CD0A27D71D3-[redacted] J @WET>
Sent: woensdag 27 september 2023 10:32
To: [redacted] J
Subject: FW: Oppervlakte wegen in rapport kostentoedeling 2024
Attachments: Bijlage_3_- Zienswijze [redacted] J pdf; Bijlage_4_- Brief [redacted] J pdf; Bijlage_5_- _Zienswijze [redacted] J pdf; Voorstel_AB_(2).pdf; Bijlage_1_- _Kostentoedelingsverordening_2024.pdf; Bijlage_2_- _Reactienota_zienswijzen.pdf; Oppervlakte wegen.docx; Oppervlakte snelwegen.xlsx

Hoi [redacted] J

Zie onderstaande mail aan TAUW over een vraag over de oppervlakte wegen in het rapport. De kostentoedeling komt 2 oktober in de commissie aan de orde. Ik heb de stukken bijgevoegd. De reactienota gaat in op de bepaling van de oppervlakte wegen.

Ik heb ook een kleine vingeroefening gedaan ten aanzien van de wegen. Zie de bijlage. De autosnelwegen heb ik ook heel grofweg benaderd. Zie bijgesloten tabel.

Kun jij op basis van de BGT ook een analyse uitvoeren op de oppervlakte wegen of heb je niet de beschikking over de BGT?

Groet,

[redacted] J
Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;
M. [redacted] J
E. [redacted] J @weterskipfryslan.nl

Van: [redacted] J
Verzonden: woensdag 27 september 2023 09:52
Aan: [redacted] J @tauw.com>; [redacted] J @tauw.com
CC: [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J @weterskipfryslan.nl>; [redacted] J @weterskipfryslan.nl>
Onderwerp: Oppervlakte wegen in rapport kostentoedeling 2024

Hallo [redacted] J

Gister is er een informatiemarkt gehouden voor algemeen bestuur leden. Tijdens deze informatiemarkt is over de kostentoedeling nog een inhoudelijke vraag gesteld. Deze vraag ligt in de lijn van de zienswijze van de heer [redacted] J en [redacted] J

Het gaat over de oppervlakte van de wegen en dan in het bijzonder de afname van het areaal Hoofd- en regionale wegen. In 2018 bedroeg de bruto oppervlakte, na toepassing van de correctiefactor voor dienstbaarheden, van de hoofd- en regionale wegen 7.663 hectare. Deze oppervlakte is het huidige rapport afgenomen naar 2.214 hectare. De vragensteller begrijpen dat door een gewijzigd, nauwkeuriger bronbestand de oppervlakte afneemt maar zetten grote vraagtekens bij de afname van 7.663 naar 2.214 hectare. Dit is een afname van ruim 70%.

Kunnen jullie deze afname nog specifieker onderbouwen, of nog beter de nu berekende oppervlakte onderbouwen met een detailberekening op basis van de BGT?

De kostentoedeling komt in de vergadering van de adviescommissie Dijken Steden en Financiën van 2 oktober 2023 aan de orde. De vraag over de oppervlakte zal dan hoogst waarschijnlijk aan de orde komen.

Lukt het jullie om voor die tijd een onderbouwde reactie te verzorgen?

Met vriendelijke groeten,

[Redacted] J

Vakgroep Control, Financiën en Inkoop;

M. [Redacted] J

E [Redacted] J [@wetherskipfryslan.nl](mailto:[Redacted]@wetherskipfryslan.nl)

Werkdagen: di | wo | do | vr

WetherskipFryslân 058-292 2222 | Postbus 36, 8900 AA Leeuwarden

www.wetherskipfryslan.nl

EN WAT DOEN WE MORGEN MET WATER?

Denk aan het milieu voordat u dit bericht print.

Bestuur Wetterskip Fryslân
postbus 36
8900 AA Leeuwarden

betreft: zienswijze ontwerp kostentoerekening watersysteembeheer

Feanwâlden, 10 augustus 2023

Geacht bestuur,

Hierbij geef ik mijn zienswijze op het ontwerp kostentoerekening watersysteem.

Positief is dat de kostentoerekening ook buiten de vakantieperiode ter inzage ligt. Ook positief is dat het percentage voor ingezetenen op het minimumpercentage van 20% is gesteld. Juist de ingelanden met een woning met een lage WOZ waarde zullen hiervan profiteren.

Wel is er bij gereede twijfel aan de juistheid van de wijziging binnen de categorie ongebouwd. De waarde van de ongebouwde onroerende zaken is ingevolge artikel 6.3 van het Besluit de som van de waarden in het economische verkeer van a. agrarische gronden, b. openbare landwegen, inclusief kunstwerken, c. banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken d. bouwpercelen en e. overige ongebouwde onroerende zaken. Ik deel het in voor wegen en spoor enerzijds en landbouw en bouwgrond anderzijds. Overige ongebouwde onroerende zaken komen niet in de TAUW-berekening voor en hou ik dus buiten beschouwing. Hiervan geef ik de volgende verdeling

Overzicht percentages belastingcategorieën met uitsplitsing ongebouwd:

categorie		2018	2022	verschil
Wegen en spoor	A1, A3	15,7%	10,9%	-4,8%
Landbouw ,bouwgrond	A2+ A4	8,3%	8,2%	-0,1%
Totaal ongebouwd	A	24,0%	19,1%	-4,9%
natuur	B	0,4%	0,3%	-0,1%
Woningen en bedrijven	C	49,3%	60,6%	11,3%
ingezetenen	D	28,0%	20,0%	-8,0%

Hieruit blijkt het verschil voornamelijk te komen door de vermindering van de wegen en spoor. Behalve een prijsverschil van de waarde componenten komt dit in hoofdzaak doordat TAUW in de berekeningen veel minder oppervlakte heeft meegenomen dan in vorige berekeningen van de oppervlakten in wegen en spoor. Ik laat dat zien in de volgende tabel.

Oppervlakte wegen en spoorwegen in hectares

	Cat.	2012	2018	2022
Autosnelwegen	A1.1	1143	1143	1028
hoofd/reg. wegen	A1.2	9497	7663	2214
Lokale wegen+ beb.kom	A1.3	7625	8184	6068
Overige verharde wegen	A1.4	1122	1189	2385
spoorwegen	A3	369	375	143
totaal		19756	18554	11838

Zijn er dan wegen in Fryslân verdwenen? Zijn er spoorwegen opgeheven? Nee, TAUW verklaart het als een nieuwe rekentechniek en afwaardering van wegen. In het onderzoek van TAUW (bladzijden 9 en 10 en bijlage 2) is de oppervlakte autosnelwegen gedaald met 10,1 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte hoofd en regionale wegen daalt met 71,1 %. De oppervlakte lokale wegen + bebouwde kom daalt met 25,9 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte overige verharde wegen stijgt met 100,6 %. Het oppervlak spoorwegen daalt met 61,9 %. TAUW verklaart dit door een ander bronbestand, nauwkeurige opmetingen en verschuiving tussen de categorieën. De vraag is dat zo iets kan en volgens de wetgeving zoals hierboven is gememoreerd is bedoeld door de wetgever. Bij voorbeeld gaat TAUW in het rapport tussenbermen niet tot snelwegen rekenen (plaatje B2.3 en 2.4), kunstwerken niet tot snelwegen rekenen (B2.5 en B2.6) en afwaarderen (B2.5 en B2.6). Bij spoorwegen gaat TAUW

apart onderscheid maken tussen gebouwd, ongebouwd en spoorwegen, terwijl de wetgever dit onderscheid in deze categorie niet kent.

In de toelichting op artikel 6.6, eerste lid, van het Waterschapsbesluit (Besluit van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van 29 november 2007, Stb 207, 497, is opgemerkt:

“Bij de waardebeoordeling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken, zoals bruggen, viaducten en tunnels, betrokken. Delen van het kadastrale perceel buiten de rijbanen, die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg, worden tot de weg gerekend. Het gaat hierbij om grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg. Dit betekent dat ook tussenbermen, obstakelvrije zones buiten de verharding, die worden aangehouden met het oog op de verkeersveiligheid, geluidswerende voorzieningen en bermsloten die een functie vervullen bij de afvoer van hemelwater, bij de waardebeoordeling in aanmerking dienen te worden genomen. Voor stroken grond langs spoorbanen die dienstbaar zijn aan het verkeer over het spoor geldt mutatis mutandis hetzelfde.”

Ik meen dat de berekening van TAUW op dit punt niet juist is. Bij wegen kun je niet de kunstwerken rekenen tot onderliggende wegen als deze kunstwerken bij een snelwegen behoren, doorgaande wegen niet afwaarderen omdat zij door een bebouwde kom lopen, tussenbermen niet meetellen terwijl zij ook dienen voor de verkeersveiligheid. Er is gereede twijfel aan de juistheid van deze werkwijze en de toetsing van deze werkwijze aan de wet- en regelgeving. Denk ook de ruimten bij rotondes, opritten en klaverblad in welke mate deze zijn meegenomen in de berekeningen. Bij spoorwegen telt niet alleen twee spoorstaven en een biels er tussen maar ook de gehele ruimte die een spoorweg in beslag neemt, van spoorput tot spoorput. Ook remiseterreinen, wissels en rangeerterreinen horen er bij. De wetgever heeft met een bedoeling de wegen en spoorwegen, met alles wat daarmee annex is, geplaatst in het deel ongebouwd als grondslag voor de kostentoedeling en als grondslag voor onbebouwd.

Verder merk ik op dat ik het vreemd vind dat er geen digitale zienswijze kan worden ingediend.

Met vriendelijke groet

Aan : Bestuur Wetterskip Fryslân

Postbus 36

8900 AA Leeuwarden

Van :

Datum : 21 juli 2023

Thema : Reactie op reactienota en kostentoedeling.

Geachte Bestuursleden,

Sinds kort heeft ons Wetterskip een nieuw bestuur, waarvan we hopen dat zij in staat zijn het Wetterskip te ontdoen van de onnodige ecologische hobby vanuit het ambtenarenapparaat. Het recent aangenomen amendement m.b.t. de BOVI is een prima eerste aanzet. Wellicht is het aan te raden om elke door het ambtenarenapparaat aanbevolen beleidslijn eerst te laten factchecken door externe onafhankelijke deskundigen, want waarheidsvinding is binnen een deel het ambtelijk apparaat van het Wetterskip niet het sterkste punt; men verschuilt zich te gemakkelijk achter rekenmodellen, normen en aannames en doet schijnbaar mee aan de milieu- en natuurwaan van de dag. Praktische veldkennis is ondergeschikt aan theoretische veronderstellingen. We hebben behoefte aan boerenverstand en er is geen plaats voor ideologisch geneuzel.

We hebben kennis genomen van de documenten welke gehanteerd werden in uw vergadering van 4 juli jongsteleden.

In de eerste plaats onze dank voor het becommentariëren van onze zienswijze m.b.t. "De BOVI" / Klimaatbestendig Friesland 2050+.

Gelet op de wijze waarop ons Wetterskip bij monde van onze dijkgraaf om wenst te gaan met "participatie van de ingelanden" (verwijzing naar haar uitspraken tijdens de recente landbouwmiddag in het Landbouwmuseum) voelen we ons genoodzaakt om schriftelijk te reageren op genoemde thematiek.

Kostentoedeling:

In de LC van 27 juni lazen we: **Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren.** Echter hier had moeten staan: **Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren. De grootste financiële winst is echter voor de geleding Natuur.**

Een analyse:

Categorie Per hectare	Tarief 2023	Tarief 2024	"Korting"	Voordeelpercentage Natuur tov binnendijks bemalen	Voordeelpercentage natuur tov binnendijks onbemalen
Binnendijks bemalen (boeren)	108,86	86,63	20,4 %		

Binnendijks onbemalen (boeren)	72,57	57,75	20,4 %		
Natuur	8,67	6,50	25 %	7,5 %	11,25 %

Echter in artikel 6.9 vh Waterschapsbesluit m.b.t. de waardebeoordeling gronden staat dat natuurgrond gewaardeerd moet worden tegen 20 % van de waarde van de agrarische grond in deze. Oftewel het ene perceel met agrarische bestemming kent een 100% waardering, terwijl het naastliggende perceel met een natuurbestemming een waardering kent van 20% van de 100% waarde bij agrarische bestemming. Je zou verwachten dat "de natuur" dan 20 % moet betalen van het tarief ingeval het een agrarische bestemming zou betreffen. Dat is dus niet waar. Zie rode percentages.

Het is ridicuul dat de geleding Natuur op deze wijze wordt beoordeeld en wel om de volgende redenen:

1. Natuur heeft een vergelijkbaar belang bij de waterhuishouding (o.a. stabiel peil) dan Landbouw.
2. De samenleving roept dat natuur erg waardevol is. Prima kun je zeggen, echter we zien als het op betalen van waterschapslasten aankomt natuur weinig waarde wordt toegekend. Bizar. Natuur hoort het volle pond te betalen, want zij profiteert net als elke ingelanden van de gereguleerde drooglegging in onze provincie.
3. Natuur zal door de voorliggende plannen in de toekomst steeds meer land verwerven. Met de huidige tarief stelling loopt het Wetterskip op tegen teruglopende inkomsten. 5000 ha meer NNN betekent voor het Wetterskip een aderlating van zo'n slordige 400.000 euro.
4. De geluiden uit de natuurorganisaties dat zij geen geld hebben om reële waterschapslasten te betalen is een drogreden. Kwestie van goed financieel beleid en de landelijke overheid er van te overtuigen dat het niet reëel is dat de ingelanden per waterschap opdraaien voor de "goedkope" positie van de Natuur.

Wordt het niet eens tijd dat de geleding Natuur uit haar beschermde positie in deze wordt gehaald?

Reactienota Fryslân Klimaatbestendig 2050+:

401710

10, 16, 39, 57, 69, 112, 116, 129, 130, 139, 152

T.a.v. no 10:

U stelt: *Hoe meer het midden van Fryslân zakt, hoe sneller we het zoute water aantrekken. Dit is een erg langzaam proces, maar heeft op den duur invloed op onze zoetwatervoorraad en onze drinkwaterwinningen. Hier zijn buitendijks prima oplossingen voor te realiseren. De natuur mag in deze best ondergeschikt zijn aan de leefomgeving.*

U stelt: *Het is van belang hierbij op te merken dat het tegengaan van de instroom van zout grondwater niet de belangrijkste reden is om de peilen in het veenweidegebied te verhogen. Belangrijke redenen om peilen te verhogen, zijn het verminderen van de CO2 uitstoot, het beheersbaar houden van kosten van het waterbeheer en het tegengaan van schade aan infrastructuur en bebouwing. Een andere belangrijke reden is dat tegengaan van maaiveld daling in het veengebied voorkomt dat het zandgebied te veel zoet grondwater verliest richting het lage midden van Fryslân. Daarnaast heeft het veen een belangrijke hydrologische functie van "deksel op de*

pan". Veengrond van een bepaalde dikte voorkomt dat kwel vanuit de ondergrond en kwel vanuit de boezem toeneemt. 1. Peil verhogen om zgn. CO2 uitstoot te verminderen is een discutabel argument daar in de Veenvisie al is aangegeven dat het toegepaste rekenmodel in deze NIET voldoet. Tevens is in de bij deze visie horende reactienota aangegeven dat CO2 opname door de boerengrond niet meetelt in de zgn. uitstootberekening. Peilverhoging op veen betekent meer methaanproductie door het veen, want u gelooft ook zelf niet dat het natuurlijke oxidatieproces van veen is te stoppen. Daarnaast ligt het door u genoemde zandgebied meters! hoger dan het veenweidegebied. Het is niet reëel om dan te denken dat een peilverhoging binnen de termen van HAKLAM de uitzijging uit het zandgebied substantieel zal beïnvloeden. In het verleden is er door de landbouw meermaals op gewezen dat de toenmalige waterschappen veel te grote peilvakken nastreefden met alle gevolgen van dien. Men had met veel meer stuwen kunnen/moeten werken (in boeren beheer) gelet op het reliëf van het veenweidegebied. Ook nu weer wordt de landbouw weer geconfronteerd "deskundigen" die menen het gebied beter te kennen dan de daar al decennia werkende agrariërs. DE oplossing naast voorgenoemde is de aanleg van een groot zoetwaterbekken op de hoge zandgronden (je houdt het water vast waar je het nodig hebt) en het herstellen van de gemaakte fout bij de aanleg van de Noordoostpolder. Deze had nooit vast gemogen aan het vaste land. Men heeft door dit wel te doen "de stop uit de Friese veenweidebadkuip getrokken". We snappen dat het voor de "deskundigen" lastig is om fouten toe te geven, maar dat is voor ons minder interessant. We hebben behoefte aan echte oplossingen welke verschoond zijn van elke vorm van ecologisch hobbyïsme, zoals de hype rondom het Fochteloerveen waar Natuurmonumenten verzuimd heeft onderhoud te plegen aan de waterkerende damwand constructie rondom dit gebied. (Men wil water vast houden op hoog gelegen gebied). Nu de constructie verrot is, heeft Natuurmonumenten "bestuurders" ertoe kunnen verleiden om hun verzuim in het zgn. stikstofdossier op te nemen en herstelmaatregelen op kosten van de samenleving uit te voeren met een dikke vingerwijzing naar de landbouw. Doen de ambtenaren van het Wetterskip ook aan waarheidsvinding of is men deels bezig met het in beeld brengen van de "eigen waarheid" zonder zich rekenschap te geven dat men een dienende functie heeft? Zo maar een vraag.

No 16:

U stelt: *We hebben met acht gebiedsbijeenkomsten, twee webinars en drie bijeenkomsten voor zowel PBOW als PCLG getracht een zo breed mogelijke groep belanghebbenden en geïnteresseerden mee te laten denken. De praktische expertise van de landbouw willen we ook zeker gaan benutten in de uitwerking van de gebiedsgerichte aanpak. Een deel van deze bijeenkomsten hebben we bijgewoond en kunnen worden getypeerd als grotendeels eenrichtingverkeer. Veel zenden en weinig ontvangen. We wachten nog steeds op het overzicht van de ingebrachte ideeën van de ingelanden. Voor ons bevestigd genoemde werkwijze de eenzijdige blik in deze bij het Wetterskip. U meent kennelijk "autoriteit" uit te moeten stralen, terwijl uw werkelijke positie een dienende hoort te zijn aan de ingelanden verschoond van elke vorm van ecologische ideologie. Het aan en afvoeren van water leent zich niet voor ecologisch wensdenken in de waterlopen. De groene en blauwe dooradering wordt een drama in waterrijk Friesland.*

No 39:

U stelt: *1. Er is door de waterbeheerders in Nederland in beeld gebracht waar verschillen in normen tussen landen in grensoverschrijdende wateren tot problemen leiden in Nederland. Voor ons gebied vormt dit geen knelpunt; wij ontvangen geen water (rechtstreeks) vanuit Duitsland en België. Het water dat wij inlaten vanuit het IJsselmeer is schoner dan het eigen boezem- en polderwater. Voor waterschappen die water ontvangen vanuit België en Duitsland vormt dit echter wel een knelpunt. Naar aanleiding hiervan is het rapport 'Vergelijking KRW-normen Nederland en buurlanden' uit 2022*

opgesteld. Het beeld hierbij is dat voor stromende wateren met name België, en in mindere mate Duitsland, ruimere normen voor N en P hanteert. De normen voor bijvoorbeeld polderwateren en meren liggen heel dicht bij elkaar. Conform de werkwijze van de KRW kunnen de waterbeheerders waarvoor dit relevant is, de buurlanden hierop aanspreken.

De kaart is duidelijk. Het water in het IJsselmeer komt, naast regenwater ter plekke, uit de Rijn! En hoe schoon water is, wordt bepaald door de verschillende gehanteerde normen, los van de werkelijkheid. Volgens de Nederlandse norm is het Rijnwater vervuild en daarmee het IJsselmeerwater. Al eens met vissers (de praktische waterkwaliteitsdeskundigen bij uitstek) gesproken? De gehanteerde normen zijn zalig voor de bureaucraten en natuuractivisten, maar missen de realiteit. Neem bijv. de waterkwaliteit van De Scheene (Zuid-Friesland); geheel ingesloten door natuur en totaal vervuild door nutriënten (op basis van de door “deskundigen” vastgestelde NORMEN) geproduceerd door diezelfde natuur; Neem de Rottige Meenthe & Brandemeer welke hun inlaatwater krijgen uit de boezem (De Linde en of De Tjonger). Het afgevoerde water van dit gebied wordt “verrijkt” met nutriënten van rottende plantenresten en dierlijke uitwerpselen (bijv. ganzen; is heeft Waardenburg een haarscherp veldonderzoeksrapport in opdracht van de provincie over gemaakt) en komt vervolgens terecht in boerenslootjes (deze liggen namelijk lager dan het natuurgebied) en dat geeft de ecologen weer de gelegenheid om schreeuwerig de “vervuilingsfactor” bij de landbouw te leggen. Hoezo waarheidsvinding? En dan te bedenken dat in het Natuurstelprogramma 2021 van de provincie letterlijk staat aangegeven dat men subsidie heeft verstrekt aan Staatsbosbeheer om duizenden liters ijzeroplossing in o.a. de Brandemeer te storten om het hoge fosfaatgehalte in de petgaten, veroorzaakt door o.a. ganzenuitwerpselen, te binden en terug te dringen. E.e.a. nog afgezien van het periodiek “doorspoelen” van deze petgaten welk spoelsel in het “boerenwater” terecht komt en zo de “schuldvraag” bij de boeren deponiert.

U stelt: 2. Via de afvalwaterketen komen inderdaad de genoemde microverontreinigingen zoals medicijnresten en bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater terecht. De grootste knelpunten qua toxiciteit zien we van bestrijdingsmiddelen (deels vanuit de stedelijke afvalwaterketen en deels vanuit gewasbeschermingsmiddelen-gebruik). We werken aan het terugdringen van deze verontreinigingen.

Dat doen we onder andere via het KRW-maatregelenpakket, en daarbij is zowel aandacht voor de stedelijke bronnen als de agrarische sector.

De Stichting Agrifacts heeft onomstotelijk aangetoond dat wat de deskundigen boerenwater noemen vervuild wordt met meetpunten midden in stedelijk gebied. Met andere woorden het hele waternormenbeleid is op zich twijfelachtig en ontbeert waarheidsvinding. Ook hier is weer sprake van schijndeskundigheid om de wens van de ecologen te dienen. Uit persoonlijke ervaring is mij inmiddels duidelijk dat het hekkelbeleid van het Wetterskip wordt gedomineerd door ecologische overwegingen. Ronduit belachelijk in een land dat onder de zeespiegel ligt. Water aan- en afvoer is best te combineren met water vasthouden mits je werkt met kleine peilvakken wat de ecologie in de kern ten goede komt. De toxiciteit wordt grotendeels gedomineerd door Pfas en PAKS in het water en wat doet het Wetterskip? Men wijst vooral op de stikstof- en fosfaatnorm in het boerenwater, terwijl dat juist de bouwstenen zijn voor plantaardig en dierlijk eiwit. Uiteraard zijn wij tegenstander van moedwillige vervuiling, maar o.i. zal de inzet gericht moeten zijn op stoffen welke niet of slecht natuurlijk afbreekbaar zijn. De meeste troep wordt nog steeds aangeleverd via de rioolzuiveringsinstallaties en riool overstorten in het buitengebied. Oftewel het stedelijk gebied veroorzaakt de hoofdstroom van vervuiling en wentelt haar probleem grotendeels af op de landbouw. Breng dit eens voor het voetlicht in de media!

U stelt: *4. De gezonde basis voor waterkwaliteit leggen we in Fryslân door de uitvoering van het KRW-maatregelenpakket. Voor de agrarische sector voorzien we maatregelen op basis van een aantal vrijwillige sporen: het agrarisch natuur- en landschapsbeheer, de maatregelen op het vlak van o.a. kennisontwikkeling, samenwerking en innovatie binnen de delta-aanpak agrarisch waterbeheer en de verschillende regelingen voor een bijdrage voor fysieke investeringen in bedrijven voor milieuvriendelijker landbouwpraktijken. Bij al deze maatregelen werken we op basis van vrijwilligheid en gebiedsgericht maatwerk. Het rijk en Europa hebben de bevoegdheid om verdergaande verplichtingen op te leggen, niet Wetterskip en provincie. **Hoe beter we de gezonde basis gezamenlijk in Fryslân weten te realiseren, hoe minder aanleiding er is voor verdergaande verplichtingen.** We vinden de uitspraken zoals 'lastig vallen' en 'op hun bordje droppen' dan ook allesbehalve herkenbaar.*

Hoe beter we de gezonde basis gezamenlijk in Fryslân weten te realiseren, hoe minder aanleiding er is voor verdergaande verplichtingen. Juist deze zin riekt naar vooringenomenheid. De basis zou niet gezond zijn? Deze opmerking toont het doelloos volgen van normen en rekenmodellen. Het waterleven moet voldoen aan normen en rekenmodellen, terwijl nu al duidelijk is dat het leven in boerenslootjes afneemt wegens gebrek / te kort aan leven voorwaardelijke nutriënten in dat water. Let wel, in de vissenkom kun je de vis mooi zien rondzwemmen, echter wanneer je de vis niet voert, gaat deze dood wegens gebrek aan voeding in het water. We horen de ecologen al roepen; wij gaan voor kwaliteit en niet voor kwantiteit! Het zijn juist hun onheuse kwaliteitsdoelen die het leven in het water beïnvloeden. Het is te gek voor woorden dat de mainstream zonder afdoende kennis rücksichtsloos achter de ecologische hype aanrent zonder oog te hebben welke sociaal economische gevolgen dit heeft voor de leefomgeving.

No 57:

U stelt: *Voor de hooggelegen gebieden zetten we inderdaad in op het vertragen van de afvoer en het langer vasthouden van water. Zo wordt benedenstrooms de boezem minder belast in natte perioden en stijgen de grondwaterstanden in de hooggelegen gebieden. Het hele zandgebied moet eigenlijk een ondergrondse opslag zijn van water, om in droge perioden voldoende voorraad te houden. Er wordt dus niet gezocht naar ruimte voor bovengrondse opslag van water.*

Op zich helder. Echter ondanks het vertragen van de afvoer en het langer vasthouden van water, zal er water afstromen naar de lager gelegen gebieden. De suggestie dat het hele zandgebied een

ondergrondse opslag van water zou moeten zijn is ecologisch wensdenken wat in de praktijk niet gaat werken. Het suggereert dat grondwater daar blijft waar het de grond in is gegaan. Het wegzijgingseffect van de Noordoostpolder toont uw ongelijk. Aanleg bovengrondse waterreservoirs met stuwen in de bovenloop van de water aanleverende vaarten e.d., zorgen voor directe beschikbaarheid van oppervlakte water daar waar je het nodig hebt en vermijden buitensporige kosten van de aanleg van meanderende vaarten en sloten.

No 152:

U stelt: *Wij zijn voornemens nauw samen te werken met de gebiedspartners, waaronder ook de terrein beherende organisaties, om de uitwerking van de geschetste visie te bewerkstelligen. Binnen deze samenwerking onderzoeken wij gezamenlijk waar bijvoorbeeld toename van biodiversiteit in de bodem gewenst en mogelijk is en hoe dat kan worden bewerkstelligd. Meer ruimte voor water en natuur maakt hier onderdeel van uit. Over het algemeen is de bijdrage van watervogels aan de nutriëntenbelasting van het oppervlaktewater vrij beperkt. Op specifieke locaties kan dit wel een knelpunt zijn. In bijvoorbeeld de Deelen zal bekeken moeten worden hoe omgegaan wordt met de N2000 doelen m.b.t. (water)vogels in relatie tot de waterkwaliteitsdoelen van de KRW. N2000 gebieden hebben een speciale status binnen de KRW als beschermde gebieden. Met betrekking tot de biodiversiteit binnen de door de TBO's beheerde gebieden dragen de TBO's de verantwoordelijkheid voor de biodiversiteit; men kan in alle redelijkheid aannemen dat die verantwoordelijkheid wordt opgepakt. De genoemde relatie tussen de natuurgebieden en de oppervlakte waterkwaliteit in de omgeving bestaat uit ganzen die overnachten in het natuurgebied en foerageren in de omliggende landbouwgronden en via hun fecaliën mogelijk invloed hebben op de waterkwaliteit. Voor dergelijke relaties heeft de provincie Fryslân separaat beleid uitgewerkt; dit valt niet onder de werking van een op klimaatbestendig gerichte uitwerking van water en bodem in Fryslân.*

Als reactie verzoeken we u om onderstaande artikel tot u te nemen:

Tegen het waanidee dat kunstmest en intensieve landbouw de bodem dood maken, lijkt geen kruid gewassen

Door [Arnout Jaspers](#)

22 juli 2023

Geplaatst in [LandbouwLandschapStikstof](#)

Deel dit artikel:

De Nederlandse stikstofobsessie maakt deel uit van een bredere vorm van verstandsverbijstering die in heel West-Europa voorkomt. Die betreft het 'biologische' of 'organische' evangelie, waarin alle kunstmest, en alle moderne herbiciden (tegen onkruid) en pesticiden (tegen plaagdieren) taboe zijn.

In dit regressieve denken is elk middel des te verwerpelijker, naarmate het effectiever en moderner is. Hoe beter iets werkt, hoe onnatuurlijker, dus fouter. Het antieke kopersulfaat is een schimmelbestrijder die giftiger is, persistenter in het milieu en minder effectief dan moderne middelen. Maar kopersulfaat mag wel gebruikt worden in de biologische landbouw, en die moderne middelen niet.

Met name onder mensen die geen benul hebben van landbouw en zelf nog geen volkstuintje vrij hebben hoeven houden van onkruid en slakken, is het geloof wijdverbreid dat de moderne landbouw tot in de wijde omtrek de natuur vernietigt en de grond vergiftigt en 'uitput'.

Sterker nog, velen van hen geloven dat boeren dit nodeloos doen, uit luiheid en slechtheid; omgekocht of gehersenspoeld, of allebei, door Big Agro. Landbouw kan immers net zo goed – nee,

béter – zonder kunstmest en al dat gif. Ik heb zelf-verklaarde linkse mensen na een paar borrels in de kroeg over boeren horen praten zoals neo-nazis over joden praten.

Een oproep van D66 tot eigenrichting tegen boeren

Dit voorjaar deed Tjeerd de Groot, landbouwwoordvoerder van D66, een nauwelijks verhulde oproep tot eigenrichting tegen boeren die glyfosaat gebruiken voor hun groenbemester. Terwijl een groenbemester juist een gewas is dat wordt aangeplant om de bodem te verbeteren en minder kunstmest te hoeven gebruiken.

Maar om te voorkomen dat die groenbemester vervolgens je oogstgewas overwoekert, moet die wel tijdig dood. Glyfosaat is daarvoor zeer geschikt, omdat je relatief heel weinig van het middel nodig hebt, en omdat dit in de bodem snel afbreekt. Je kunt dan al snel weer je oogstgewas op die natuurlijk bemeste akker inzaaien. Heel organisch dus.

De Groot riep vanuit de Tweede Kamer iedereen op zulke gele velden te fotograferen en de foto's naar de minister van Landbouw te sturen. Natuurlijk wist De Groot precies hoe dat zou uitpakken: als een virtuele pogrom. Onwetenden zetten hun foto's van gele 'velden des doods' op social media met felle aanklachten erbij, alsof ze een geval van satanisch kindermisbruik ontdekt hadden.

De sfeer werd zo grimmig, dat LTO Nederland boeren adviseerde om bespoten groentebemesters voortaan maar onder te ploegen voordat ze geel werden.

Veel mensen schijnen werkelijk niet te weten, dat 'gif' een hoogst relatief begrip is: glyfosaat is zeer giftig voor een bepaalde groep planten, maar totaal niet giftig voor zoogdieren. Kwestie van bio-chemie: glyfosaat blokkeert enzymen die planten wel hebben, maar zoogdieren niet. Ook hebben die mensen blijkbaar geen idee dat moderne herbiciden – in tegenstelling dus tot dat kopersulfaat waar niemand zich druk over maakt – biologisch afbreekbaar zijn.

Een paar maanden na het doodspuiten van een veld met glyfosaat, is 99,99 procent van dat gif verdwenen. Niet in de omgeving, maar in het niets, omdat het uiteen gevallen is in onschadelijke componenten.

En weer ging de ecolobby los

De nanogrammen glyfosaat die sommige laboratoria claimen gevonden te hebben in menselijk voedsel zijn volstrekt verwaarloosbaar. Je kunt dat spul bij wijze van spreken op je brood smeren. Maar zelfs de notie dat de dosis bepalend is voor de giftigheid van een chemische stof, wordt door vrijwel alle journalisten die zich met 'gif' bezig houden doelbewust genegeerd.

Recent ging de ecolobby los op de herkeuring van glyfosaat. Elk bestrijdingsmiddel moet periodiek opnieuw de Europese toelatingsprocedure doorlopen, om de nieuwste wetenschappelijk inzichten over het effect en de bijwerkingen van zo'n middel mee te nemen. Het Europese agentschap dat daar over gaat, de EFSA, gaf in 2021 al voorlopig groen licht, en de slepende procedure heeft nu geresulteerd in een definitief positief advies aan de Europese Commissie en de lidstaten, die daar voor het eind van het jaar over moeten stemmen.

Glyfosaat is al decennia over de hele wereld in gebruik, de effecten zijn uit en te na op vijf continenten onderzocht, en al die kennis is nu opnieuw door de EFSA geëvalueerd. Zelfs in de VS boeken letselschade-advocaten nu de ene nederlaag na de andere in rechtszaken als ze proberen glyfosaat de schuld te geven van de kanker waar hun cliënten aan lijden. The science is settled, zeg je dan.

Desondanks vindt de ecolobby, bij monde van hun club van betaalde lobbyisten in Brussel, het Pesticide Action Network, dat glyfosaat verboden moet worden. Behalve de regelrechte desinformatie die zulke clubs verspreiden, wordt vaak ook nog het wonderlijk feitenvrije voorzorgsbeginsel aangeropen.

Het voorzorgsbeginsel is de woke-pest. Het eist honderd procent zekerheid op risico nul, dus kan je er alles mee verbieden wat je niet bevalt. Het is een toverstok waarmee je decennia wetenschappelijk onderzoek van tafel denkt te kunnen vegen wegens een vaag gevoel dat er toch iets niet klopt.

Het is bijzonder ironisch, dat het dogmatisch afwijzen van glyfosaat doorgaat voor 'links', terwijl dat neerkomt op hetzelfde soort wetenschapsontkenning waar 'rechtse' antivaxxers en corona-ontkenners door 'links' voor worden afgefakkeld.

Regenwormen met stress

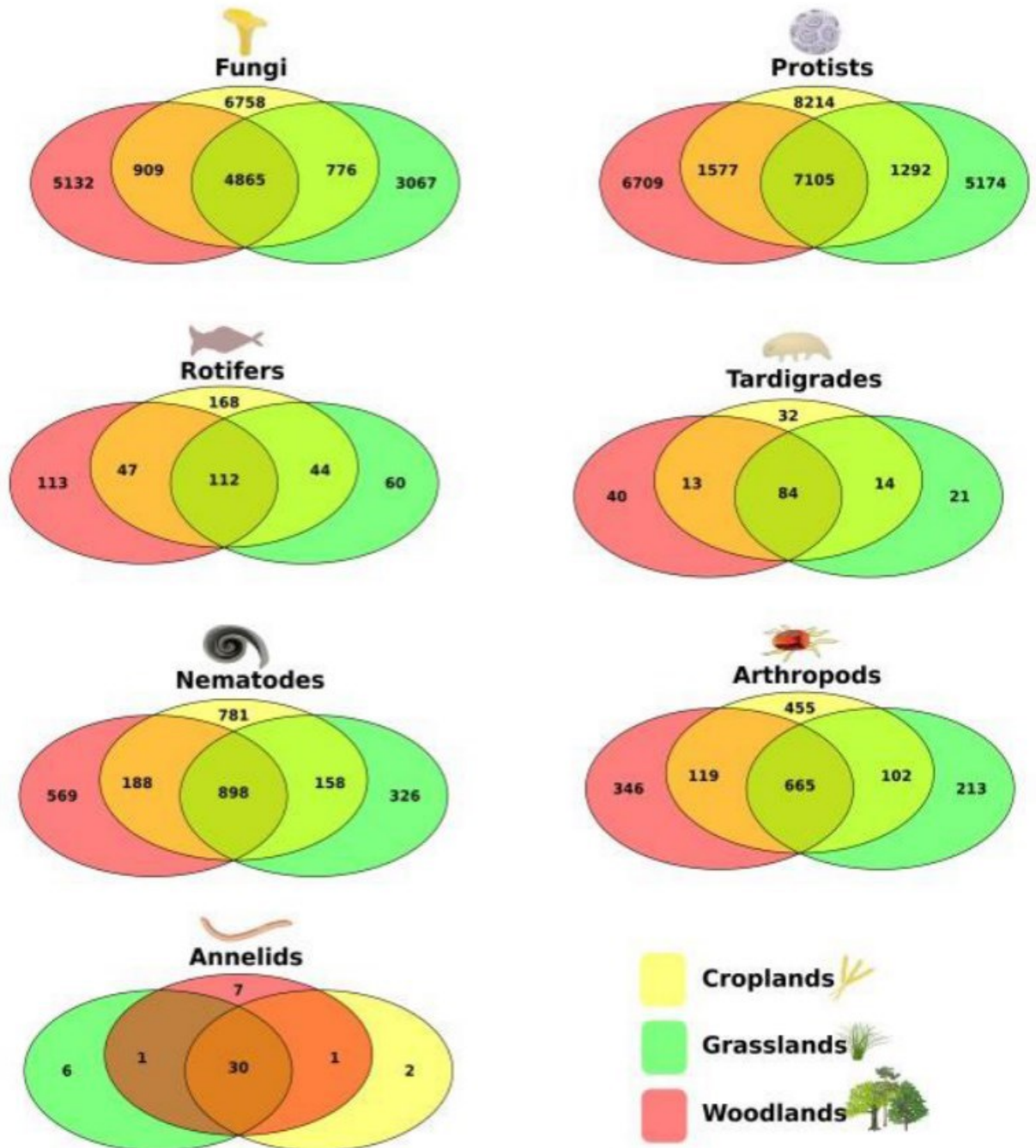
In het 'biologische' evangelie van de modale bakfietsouder is de Nederlandse bodem op sterven na dood: een vergaarbak van landbouwgif die ook nog eens 'uitgeput' is door decennia kunstmestgebruik. In die dode grond zouden met name de knuffeldieren van de biologische landbouw, de regenwormen, het loodje gelegd hebben.

Het was hilarisch, in welke bochten Tjeerd de Groot zich moest wringen toen uit onderzoek bleek, dat in landbouwgrond juist meer regenwormen zitten dan in de grond onder natuurgebieden: ja maar, dat telt niet, want die landbouw-regenwormen zitten permanent in de stress vanwege de mest!

*De mythe van de door intensieve landbouw uitgeputte bodem wordt ook breed uitgemeten in *Uit de shit*, een door De Correspondent uitgebracht boekje dat wel wordt aanbevolen als het 'constructieve antwoord op De Stikstoffuik'.*

De auteur, bioloog Thomas Oudman, beschrijft lyrisch de netwerken van schimmels, bacteriën en kleine bodemdiertjes die in symbiose met de wortels van planten zorgen voor een duurzaam ecosysteem dat ook de mens in principe alles zal geven wat die nodig heeft. De intensieve landbouw met zijn tractoren en bestrijdingsmiddelen, daarentegen, maakt dat bodemleven kapot en maakt de grond 'verslaafd aan kunstmest'.

Werkelijk? Laten we eens kijken naar de recente, tot nu toe [grondigste inventarisatie van het bodemleven in Europa](#). In onderstaande afbeelding is voor diverse groepen bodemleven grafisch voorgesteld hoeveel soorten er voorkomen in akkerland, weidegrond en bosgrond, gebaseerd op DNA-analyse.

Bron: [Ecosystem type drives soil eukaryotic diversity and composition in Europe, Julia Köninger e.a.,](#)

Als het verhaal van de dode landbouwbodem klopte, zouden in de gele ovalen veel lagere getallen moeten staan dan in de groene en paarse ovalen. Het tegendeel is het geval. Bekijk bijvoorbeeld de schimmels (fungi), die het volgens Oudman juist het moeilijkst hebben ('Door kunstmest verdwijnen grote schim[1]melnetwerken in de bodem als sneeuw voor de zon'). Onder akkerland komen in totaal 13.308 soorten schimmels voor (6758+909+4865+776), onder bos 10.906 (5132+909+4865) en onder weide 8708 (4865+776+3067).

Ook de andere groepen organismen laten zien dat de biodiversiteit onder akkers zeker niet minder is dan onder bos of weidegrond.

Onderzoek naar bodemleven is ingewikkeld en onoverzichtelijk

De nuchtere feiten zijn, dat momenteel ongeveer de helft van de wereldbevolking zijn voedsel te danken heeft aan het gebruik van kunstmest in de landbouw, en dat het bodemleven in Europa ook na decennia van intensieve landbouw nog steeds floreert. Er is evenmin sprake van een neerwaartse trend in de, internationaal gezien, spectaculaire oogsten die van de Nederlandse landbouwgrond af komen.

Onderzoek naar bodemleven is ingewikkeld en onoverzichtelijk, en invloed op de bodem heeft landbouw zeker, dus daar valt voor iedereen wat te shoppen. Maar het idee dat kunstmest en intensieve landbouw de bodem uitputten of dood maken is al meermaals weerlegd.

Tot slot

We moeten het in het veld doen met de opmerking dat er veel autonome en klimatologische ontwikkelingen op ons afkomen. Dat deze voornamelijk gebaseerd zijn op rekenmodellen en normen zonder degelijke onderbouwing met veldonderzoek zegt u er niet bij. Daarnaast zijn veel zaken, mocht er een vorm van waarheid in zitten, alleen te bestrijden met mondiale maatregelen! De hype rondom stikstof wordt al steeds kleiner vanwege feitelijke zaken welke boven water komen en de natuuractivisten in de hoek zetten. Nu worden door dezelfde groeperingen, ook ons Wetterskip lijkt daar "hartstochtelijk" aan mee te doen, water en bodem als issue naar voren geschoven om de inrichting en het gebruik van het platte land te ontwrichten. Zonder met de ogen te knippen meent men het eigendomsrecht van de individu geweld aan te kunnen doen onder het mom van vrijwilligheid, maar met op de achtergrond het dwingende aspect van de WILG of de dreiging van herziening van beleid. Een sociaal economische impactanalyse met betrekking tot voorliggende plannen ontbreekt natuurlijk, omdat men kennelijk vreest dat uit zo'n analyse de gigantische kaalslag van het platte land blijkt. Alleen de groene en blauwe dooradering is al een utopie en legt een negatieve erfenis neer voor onze kinderen en kleinkinderen. En waarom? Om de linkse hype van extensivering te dienen, terwijl de armoede onder ons volk toeneemt?

Ondanks dat onze dijkgraaf moeite heeft met een open dialoog voeren met de landbouw, vragen we u als Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur hier toch voor open te staan. Het zal in de nabije toekomst meer dan nodig zijn om juist via de dialoog elkaar te zoeken i.p.v. met de zogenaamde "mienskiptafel" waarbij het boerenbelang bij voorbaat al is verdund tot een kleine minderheid, wat volstrekt onacceptabel is.

Met vriendelijke groet,

Namens

[Redacted signature] J

[Redacted signature] J

07 SEP 2023

Bestuur Wetterskip Fryslân
postbus 36
8900 AA Leeuwarden

betreft: zienswijze ontwerp kostentoerekening watersysteembeheer

Feanwâlden, 3 september 2023

Geacht bestuur,

Hierbij geef ik mijn zienswijze op het ontwerp kostentoerekening watersysteem.

Positief is dat de kostentoerekening ook buiten de vakantieperiode ter inzage ligt. Ook positief is dat het percentage voor ingezetenen op het minimumpercentage van 20% is gesteld. Juist de ingelanden met een woning met een lage WOZ waarde zullen hiervan profiteren.

Wel is er bij gerede twijfel aan de juistheid van de wijziging binnen de categorie ongebouwd. De waarde van de ongebouwde onroerende zaken is ingevolge artikel 6.3 van het Besluit de som van de waarden in het economische verkeer van a. agrarische gronden, b. openbare landwegen, inclusief kunstwerken, c. banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken d. bouwpercelen en e. overige ongebouwde onroerende zaken. Ik deel het in voor wegen en spoor enerzijds en landbouw en bouwgrond anderzijds. Overige ongebouwde onroerende zaken komen niet in de TAUW-berekening voor en hou ik dus buiten beschouwing. Hiervan geef ik de volgende verdeling

Overzicht percentages belastingcategorieën met uitsplitsing ongebouwd:

categorie		2018	2022	verschil
Wegen en spoor	A1, A3	15,7%	10,9%	-4,8%
Landbouw ,bouwgrond	A2+ A4	8,3%	8,2%	-0,1%
Totaal ongebouwd	A	24,0%	19,1%	-4,9%
natuur	B	0,4%	0,3%	-0,1%
Woningen en bedrijven	C	49,3%	60,6%	11,3%
ingezetenen	D	28,0%	20,0%	-8,0%

Hieruit blijkt het verschil voornamelijk te komen door de vermindering van de wegen en spoor. Behalve een prijsverschil van de waarde componenten komt dit in hoofdzaak doordat TAUW in de berekeningen veel minder oppervlakte heeft meegenomen dan in vorige berekeningen van de oppervlakten in wegen en spoor. Ik laat dat zien in de volgende tabel.

Oppervlakte wegen en spoorwegen in hectares

	Cat.	2012	2018	2022
Autosnelwegen	A1.1	1143	1143	1028
hoofd/reg. wegen	A1.2	9497	7663	2214
Lokale wegen+ beb.kom	A1.3	7625	8184	6068
Overige verharde wegen	A1.4	1122	1189	2385
spoorwegen	A3	369	375	143
totaal		19756	18554	11838

Zijn er dan wegen in Fryslân verdwenen? Zijn er spoorwegen opgeheven? Nee, TAUW verklaart het als een nieuwe rekentechniek en afwaardering van wegen. In het onderzoek van TAUW (bladzijden 9 en 10 en bijlage 2) is de oppervlakte autosnelwegen gedaald met 10,1 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte hoofd en regionale wegen daalt met 71,1 %. De oppervlakte lokale wegen + bebouwde kom daalt met 25,9 % ten opzichte van peildatum 1 januari 2018. De oppervlakte overige verharde wegen stijgt met 100,6 %. Het oppervlak spoorwegen daalt met 61,9 %. Tauw verklaart dit door een ander bronbestand, nauwkeurige opmetingen en verschuiving tussen de categorieën. De vraag is dat zoiets kan en volgens de wetgeving zoals hierboven is gememoreerd is bedoeld door de wetgever. Bij voorbeeld gaat TAUW in het rapport tussenbermen niet tot snelwegen rekenen (plaatje B2.3 en 2.4), kunstwerken niet tot snelwegen rekenen (B2.5 en B2.6) en afwaarderen (B2.5 en B2.6). Bij spoorwegen gaat TAUW

apart onderscheid maken tussen gebouwd, ongebouwd en spoorwegen, terwijl de wetgever dit onderscheid in deze categorie niet kent.

In de toelichting op artikel 6.6, eerste lid, van het Waterschapsbesluit (Besluit van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat van 29 november 2007, Stb 207, 497, is opgemerkt:

“Bij de waardebeoordeling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken, zoals bruggen, viaducten en tunnels, betrokken. Delen van het kadastrale perceel buiten de rijbanen, die dienstbaar zijn aan het verkeer over de weg, worden tot de weg gerekend. Het gaat hierbij om grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg. Dit betekent dat ook tussenbermen, obstakelvrije zones buiten de verharding, die worden aangehouden met het oog op de verkeersveiligheid, geluidswerende voorzieningen en bermsloten die een functie vervullen bij de afvoer van hemelwater, bij de waardebeoordeling in aanmerking dienen te worden genomen. Voor stroken grond langs spoorbanen die dienstbaar zijn aan het verkeer over het spoor geldt mutatis mutandis hetzelfde.”

Ik meen dat de berekening van TA UW op dit punt niet juist is. Bij wegen kun je niet de kunstwerken rekenen tot onderliggende wegen als deze kunstwerken bij een snelwegen behoren, doorgaande wegen niet afwaarderen omdat zij door een bebouwde kom lopen, tussenbermen niet meetellen terwijl zij ook dienen voor de verkeersveiligheid. Er is gereede twijfel aan de juistheid van deze werkwijze en de toetsing van deze werkwijze aan de wet- en regelgeving. Denk ook de ruimten bij rotondes, opritten en klaverblad in welke mate deze zijn meegenomen in de berekeningen. Bij spoorwegen telt niet alleen twee spoorstaven en een biels er tussen maar ook de gehele ruimte die een spoorweg in beslag neemt, van spoorput tot spoorput. Ook remiseterreinen, wissels en rangeerterreinen horen er bij. De wetgever heeft met een bedoeling de wegen en spoorwegen, met alles wat daarmee annex is, geplaatst in het deel ongebouwd als grondslag voor de kostentoedeling en als grondslag voor onbebouwd.

Verder merk ik op dat ik het vreemd vind dat er geen digitale zienswijze kan worden ingediend.

M

Opmerking:

Gh wil graag kopie van
ontvangststontvanger.

Voorstel Algemeen Bestuur 17 oktober 2023

Onderwerp	Kostentoedelingsverordening 2024
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none">1. Kostentoedelingsverordening 20242. Reactienota zienswijzen3. Zienswijze ☐4. Brief ☐5. Zienswijze ☐
Steller	☐
Opgavemanager	☐

Het dagelijks bestuur stelt voor:

1. Kennis te nemen van ingediende zienswijzen.
2. In te stemmen met de reactienota.
3. De Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024 vast te stellen.

Vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân 17 oktober 2023	
L.M.B.C. Kroon Dijkgraaf	O. Bijlsma Secretaris-directeur

Inleiding

In overeenstemming met de Waterschapswet moet in 2023 de procedure voor de vaststelling van de Kostentoedelingverordening 2024 worden doorlopen. Op 18 juli jl. is door het algemeen bestuur de ontwerp-kostentoedelingsverordening vastgesteld. Vervolgens heeft de ontwerp kostentoedelingsverordening in het kader van de inspraak van 19 juli tot en met 20 september jl. ter inzage gelegen.

Gedurende de periode van de ter inzagelegging zijn drie zienswijzen ingediend. In bijgaande reactienota wordt ingegaan op de zienswijzen.

Wij stellen u voor kennis te nemen van de ingediende zienswijzen, in te stemmen met de reactienota met betrekking tot deze zienswijzen en over te gaan tot vaststelling van de Kostentoedelingverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024.

Beoogd resultaat

Het voldoen aan wat er in de Waterschapswet is bepaald over het vaststellen van een kostentoedelingsverordening en het per 1 januari 2024 kunnen beschikken over een kostentoedelingsverordening op basis van actuele kostenaandelen.

Onderbouwing beslispunten

1. Kennis te nemen van ingediende zienswijzen.

De zienwijzen zijn als bijlage toegevoegd aan dit voorstel. Het betreft een brief van de heer [REDACTED] uit Feanwâlden en de heer [REDACTED] uit Drachten. De heren [REDACTED] en [REDACTED] vinden dat de oppervlakte en daarmee de waardebeoordeling van de wegen niet op een juiste wijze is geschied. In de bijgevoegde reactienota wordt hier op ingegaan.

Verder heeft [REDACTED] een brief geschreven waarin o.a. aandacht wordt gevraagd voor de waardebeoordeling van Natuur. In de bijgevoegde reactienota wordt hier eveneens op ingegaan.

De zienswijzen geven geen aanleiding om de inhoud van de ontwerp kostentoedelingsverordening zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 juli jl. te wijzigen.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

2. In te stemmen met de reactienota.

In de reactienota zijn de ingediende zienswijzen weergegeven en de reactie daarop. De zienswijzen geven geen aanleiding om de inhoud van de ontwerp kostentoedelingsverordening zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 18 juli jl. te wijzigen. De indieners van de zienswijzen zullen antwoord ontvangen overeenkomstig de inhoud van de reactienota.

3. De Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024 vast te stellen

In de vast te stellen kostentoedelingsverordening zijn de volgende verdelingspercentages over de verschillende categorieën betreffende de kosten van het watersysteem opgenomen alsmede de hier na te noemen tariefdifferentiaties.

Uitgaande van een percentage van 20% voor de categorie ingezetenen zijn de kostenaandelen van gebouwd, ongebouwd en natuur op grond van de waardeverhoudingen rekenkundig bepaald. Daarbij is de waarde voor natuur wettelijk bepaald op 20% van de waarde van agrarische grond. Dit resulteert in de volgende percentages:

<u>Categorie</u>	<u>Huidig</u>	<u>Nieuw</u>
Ingezetenen	28,0%	20,0%
Gebouwd	47,6%	60,6%
Ongebouwd	24,0%	19,1%
Natuur	0,4%	0,3%
TOTAAL	100,0%	100%

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Binnendijks onbemalen:	100% van het tarief
Wegen	200% (100% +100% wegen)
Binnendijks bemalen:	150% (100% + 50% bemalen)
Wegen	250% (100% + 50% bemalen + 100% wegen)
Buitendijks onbemalen:	25% (100% - 75% buitendijks)
Wegen	125% (100% - 75% buitendijks + 100% wegen)
Buitendijks bemalen:	75% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen)
Wegen	175% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen + 100% wegen)

De vast te stellen kostentoedelingsverordening is bestemd voor de komende vijf jaar. Momenteel loopt het proces om het belastingstelsel voor de waterschappen aan te passen. De verwachte ingangsdatum van dit nieuwe belastingstelsel is 1-1-2025 en dit kan leiden tot een eerdere aanpassing van de kostentoedeling dan de genoemde termijn van vijf jaar.

Alternatief

N.V.T.

Risico's

N.V.T.

Financiën en capaciteit

Het vaststellen van deze kostentoedelingsverordening heeft geen consequenties voor de financiën van het waterschap. De gewijzigde verdeling van de belastingopbrengst van de taak watersysteembeheer over de belastingplichtige categorieën heeft wel consequenties voor de individuele belastingplichtigen. Door het hogere kostenaandeel van de categorie gebouwd zal het tarief voor deze categorie, bij een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, stijgen bij een gelijkblijvende WOZ-waarde. De tarieven van de categorie ongebouwd zullen, door een lager kostenaandeel en een gelijkblijvend niveau van de netto-kosten, dalen ten opzichte van de tarieven in 2023. De tarieven worden elk jaar bij de behandeling van de begroting op basis van de werkelijk begrote netto-lasten berekend en vastgelegd in de belastingverordeningen. De belastingverordeningen en de daarin opgenomen tarieven worden in de november vergadering aan het algemeen bestuur ter vaststelling voorgelegd.

Uitvoering

Na de definitieve vaststelling van de kostentoedelingsverordening wordt de inhoud daarvan betrokken bij de voorstellen betreffende de begroting en de vaststelling van de belastingtarieven.

Communicatie

Na vaststelling van de Kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024 zal de verordening worden gepubliceerd in het waterschapsblad op www.overheid.nl.

EN WAT
DOEN WE
MORGEN
MET
WATER?

Het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân;

Gelet op de artikelen 120 en 122 van de Waterschapswet;

Gelet op het voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 12 september 2023;

Besluit:

Vast te stellen de Kostentoedelingsverordening watersysteemheffing.

Begripsbepalingen

Artikel 1

Deze verordening verstaat onder:

- a. kosten voor het watersysteembeheer: netto kosten van de kostendrager watersysteembeheer zoals opgenomen in de begroting van het waterschap en die gedekt worden met behulp van de watersysteemheffing;
- b. gebied van het waterschap: het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart waarin het waterschap bevoegd is het watersysteembeheer uit te oefenen;
- c. ingezetenen: onder ingezetenen worden verstaan degenen die blijkens de basisregistratie personen bij het begin van het kalenderjaar woonplaats hebben in het gebied van het waterschap en aldaar gebruik hebben van een woonruimte.
- d. zakelijk gerechtigden ongebouwd, niet zijnde natuurterreinen: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn in het gebied van het waterschap;
- e. zakelijk gerechtigden natuurterreinen: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht in het gebied van het waterschap het genot hebben van natuurterreinen;
- f. zakelijk gerechtigden gebouwd: degenen die krachtens eigendom, bezit of beperkt recht het genot hebben van gebouwde onroerende zaken in het gebied van het waterschap;
- g. buitendijks gelegen onroerende zaken: onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen;
- h. bemalen gebieden: delen van het gebied van het waterschap die niet vrij afwateren en delen van het gebied van het waterschap waarin uit lager gelegen gebieden water wordt opgemalen.

Kostentoedeling watersysteemheffing

Artikel 2

1. De kosten van het watersysteembeheer worden als volgt aan de heffingplichtige categorieën toegeedeeld:
 - a) 20,0% aan de ingezetenen;
 - b) 19,1% aan de zakelijk gerechtigden van ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen;
 - c) 0,3% aan de zakelijk gerechtigden van natuurterreinen;
 - d) 60,6% aan de zakelijk gerechtigden van gebouwde onroerende zaken.
2. De waarde van de onroerende zaken bedoeld in het vorige artikellid, onderdelen b, c en d wordt bepaald naar de waarde die de onroerende zaken op de waardepeildatum hebben naar de staat en hoedanigheid waarin zij op die datum verkeren.
3. De waardepeildatum is 1 januari 2022.

Kosten van heffing en invordering en van de verkiezingen

Artikel 3

De kostentoedelingspercentages genoemd in artikel 2, eerste lid, zijn bepaald op basis van de uitgangspunten van artikel 120 van de Waterschapswet.

Tariefdifferentiatie

Artikel 4

1. Voor buitendijks gelegen ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn en voor buitendijks gelegen gebouwde onroerende zaken wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 75% lager is dan het tarief dat blijktens de verordening op de watersysteemheffing voor elk van deze categorieën geldt.
2. Voor ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn die in bemaalen gebieden zijn gelegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 50% hoger is dan het tarief dat blijktens de verordening op de watersysteemheffing voor deze categorie geldt.
3. Voor verharde openbare wegen wordt een gedifferentieerd tarief gehanteerd dat 100% hoger is dan het tarief dat blijktens de verordening op de watersysteemheffing voor ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen, geldt.
4. De tariefdifferentiaties, genoemd in de leden 1, 2 en 3 worden naast elkaar toegepast.

Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeerartikel

Artikel 5

1. De kostentoedelingsverordening Wetterskip Fryslân 2019, vastgesteld op 11 december 2018, wordt ingetrokken met ingang van de in het derde lid van deze bepaling genoemde datum, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.
2. Deze verordening treedt in werking op de achtste dag na die van haar bekendmaking.
3. Deze verordening vindt voor het eerst toepassing in het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2024.
4. Deze verordening wordt aangehaald als kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Wetterskip Fryslân 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân op 17 oktober 2023.

L.M.B.C. Kroon,
Dijkgraaf

O. Bijlsma
Secretaris-directeur

Toelichting op de kostentoedelingsverordening watersysteembeheer Wetterskip Fryslân

Algemeen

1. Wettelijke basis

Ingevolge artikel 120, eerste lid, van de Waterschapswet moet het algemeen bestuur van een waterschap ten behoeve van de watersysteemheffing een verordening vaststellen, waarin voor elk van de categorieën van heffingplichtigen de toedeling van het kostenaandeel is opgenomen. Het waterschap kan via deze verordening bepalen dat de kosten van heffing en invordering en de kosten van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur rechtstreeks worden toegerekend aan de betrokken categorieën van heffingplichtigen.

Het waterschap kan op grond van artikel 122 van de wet ook gebruik maken van de mogelijkheid om belastingtarieven hoger of lager vast te stellen, d.w.z. te differentiëren.

Omdat tariefdifferentiatie een verfijning is van de kostentoedeling moet zij in de verordening worden geregeld. De verordening wordt ten minste éénmaal in de vijf jaren herzien.

2. Kostentoedelingsmethode Delfland wettelijk voorgeschreven

De wijze waarop de kosten van de taakuitoefening aan de categorieën van heffingplichtigen worden toegedeeld, is wettelijk vastgelegd. Ingevolge het tweede lid van artikel 120 wordt de toedeling van het kostenaandeel aan de categorieën ingezetenen bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap. De toedeling van kosten aan de overige drie heffingplichtige categorieën geschiedt ingevolge het vierde lid van deze bepaling aan de hand van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer.

Deze wijze van kostentoedeling staat bekend als de methode Delfland en is bij de Wet modernisering waterschapsbestel (Stb. 2007, nr. 208) als verplichte kostentoedelingsmethode voorgeschreven.

3. Toedelen van kosten aan de categorieën ingezetenen

De eerste stap in het toedelingsproces is de toedeling van kosten aan de categorie ingezetenen. Dit gebeurt aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap. De toedeling is als volgt:

- bij een gemiddeld aantal inwoners van 500 of minder, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 20% en maximaal 30%;
- bij een gemiddeld aantal inwoners van meer dan 500 maar niet meer dan 1000, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 31% en maximaal 40%;
- bij een gemiddeld aantal inwoners van meer dan 1000, bedraagt het toedelingspercentage minimaal 41% en maximaal 50%.

Het behoort tot de bestuurlijke vrijheid van het waterschap om binnen de aangegeven bandbreedte te bepalen wat het exacte ingezetenenaandeel wordt.

4. Toedelen van de resterende kosten aan de specifieke categorieën

Nadat het aandeel van de ingezetenen in de kostentoedeling is bepaald, worden de resterende kosten van de taakuitoefening aan de categorieën ongebouwd niet zijnde natuurterreinen, natuurterreinen en gebouwd toegedeeld. Deze toedeling vindt op basis van het bepaalde in artikel 120, vierde lid, Waterschapswet, plaats uitgaande van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer. In het Waterschapsbesluit (Stb 2007, 497) zijn over de waardebepaling nadere regels gesteld. De onderlinge waardeverhouding tussen de categorieën is bepalend voor de kostentoedeling.

5. Waardebepaling en waardepeildatum

De waarde van de onroerende zaken moet worden bepaald naar de hoedanigheid en de staat van die zaken op de waardepeildatum. In artikel 6.10, eerste lid, van het Waterschapsbesluit is dit voor natuurterreinen en voor andere ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, uitdrukkelijk bepaald. Voor gebouwde onroerende zaken bevat het Waterschapsbesluit een dergelijke expliciete regeling niet. Dit is ook niet nodig omdat voor de waardebepaling van deze categorie wordt aangesloten bij de WOZ-gegevens en in de wet WOZ al geldt dat de waarde naar de hoedanigheid en de staat van de onroerende zaken op de waardepeildatum moet worden bepaald. Ingevolge artikel 6.11, eerste lid, van het Waterschapsbesluit, ligt de waardepeildatum maximaal twee jaar voor het begin van het eerste kalenderjaar waarop de verordening betrekking heeft. Als peildatum is gekozen voor 1 januari 2022. De taxatiewijzer die wordt gebruikt voor de waardebepaling van de (spoor)wegen is geactualiseerd naar de situatie per 1 januari 2022. De waarde van de gebouwde eigendommen is verstrekt door Noordelijk Belastingkantoor met peildatum 1 januari 2022.

In het proces van kostentoedeling wordt geen rekening gehouden met wijzigingen die zich in de staat of de hoedanigheid van de onroerende zaken hebben voorgedaan of nog zullen voordoen tussen de waardepeildatum (1 januari 2022) en het begin van het eerste belastingjaar waarop de verordening betrekking heeft (1 januari 2024). Zo zullen bouwpercelen die na de waardepeildatum zijn bebouwd, voor de kostentoedeling als ongebouwde onroerende zaken worden aangemerkt en zal landbouwgrond die na de waardepeildatum is omgevormd tot natuur of tot bouwgrond, nog wel als landbouwgrond in de waardebepaling worden meegenomen.

6. Natuurterreinen

Natuurterreinen vormen voor de kostentoedeling en de belastingheffing een aparte categorie. Ingevolge artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet is een natuurterrein een ongebouwde onroerende zaak, waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam is afgestemd op het behoud en de ontwikkeling van natuur. De feitelijke situatie (en niet de toekomstige situatie of de situatie volgens het bestemmingsplan) bepaalt dus of sprake is van een natuurterrein. Bossen, al dan niet bedrijfsmatig geëxploiteerd en open wateren worden bij wetsfictie mede als natuurterreinen aangemerkt. Voorwaarde is wel dat deze objecten een oppervlakte van tenminste één hectare hebben.

Gronden die meedoen aan SN, subsidie natuurbeheer, zijn ingedeeld in de categorie natuur. Deze gronden zijn ruimtelijk bestemd als natuur. Hier is sprake van particulier natuurbeheer.

Dat is niet het geval met gronden die meedoen aan SAN, subsidie agrarisch natuurbeheer.

De primaire functie blijft namelijk agrarisch. Deze gronden behoren daarom tot de categorie ongebouwd. De waarde van de categorie Natuur is in artikel 6.9 van het Waterschapsbesluit voorgeschreven en gebaseerd op 20% van de waarde van de agrarische gronden per hectare.

7. De watersysteemtaak

De watersysteemtaak wordt in artikel 1, tweede lid, van de Waterschapswet genoemd en omvat de taken van het waterschap op het gebied van het waterkeringsbeheer, het waterkwantiteitsbeheer en het kwaliteitsbeheer van oppervlaktewateren, voor zover laatstgenoemde activiteiten niet vallen onder het transporteren en/of behandelen van afvalwater.

De zorg voor het watersysteem is een samenhangende taak die het waterschap in het gehele waterschapsgebied uitoefent. Onder het waterschapsgebied moet het reglementaire gebied worden verstaan, de buitengrenzen van het beheersgebied. De kaart behorend bij het reglement van het waterschap en vastgesteld door provinciale staten is leidend. Omdat de watersysteemtaak in het gehele waterschapsgebied wordt uitgeoefend, komen gebieden zonder enig belang in de nieuwe situatie niet voor. De grenzen van het beheersgebied van Wetterskip Fryslân vallen – met uitzondering van een deel dat in de provincie Groningen is gelegen - samen met de provinciale grenzen. Dat betekent dat het waterschap ook buiten de primaire waterkering de

watersysteemtaak uitoefent en derhalve de buiten die waterkeringen gelegen onroerende zaken in de heffing zal betrekken.
Uitgangspunt van het nieuwe systeem is dus dat alle ingezetenen en onroerende zaken binnen het beheergebied worden aangeslagen.

In de Memorie van toelichting valt hierover het volgende te lezen:

"Met de integratie van de watersysteemtaken wordt de mogelijkheid om taakgebieden in te stellen goeddeels irrelevant. De zorg voor het watersysteembeheer wordt immers gezien als één samenhangende taak die het waterschap, uitzonderingen daargelaten, in zijn hele beheersgebied uitoefent"

en

"Degenen die tot deze categorieën behoren, hebben per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap".

De toelichting op het Waterschapsbesluit zegt hierover:

"Degenen die tot deze categorieën behoren, hebben per definitie belang bij de uitoefening van de taken van het waterschap en dienen om die reden allen bij te dragen aan de bekostiging van de taakuitoefening door het waterschap".

Uit het feit dat de wetgever expliciet in de wet de mogelijkheid heeft opgenomen van een tariefdifferentiatie voor buitendijks gelegen onroerende zaken met een maximale reductie van 75%, kan worden afgeleid dat de wetgever van oordeel is dat buitendijkse onroerende zaken altijd een belang hebben en minimaal 25% van het tarief moeten betalen.

Niet in de heffing zullen worden betrokken de gebieden binnen het beheergebied van Wetterskip Fryslân waar het Rijk krachtens de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving is belast met het watersysteembeheer namelijk de Waddenzee en het deel van het IJsselmeer, gelegen in het beheergebied. Blijkens het provinciaal reglement strekt de taak van het waterschap zich niet uit tot de gebieden waar de taak aan andere publiekrechtelijke lichamen is opgedragen. Deze wateren worden niet in de heffing betrokken.

8. Relatie met de begroting van het waterschap

In het traject van belastingheffing (kostentoedeling-tariefbepaling-aanslagvervaardiging- heffing en invordering) zijn de kosten van de watersysteemtaken van het waterschap bepalend. De kosten worden in de begroting van het waterschap geraamd en in de jaarverslaggeving verantwoord. Gelet op het belang van de belastingheffing voor de waterschappen en gelet op het feit dat inzicht moet bestaan in de lasten voor de belastingplichtigen, vormt een specificatie van de bedragen die uiteindelijk tot lasten van de belastingplichtigen leiden, een apart onderdeel van de begroting (de begroting naar kostendragers). Een en ander is in de verslaggevingsvoorschriften van het Waterschapsbesluit vastgelegd. Het gaat in deze verordening om de kostendrager watersysteembeheer.

Eveneens op grond van de verslaggevingsvoorschriften wordt in de begroting naar kostendragers voor iedere taak allereerst op basis van de netto kosten, het bedrag voor onvoorzien, de bedragen die voor kwijtschelding en oninbaarverklaring worden geraamd, verwachte dividenden en overige algemene opbrengsten een saldo berekend, het resultaat. Daarna wordt aangegeven hoe het begrote resultaat zal worden gedekt of bestemd. In de regel wordt er eerst onttrokken of toegevoegd aan reserves en ontstaat daarna het bedrag dat het waterschap door middel van belastingheffing zal moeten ontvangen. Dit laatste bedrag is het startpunt van de kostentoedeling.

9. Tariefdifferentiaties

In artikel 122 van de wet wordt de mogelijkheid van tariefdifferentiatie geboden. Blijkens de Memorie van Toelichting heeft de wetgever deze regeling opgenomen omdat zij niet voorbij heeft willen gaan aan het feit dat het belang bij de watersysteemtaak voor bepaalde onroerende zaken

duidelijk anders kan liggen dan dat van andere onroerende zaken. De wetgever heeft nadrukkelijk aangegeven dat de waterschappen op dit punt een bestuurlijke vrijheid hebben. Het algemeen bestuur is – anders dan bij de vroegere classificatie (voor het jaar 2009) – niet tot differentiëren verplicht. Zie de Memorie van Toelichting bij de Wet modernisering waterschapsbestel, TK 30601, nr. 3, blz. 26.

Het uitgangspunt dat in artikel 121, eerste lid, onderdelen b, c en d, van de Waterschapswet is neergelegd, is dat het tarief van de belasting per heffingsmaatstaf voor elke categorie gelijk is. De regeling van de tariefdifferentiatie brengt hierin verandering. Indien voor differentiatie wordt gekozen, is binnen de betreffende belastingcategorie geen sprake meer van een gelijk tarief, maar van tarieven die naar gelang de situatie hoger of lager zijn. Bij tariefdifferentiatie gaat het om een beperkt aantal in de wet limitatief opgesomde mogelijkheden.

Tariefdifferentiatie is ingevolge artikel 122 uitsluitend in de volgende gevallen en tot de volgende maxima mogelijk:

1. buitendijks gelegen onroerende zaken: maximaal 75% lager tarief.
2. onroerende zaken die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt: maximaal 75% lager tarief.
3. onroerende zaken gelegen in bemalen gebieden: maximaal 100% hoger tarief.
4. onroerende zaken die in hoofdzaak bestaan uit glasopstanden als bedoeld in artikel 220d, eerste lid, onderdeel b, van de Gemeentewet: maximaal 100% hoger tarief.
5. verharde openbare wegen: maximaal 100% hoger tarief indien het waterschap voor 1 juli 2012 nog geen tariefdifferentiatie wegen toepaste.
6. verharde openbare wegen: maximaal 400% hoger tarief indien het waterschap voor 1 juli 2012 al tariefdifferentiatie wegen toepaste.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begripsbepalingen

In artikel 1 zijn enkele begrippen, die in de verordening voorkomen, nader gedefinieerd.

Onderdeel a: De kosten die in de kostentoedeling een rol spelen zijn de netto-kosten die in de begroting van het waterschap zijn opgenomen en die met behulp van de watersysteemheffing worden gedekt.

Onderdeel b: Het gebied dat is aangegeven op de bij het provinciaal reglement behorende kaart behalve de gebieden waar het Rijk krachtens de Waterwet en de daarop gebaseerde regelgeving is belast met het watersysteembeheer. Tot het gebied van het waterschap behoren ook buiten de primaire waterkeringen gelegen gebieden.

Onderdelen c: Hierin wordt een omschrijving gegeven van het begrip ingezetene. Om als ingezetene aangemerkt te worden, moet de persoon in het gebied van het waterschap woonplaats hebben en er gebruik hebben van woonruimte.

Woonplaats hebben in het gebied van het waterschap: de wet koppelt dit aan de inschrijving in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens aan het begin van het kalenderjaar. Gebruik van een woonruimte: uit een uitspraak van het Gerechtshof 's Hertogenbosch van 27 maart 2013, 12/00369, LJN BZ7181 blijkt het volgende: een structureel en frequent verblijf in een woning kan tot de conclusie leiden dat sprake is van gebruik van een woonruimte. Deze uitspraak betrof de gemeentelijke afvalstoffenheffing en rioolrechten, maar is ook relevant voor de ingezetenenheffing. Van een woonruimte is blijkens het arrest van de Hoge Raad van 26 juni 1996, Belastingblad 1996, blz. 431, sprake als de ruimte over zelfstandige voorzieningen (keuken, douche, sanitair) beschikt. De gebruiker van de ruimte mag dus niet meer dan bijkomstig afhankelijk zijn van voorzieningen elders in het gebouw. Is dat wel het geval, dan is geen sprake van een woonruimte en kan van de gebruiker geen ingezetenenheffing worden geheven.

Onderdeel d tot en met f: Deze onderdelen bevatten een beschrijving van de begrippen, zakelijk gerechtigden ongebouwd niet zijnde natuurterreinen, zakelijk gerechtigden natuurterreinen en zakelijk gerechtigden gebouwd. Dit zijn de heffingplichtige categorieën. Voor de omschrijvingen is aangesloten bij artikel 116, onder a en artikel 117 onder b t/m d van de Waterschapswet. De beperkte rechten die tot belastingplicht leiden zijn:

- appartementsrecht
- erfpachtrecht
- recht van opstal
- recht van vruchtgebruik
- recht van beklemming
- recht van gebruik en bewoning
- de beklemde meier en
- het beperkt recht in de zin van artikel 5, derde lid, onderdeel b, van de Belemmeringenwet privaatrecht

Ingevolge artikel 119, eerste lid, van de Waterschapswet moet voor het antwoord op de vraag wie heffingplichtig is, van de basisregistratie kadaster worden uitgegaan:

heffingplichtig is degene die bij het begin van het jaar als rechthebbende in deze basisregistratie is vermeld, tenzij het tegendeel blijkt. Indien er naast eigendom ook sprake is van een beperkt recht of indien sprake is van meer dan één beperkt recht, is de vraag wie van de zakelijk gerechtigden in de heffing moet worden betrokken. Artikel 119, tweede en derde lid, geven voor deze situaties de rangorde aan.

Onderdeel g geeft aan wat onder buitendijks gelegen onroerende zaken moet worden verstaan. Buitendijks gelegen onroerende zaken zijn omschreven als onroerende zaken die geheel of gedeeltelijk buiten de primaire waterkering zijn gelegen.

Onderdeel h geeft aan wat onder onroerende zaken die in bemalen gebieden zijn gelegen moet worden verstaan. Bemaling kan plaatsvinden door polderbemaling, boezembemaling en/of opmaling.

Artikel 2 Kostentoedeling watersysteembeheer

In artikel 2 is aangegeven op welke wijze de kosten van de taakuitoefening over de vier heffingplichtige categorieën worden verdeeld. Artikel 2 vormt daarmee het kernartikel van de verordening. De kostentoedeling geschiedt in twee stappen. In de eerste stap wordt het kostenaandeel van de categorie ingezetenen bepaald en in de tweede stap worden de resterende kosten van de taakuitoefening over de categorieën ongebouwd niet zijnde natuur, natuur en gebouwd verdeeld.

Stap 1 - kostentoedelingsproces; toedelen aan de categorie ingezetenen.

De eerste stap in het kostentoedelingsproces is het toedelen van kosten aan de categorie ingezetenen. Dit gebeurt op basis van de gemiddelde inwonerdichtheid in het gebied van het waterschap. Voor het bepalen van de gemiddelde inwonerdichtheid wordt uitgegaan van het totaal aantal inwoners zoals dat uit de GBA-gegevens van de in het waterschapsgebied liggende gemeenten blijkt en de totale oppervlakte van het waterschap. Het minimum kostenaandeel voor de categorie ingezetenen bedraagt 20% en het maximum – indien van de mogelijkheid van de verhoging als bedoeld in artikel 120, lid 3, van de Waterschapswet gebruik wordt gemaakt – 60%. Bij een gemiddeld aantal inwoners per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap van 500 of minder bedraagt het kostenaandeel minimaal 20% en maximaal 30%.

De inwonerdichtheid in het gebied van Wetterskip Fryslân is ongeveer 200 inwoners per vierkante kilometer. Bij deze inwonerdichtheid hoort een percentage van minimaal 20% en maximaal 30% kostenaandeel voor de categorie ingezetenen. In 2013 is besloten om het ingezetenen percentage

vast te stellen op 28%. Bij de vaststelling van dit percentage is rekening gehouden met de inwonerdichtheid en de specifieke kosten van verkiezingen en heffing en invordering. De meer algemene kosten voor wonen, werken en recreëren binnen het gebied van Wetterskip Fryslân zijn eveneens verdisconteerd. Uit een eerste doorrekening met dit percentage van 28% bleken er echter grote verschuivingen plaats te vinden tussen de verschillende categorieën belastingbetalers. Door het percentage voor de categorie ingezetenen vast te stellen op 20% worden de verschuivingen enigszins gedempt en wordt een goede evenwichtige opbouw van de belastingdruk over de verschillende categorieën belastingbetalers verkregen.

Stap 2 - kostentoedelingsproces; toedelen van de resterende kosten aan de specifieke categorieën.

Nadat is bepaald welk aandeel in de kosten van het watersysteembeheer aan de ingezetenen wordt toegedeeld, vindt in stap 2 de toedeling van de resterende kosten van de taakuitoefening aan de categorieën ongebouwd niet zijnde natuur, natuur en gebouwd plaats. Dit gebeurt op basis van hun onderlinge waardeverhouding. In verband hiermee moet de waarde in het economisch verkeer van deze categorieën worden bepaald. In het Waterschapsbesluit is aangegeven hoe de waardebepaling dient te geschieden en welke regels daarbij gelden.

Tauw b.v. heeft een kostentoedelingsrapport dd. 26 juni 2023 opgesteld waarin voor Wetterskip Fryslân de kostenaandelen zijn berekend. Hierna wordt beschreven hoe de bepaling van de waarden van de categorieën plaatsvindt.

Waardebepaling categorie ongebouwde onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen.

Deze categorie valt in het kader van de kostentoedeling uiteen in 'subcategorieën' (groepen) van typen grondgebruik, te weten:

1. Agrarische gronden;
2. Openbare landwegen en spoorwegen, inclusief kunstwerken;
3. Bouwpercelen en
4. Overige ongebouwde onroerende zaken.

Ingevolge het Waterschapsbesluit is een onderverdeling in groepen noodzakelijk, omdat tussen de groepen zowel de wijze van waardebepaling als de waarde per hectare verschilt. Van elke groep moet de waarde worden bepaald. Dit gebeurt globaal, hetgeen in dit geval betekent dat het waterschap niet van elk individueel object dat tot de betreffende groep behoort een exacte waarde behoeft te bepalen, maar dat kan worden volstaan met het bepalen van de waarde van het geheel van de onroerende zaken van de betreffende groep. Het product van de oppervlakte in hectare en de gemiddelde waarde per hectare vormt dan de waarde van de betreffende subcategorie. De optelsom van de waarden van de subcategorieën is de totale waarde van de categorie ongebouwd, niet zijnde natuur.

Ad 1 - Waardebepaling 'subcategorie' agrarische gronden

Onder agrarische grond wordt ingevolge artikel 6.1, onder a, van het Waterschapsbesluit de ten behoeve van de landbouw als bedoeld in artikel 312 van Boek 7 van het BW, bedrijfsmatig geëxploiteerde cultuurgrond verstaan, voor zover deze niet de ondergrond vormen van gebouwde eigendommen. Natte veenweidegebieden behoren tot de agrarische gronden. Bossen worden gerekend tot de categorie natuur. De gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden wordt bepaald op basis van of afgeleid uit verkooptransacties van deze gronden in het gebied van het waterschap. In het tweede lid van artikel 6.5 van het Waterschapsbesluit is neergelegd dat de waarde wordt bepaald op de waarde die aan de gronden moet worden toegekend indien de volle en onbezwaarde eigendom daarvan zou kunnen worden overgedragen en de gronden als agrarische gronden in gebruik zouden blijven. Dit betekent dat transacties waarbij geen marktconforme prijs tot stand is gekomen niet in de berekeningen mogen worden betrokken. Verder dient bij de

waardebepaling van gronden die zijn bezwaard met beperkte rechten of die worden verpacht, te worden geabstraheerd van de waarde drukkende invloed die hiervan uitgaat. Voor de waarde van agrarische grond is gebruik gemaakt van gegevens die zijn aangeleverd door het Kadaster. Deze gegevens bevatten de kengetallen van de verhandelde agrarische percelen in de jaren 2021, 2022 en 2023. Deze percelen zijn op de volgende kenmerken geselecteerd:

- Koper heeft een landbouwbedrijf
- Grasland, bouwland, snijmaïs
- Soort overdracht is koop-verkoop
- Zakelijk recht is volle eigendom
- Geen opstallen
- Geen reguliere pachtovereenkomst of erfpacht
- Geen familierelatie
- Oppervlak perceel groter dan 0,25 hectare
- De koopsom is groter dan 1 EUR

Ad 2 - Waardebepaling 'subcategorieën' openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail, inclusief kunstwerken.

In feite is voor de kostentoedeling sprake van twee afzonderlijke subcategorieën. Omdat de wijze waarop de waarde van deze subcategorieën moet worden bepaald aan elkaar gelijk is, worden ze in deze toelichting gezamenlijk besproken.

Bij de waardebepaling van openbare landwegen en banen voor openbaar vervoer per rail worden behalve de landwegen en spoorbanen als zodanig ook verkeersvoorzieningen en kunstwerken betrokken. Bij verkeersvoorzieningen moet worden gedacht aan grond die dienstbaar is aan het verkeer over de weg (grond die een bijdrage levert aan de verkeerskundige functionaliteit van de weg), zoals tussenbermen, geluidswerende voorzieningen, obstakelvrije zone's, bermsloten, e.d. Voorbeelden van kunstwerken zijn bruggen, viaducten en tunnels.

De gemiddelde waarde per hectare wordt ingevolge het Waterschapsbesluit gesteld op de vervangingswaarde. Dit is het bedrag dat met de herbouw van een identiek vervangend object gepaard zou gaan, waarbij tevens rekening moet worden gehouden met een correctiefactor voor technische en functionele veroudering. Om te voorkomen dat de waterschappen van geval tot geval steeds zelf de component voor de technische en functionele veroudering van de onroerende zaken moeten bepalen, heeft de wetgever de correctiefactor in het Waterschapsbesluit zelf vastgelegd. Deze bedraagt 25%. De door Tauw bv opgestelde Taxatiewijzer voor de waardebepaling van openbare wegen en spoorwegen is toegepast.

Ad 3 - Waardebepaling 'subcategorie' bouwpercelen

Bouwpercelen zijn gebouwde, al dan niet bouwrijp gemaakte percelen, waarop gebouwd mag worden (artikel 6.1, onder b, Waterschapsbesluit). Hoewel bouwpercelen (tot het moment waarop bouwactiviteiten aanvangen) ongebouwde onroerende zaken zijn, moeten de gemeenten er wel een WOZ-waarde voor bepalen. Bouwpercelen zijn immers niet opgenomen in de uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ (Regeling van 23 december 1994, Stct. 1994, 252, zoals laatstelijk gewijzigd op 20 december 2007, Stct. 2007, 251). Voor de waarde van bouwpercelen wordt dan ook uitgegaan van de vastgestelde WOZ-waarden (artikel 6.7, Waterschapsbesluit).

Ad 4 - Waardebepaling 'subcategorie' overige ongebouwde onroerende zaken.

De subcategorie overige ongebouwde onroerende zaken is een restcategorie waartoe onder andere volkstuinen, begraafplaatsen, openbare parken en plantsoenen en recreatie- en sportterreinen behoren, voor zover zij althans niet op grond van artikel 118, lid 2, van de wet deel uitmaken van een gebouwd eigendom. De gemiddelde waarde per hectare wordt ingevolge het Waterschapsbesluit gesteld op de gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden in het gebied van het waterschap. De wetgever heeft om redenen van eenvoud hiervoor gekozen. Dit blijkt uit de toelichting op artikel 6.8 van het Waterschapsbesluit.

Waardebepaling categorie natuurterreinen

Ook voor de categorie natuurterreinen moet in het kader van de kostentoedeling een waarde worden vastgesteld. Natuurterreinen zijn in artikel 116, onderdeel c, van de Waterschapswet gedefinieerd als "onbebouwde onroerende zaken waarvan de inrichting en het beheer geheel of nagenoeg geheel en duurzaam zijn afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur. Onder natuurterreinen worden mede verstaan bossen en open wateren met een oppervlakte van tenminste één hectare". Tot de categorie natuurterreinen behoren onder andere heidevelden, moerassen, zandverstuivingen en duingebieden. Stadsparken, plantsoenen, e.d. zullen wegens hun recreatieve functie niet als natuurgebied worden aangemerkt. Bij open wateren moet worden gedacht aan vennen, meren, plassen en daarmee vergelijkbare wateren met een open en weids karakter. De gemiddelde waarde per hectare van natuurterreinen bedraagt 20% van de gemiddelde waarde per hectare van de agrarische gronden in het gebied van het waterschap.

Over de vraag wat wel en niet als natuurterrein in de zin van de Waterschapswet moet worden aangemerkt, bestaan in de praktijk in een aantal gevallen verschillen van inzicht tussen waterschappen en grondeigenaren. De verschillen van inzicht concentreren zich voornamelijk rond graslanden en akkers die in de praktijk (mede) agrarisch worden gebruikt, of waar agrarische beheersmaatregelen worden ingezet. De vraag in deze gevallen is meestal of de inrichting en het beheer van het betreffende perceel geheel of nagenoeg geheel is afgestemd op het behoud of de ontwikkeling van natuur.

Om hierover duidelijkheid te krijgen, hebben de Unie van Waterschappen en het Bosschap in het verleden in gezamenlijk overleg enkele proefprocedures gevoerd. In 2014 heeft de Hoge Raad een uitspraak gedaan (ECLI:NL:HR:2014:3118) waarin uitleg wordt gegeven over het begrip natuurterrein. Deze uitspraak is sindsdien bepalend voor de afbakening van natuurterreinen.

Waardebepaling categorie gebouwde onroerende zaken

Voor het bepalen van de waarde van de gebouwde onroerende zaken moet worden aangesloten bij de waarden, zoals die voor deze objecten in het kader van de wet WOZ door de gemeenten zijn vastgesteld. Wat onder een gebouw object moet worden verstaan, is in artikel 118, eerste en tweede lid, van de Waterschapswet geregeld. Op grond van deze regeling wordt een samenstel van onbebouwde en gebouwde onroerende zaken als één gebouwde onroerende zaak aangemerkt. Het onbebouwde eigendom verliest in deze gevallen zijn onbebouwde karakter en wordt samen met het gebouwde object één gebouwde onroerende zaak. Als het onbebouwde eigendom echter een object is waarvoor de gemeente op basis van artikel 18, vierde lid, wet WOZ in combinatie met de Uitvoeringsregeling uitgezonderde objecten Wet WOZ, geen waarde hoeft vast te stellen, dan vormt dit onbebouwde eigendom geen samenstel met een gebouwde eigendom. In deze gevallen blijft het onbebouwde eigendom dus gewoon onbebouwd.

Waardepeildatum

Artikel 6.11 van het Waterschapsbesluit bepaalt dat de waardepeildatum van de categorie onbebouwde onroerende zaken en van de categorie natuurterreinen plaatsvindt naar de hoedanigheid en de staat van deze onroerende zaken op de waardepeildatum. De waardepeildatum ligt ingevolge het eerste lid van deze bepaling maximaal twee jaren voor het begin van het eerste kalenderjaar waarop de verordening betrekking heeft. De waardepeildatum is in het onderhavige geval dus op 1 januari 2022 vastgesteld. Deze waardepeildatum is ook gehanteerd in bovengenoemde taxatiewijzer wegen.

Artikel 3 Kosten van heffing en invordering en van de verkiezing

Het waterschap kan ervoor kiezen om de kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing en de kosten van de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur

rechtstreeks aan de betrokken categorieën toe te rekenen. Maar zij is hiertoe niet verplicht. Indien gekozen wordt voor rechtstreekse toerekening van kosten, moet deze methodiek integraal worden toegepast. Dit betekent dat dit principe ten aanzien van alle categorieën ten behoeve waarvan de betreffende kosten worden gemaakt, moet worden toegepast.

Bij kosten van heffing en invordering van de watersysteemheffing kan met name worden gedacht aan kwijtscheldingskosten en kosten voor het verkrijgen van WOZ- gegevens. Kwijtscheldingskosten hebben met name betrekking op de categorie ingezetenen en WOZ- kosten op de categorie gebouwd. Een deel van de kwijtscheldingskosten moet met andere woorden ten laste van de zuiveringsheffing worden gebracht. Binnen deze kostentoedelingsverordening worden geen kosten rechtstreeks aan betrokken categorieën toegerekend.

Artikel 4 Tariefdifferentiaties

Het algemeen bestuur van een waterschap kan besluiten de belastingtarieven, zoals die voor de categorieën ongebouwd, natuur en gebouwd in de verordening op de watersysteemheffing zijn vastgesteld, te differentiëren. Het gaat hier om een facultatieve bevoegdheid van het waterschapsbestuur en niet om een verplichting. Differentiatie is slechts toegestaan in een beperkt aantal gevallen die in artikel 122 van de Waterschapswet met zoveel woorden zijn genoemd. Ook de maximale omvang van de tariefdifferentiatie (de verhogingen en de verlagingen) is in de wet geregeld. De hoofdregel die uit artikel 121, eerste lid, onderdelen b, c en d van de Waterschapswet voortvloeit, is dat het tarief van de belasting per eenheid van de heffingmaatstaf gelijk is. De regeling van de tariefdifferentiatie maakt het mogelijk om van deze hoofdregel af te wijken. Indien tarieven worden gedifferentieerd zal voor de betreffende belastingcategorieën geen sprake meer zijn van gelijke tarieven per heffingsmaatstaf.

De wet schrijft in artikel 122 voor dat de tariefdifferentiatie in de verordening moet worden geregeld. De wetgever heeft gewild dat de waterschappen in hun verordening de situaties aangeven waarin tariefdifferentiatie zal plaatsvinden alsook de mate waarin dit zal geschieden. Omdat de verordening geen bepaling over de tarieven bevat (deze staan in de verordening op de watersysteemheffing), is het nodig om in deze verordening een verwijzing naar de verordening op de watersysteemheffing op te nemen.

Zoals zojuist is opgemerkt, worden in artikel 122 van de Waterschapswet maximale tariefafwijkingen genoemd. Voor welke percentages in specifieke gevallen precies wordt gekozen, behoort tot de bestuurlijke vrijheid van het waterschap.

Het waterschap heeft gekozen voor de tariefdifferentiaties buitendijks- binnendijks, bemalen-onbemalen en wegen. De tariefdifferentiatie buitendijks heeft betrekking op alle onroerende zaken, niet zijnde natuurterreinen.

De tariefdifferentiatie bemalen geldt alleen voor ongebouwde onroerende zaken.

De tariefdifferentiatie wegen geldt voor alle openbare verharde wegen. Hierna worden de tariefdifferentiaties toegelicht.

Tariefdifferentiatie buitendijks voor gebouwde en ongebouwde onroerende zaken

Als buitendijkse onroerende zaken worden aangemerkt de onroerende zaken gelegen buiten de primaire waterkering (zie artikel 1, onder g).

Motieven voor tariefdifferentiatie buitendijks:

1. De buitendijks gelegen onroerende zaken hebben aanzienlijk minder belang bij de taken van het waterschap;
2. In het stelsel voor 2009 waren de buiten de primaire waterkering gelegen onroerende gebouwde en ongebouwde onroerende zaken - uitgezonderd de bemalen gebieden in het IJsselmeergebied - in de nulklasse opgenomen.

De verlaging met 75%.

Omdat de gebieden voor het jaar 2009 in de niet betalende klasse waren opgenomen is gekozen voor de maximaal mogelijke verlaging van 75%. Dat betekent dat de gebouwde en ongebouwde onroerende zaken buiten de primaire waterkering 25% betalen van het tarief voor gebouwd respectievelijk voor ongebouwd.

Tariefdifferentiatie bemalen voor ongebouwde onroerende zaken

Alle ongebouwde onroerende zaken op het vasteland achter de primaire waterkeringen zijn bemalen. Al deze bemalen gronden hebben hetzelfde hogere tarief. Anders dan in het vroegere systeem dat gold voor 2009 kan in het huidige systeem geen rekening worden gehouden met de omstandigheid dat er verschil is in soort bemaling (boezembelang, polderbemaling, opmaling) of intensiteit van bemaling. Op het vasteland zijn alle gronden bemalen doordat zij in ieder geval belang hebben bij de boezembemaling. Van die gronden heeft een aanzienlijk deel daarnaast ook nog belang bij de polderbemaling of opmaling. Onbemalen (vrij afwaterend naar buitenwater) is alleen een deel van de buiten de primaire waterkering gelegen gronden en gronden (buitendijks en binnendijks) op de Waddeneilanden.

Motief voor tariefdifferentiatie bemalen

Motief is dat de bemalen onroerende zaken ongebouwd duidelijk meer belang bij de taken van het waterschap hebben.

De tariefdifferentiatie heeft alleen betrekking op het ongebouwd. Er is geen reden om de tariefdifferentiatie bemalen ook van toepassing te laten zijn op het gebouwd. In het oude stelsel (voor 2009) was geen sprake van omslagklassen binnen de categorie gebouwd (behoudens de nulklasse). Er werd dus geen onderscheid gemaakt tussen gebouwd in bemalen en gebouwd in onbemalen gebied. Dit had te maken met de hoogte van de vervangingsinvesteringen van de waterhuishoudkundige voorzieningen. Binnen de categorie ongebouwd zijn de vervangingsinvesteringen voor bemalen gebieden aanmerkelijk hoger dan voor boezemgronden. Binnen de categorie gebouwd is dat verschil kleiner omdat de hoofdwatgangen en bergingsgebieden een relatief groot deel van de totale kosten vormen (als gevolg van de hoge grondprijs van bebouwd gebied). De bemalingskosten vormen binnen bebouwd gebied dus een relatief klein deel van de totale waterbeheersingskosten. Om die reden heeft het bestuur er in het verleden voor gekozen om binnen het gebouwd geen onderscheid te maken tussen bemalen gronden en andere gronden.

Omdat in het nieuwe systeem niet meer het voorzieningenniveau maar alleen de bemaling een reden kan zijn voor differentiatie, is er in het nieuwe systeem nog minder reden voor het maken van onderscheid binnen de categorie gebouwd dan in het oude systeem. Bovendien zijn bemalingsgrenzen in bebouwd gebied bijzonder arbitrair door het ontbreken van oppervlaktewater in combinatie met afwatering via rioolstelsels.

De tariefdifferentiatie bemalen heeft daarom alleen betrekking op de ongebouwde onroerende zaken. Voor de gebouwde onroerende zaken geldt dus één tarief behalve voor gebouwde eigendommen die buitendijks zijn gelegen.

De verhoging met 50%

Voor wat betreft bemaling is gekozen voor een verhoging van 50%. De verhoging wegens bemalen is voor onroerende zaken buitendijks en binnendijks op hetzelfde percentage gesteld. Er is niet gekozen voor de maximale verhoging van 100% hoewel de wet voor bemalen gebieden een verhoging met maximaal 100% mogelijk maakt. Bij de maximale verhoging van 100% zou het verschil in tarief tussen bemalen en onbemalen gronden onnodig groot zijn. Anders dan in het oude systeem van omslagklassen zijn de tariefverschillen in het nieuwe systeem immers niet meer gebaseerd op verschillen in kosten voor te maken waterstaatkundige voorzieningen.

Tariefdifferentiatie voor openbare verharde wegen

De tariefdifferentiatie heeft betrekking op in beginsel alle verharde openbare wegen in het beheergebied. Het betreft de autosnelwegen in beheer bij het Rijk, de hoofd- en regionale wegen in beheer bij provincies en gemeenten en de lokale wegen, de wegen in de bebouwde kom en overige verharde wegen in beheer bij gemeenten. Onverharde delen die dienstbaar zijn aan de verkeersfunctie van de verharde weg mogen als gevolg van een uitspraak van het Hof Arnhem-Leeuwarden (ECLI:NL:GHARL:2017:10902) niet onder de reikwijdte van de tariefdifferentiatie voor wegen vallen.

Motief voor de tariefdifferentiatie wegen

De tariefdifferentiatie kan worden toegepast in verband met de zgn. "weeffout". Bij de introductie van het belastingstelsel dat per 1 januari 2009 is ingevoerd werd verwacht dat agrariërs een kleiner deel van de kosten zouden gaan betalen dan voor het jaar 2009. Bij veel waterschappen was dit ook het geval. Bij een aantal waterschappen gingen zij echter meer betalen. Dat bleek te komen doordat de waarde van grond met daarop infrastructuur werd meegenomen bij de bepaling van het kostenaandeel ongebouwd. Dat leidde tot een hoog kostenaandeel ongebouwd en daardoor tot hoge tarieven ongebouwd. De Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) duidde dit aan als een weeffout.

Een aantal waterschappen paste in 2009 de tariefdifferentiatie wegen toe om daarmee aan het agrarisch ongebouwd tegemoet te komen. Een hoger tarief voor wegen betekende immers lagere tarieven voor het agrarisch ongebouwd. De mogelijkheid voor de tariefdifferentiatie wegen werd hiermee gebruikt om andere redenen dan waarvoor het was ingevoerd. Aanvankelijk was deze nl bedoeld voor de situatie dat wegen meer belang zouden hebben bij de watersysteemtaak dan andere ongebouwde onroerende zaken.

Er zijn de afgelopen jaren voorstellen gedaan voor een nieuw belastingstelsel waarmee de zogenaamde weeffout zou worden hersteld en hogere kosten evenredig over de belastingplichtigen zouden kunnen worden verdeeld.

In afwachting van definitieve beslissingen over een nieuw belastingstelsel heeft de wetgever, om de waterschappen waar de weeffout als een probleem werd ervaren tegemoet te komen, met de Wet van 13 september 2012 (Kamerstukken 33097) en is de tariefdifferentiatie wegen verruimd van maximaal 100% naar maximaal 400%. Hiermee wordt dus bereikt dat het tarief voor het agrarisch ongebouwd nog verder kan worden verlaagd. De verruiming tot 400% geldt alleen voor de waterschappen die de tariefdifferentiatie op 1 juli 2012 al toepasten. Wetterskip Fryslân kan dus niet gebruik maken van de verruiming.

Zoals ook blijkt uit de titel van de Wet ("het bieden van ruimte voor verlaging van onevenredige waterschapshellingen voor agrarische grondeigenaren") kan het instrument tariefdifferentiatie wegen nu niet alleen gebruikt worden in verband met de omstandigheid dat wegen meer belang zouden hebben bij het waterbeheer maar ook om het tarief voor het agrarisch ongebouwd te verlagen.

De verhoging met 100%

Door een verhoging van het tarief voor wegen met 100% dalen de tarieven voor het agrarisch ongebouwd met een kleine 4%. Een verhoging met een lager percentage heeft een te gering effect op de tarieven voor agrarisch ongebouwd.

Cumulatie van tariefdifferentiaties

In artikel 4, lid 4 is dit bepaald dat de tariefdifferentiaties naast elkaar worden toegepast. Door cumulatie ontstaan acht tarieven ongebouwd nl.

Binnendijks onbemalen:	100% van het tarief
Wegen	200% (100% +100% wegen)
Binnendijks bemalen:	150% (100% + 50% bemalen)
Wegen	250% (100% + 50% bemalen + 100% wegen)
Buitendijks onbemalen:	25% (100% - 75% buitendijks)
Wegen	125% (100% - 75% buitendijks + 100% wegen)
Buitendijks bemalen:	75% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen)
Wegen	175% (100% - 75% buitendijks + 50% bemalen + 100% wegen)

Geen tariefdifferentiatie voor natuur, waterbergingsgebieden en glasopstanden

Hoewel de wet het mogelijk gemaakt is afgezien van tariefdifferentiatie voor deze onderdelen.

Natuurterreinen

In verband met het zeer lage tarief is afgezien van tariefdifferentiatie.

Waterbergingsgebieden

Indien deze gronden – vaak natuurgebieden – worden ingezet is een schadevergoedingsregeling van toepassing. Voor een lager tarief is daarom geen aanleiding.

Glasopstanden

De wetgever heeft m.n. de situatie in het Westland in beschouwing genomen waar omvangrijke investeringen zijn uitgevoerd om de berging te vergroten. In Fryslân is van een dergelijke situatie geen sprake. Indien er al van enige concentratie van glastuinbouw sprake is, heeft het waterschap geen omvangrijke investeringen gedaan of hebben de bedrijven zelf voorzieningen getroffen om versnelde afvoer te beperken.

Artikel 5 Inwerkingtreding, overgangsbepaling en citeerartikel

Lid 1

Dit lid bepaalt dat de oude verordening wordt ingetrokken met ingang van het belastingjaar dat aanvangt op 1 januari 2024. De ingetrokken verordening blijft gelden voor de belastingjaren waarvoor zij heeft gegolden.

Lid 2

Artikel 73, eerste lid, van de Waterschapswet bepaalt dat besluiten van het waterschap die algemeen verbindende regels inhouden, niet verbinden dan wanneer zij zijn bekendgemaakt.

Deze regel is ook van toepassing op deze verordening. De bekendgemaakte besluiten treden conform artikel 74 van de Waterschapswet in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in deze besluiten een ander tijdstip is aangewezen.

Lid 3

De onderhavige kostentoedelingsverordening wordt voor het eerst toegepast op het belastingjaar 2024. De verordening moet tenminste éénmaal in de vijf jaar worden herzien. Het noemen van een einddatum is daarom niet wenselijk.

Lid 4

In dit lid wordt de verordening voorzien van een citeerartikel. De naam van het waterschap en het jaartal 2024 zijn hiervan een onderdeel.

Reactienota zienswijzen ontwerp kostentoedelingsverordening 2024

Inleiding

Op 18 juli 2023 heeft het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân de ontwerp kostentoedelingsverordening Watersysteemheffing 2024 vastgesteld.

De ontwerp kostentoedelingsverordening heeft van 19 juli 2023 tot en met 20 september 2023 ter inzage gelegen.

Het waterschap heeft drie zienswijzen ontvangen van de heer [redacted] te Feanwâlden, de heer [redacted] te Drachten en van [redacted]

De ingediende zienswijze van [redacted] luidt als volgt:

Kostentoedeling:

In de LC van 27 juni lazen we: *Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren*. Echter hier had moeten staan: *Wetterskip steeds duurder, maar niet voor boeren. De grootste financiële winst is echter voor de geleding Natuur*.

Een analyse:

Categorie Per hectare	Tarief 2023	Tarief 2024	"Korting"	Voordeelpercentage Natuur tov binnendijsk bemalen	Voordeelpercentage natuur tov binnendijsk onbemalen
Binnendijsk bemalen (boeren)	108,86	86,63	20,4 %		
Binnendijsk onbemalen (boeren)	72,57	57,75	20,4 %		
Natuur	8,67	6,50	25 %	7,5 %	11,25 %

Echter in artikel 6.9 vh Waterschapsbesluit m.b.t. de waardebeoordeling gronden staat dat natuurgrond gewaardeerd moet worden tegen 20% van de waarde van de agrarische grond in deze. Oftewel het ene perceel met agrarische bestemming kent een 100% waardering, terwijl het naastliggende perceel met een natuurbestemming een waardering kent van 20% van de 100% waarde bij agrarische bestemming. Je zou verwachten dat "de natuur" dan 20% moet betalen van het tarief ingeval het een agrarische bestemming zou betreffen. Dat is dus niet waar. Zie rode percentages.